

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

NEPAL LIQUORS PVT. LTD.

CELEBRATE
NEW YEAR
2023
WITH
THE WORLD'S
No.1 VODKA

Manufactured Now in
NEPAL

750 ML

RS. 2,200

375 ML

RS. 1,100

180 ML

RS. 550

AVAILABLE NOW IN KATHMANDU
COMING SOON IN REST OF NEPAL.

HAPPY NEW YEAR 2023

DRINK RESPONSIBLY

CONGRATULATIONS

NEPAL LIQUORS PVT. LTD.

On Successfully Launching **THE WORLD'S No.1 VODKA SMIRNOFF** in Nepal.

We are proud to be associated with your esteemed brand.

AVANISH TRADE LINK PVT. LTD KATHMANDU	KOSHI SUPPLIERS BIRATNAGAR	RA ENTERPRISES BIRTAMOD	AYUSH TRADERS LAHAN	JAY RAM ENTERPRISES BARDIBAS
MAKALU EXIM PVT. LTD BIRGUNJ	MEGHNA TRADE LINK NARAYANGHAT	POKHARA ENTERPRISES POKHARA	DINESH ENTERPRISES DHANGADHI	KNIGHT HAWK TRADERS PVT. LTD., BALAJU
KABYA ENTERPRISES BIRATNAGAR	PATHIBHARA COLD STORE BIRATNAGAR	HIMAL STORE ITAHARI	CHANDRA SURYA SUPPLIERS ITAHARI	TAKACHEN TRADE LINK DHARAN
US STORE KHANDBARI	JALAN DISTRIBUTORS DHARAN	PATHIBHARA SUPPLIERS HILE	JAY AMBE ENTERPRISES BIRTAMOD	DIPTI & DIPSHIKA TRADE & SUPPLIERS, BIRTAMOD
SUBHA LAXMI TRADERS DAMAK	DIKU SHREE ENTERPRISES ILAM	NEW THAPA SOTRE FIDIM	AMATYA TRADERS LAHAN	SR TRADERS LAHAN
MAKALU TRADER & SUPPLIERS LAHAN	RAJ DEIVS SONS RAJBIRAJ	BANGALAMUKHI SHOPPING CENTRE, GAIGHAT	DEEPAK IMPEX & CONCERN, BIRGUNJ	NEW JAGADAMBA TRADERS, BIRGUNJ
MAMATA TRADE & CONCERN BIRGUNJ	MAMATA TRADERS SIMARA	RABI ENTERPRISES KALAIYA	HEMANT ENTERPRISES BARDIBAS	ROYAL COLD STORE JALESHWOR
ASHISH TRADERS BAYALBAS	SIDDHA BABA TRADERS JANAKPUR	SURBI ENTERPRISES JANAKPUR	RISU TRADERS CHAPUR	SHAH COLD MALANGWA
MAA DURGA ENTERPRISES MALANGWA	ARSHA & BROTHERS CORPORATION, GAUR	ASHA ENTERPRISES DHALKEBAR	BINAYAK SHREE INTERNATIONAL, HETAUDA	NEW RAPTI COLD STORE HETAUDA
PRIME MARKETING NARAYANGHAT	NARAYANI SUPPLIERS NARAYANGHAT	BRIGHT MARKETING BUTWAL	NAVA SHREE ASTHABINAYAK SUPP. PVT. LTD, RUPANDEHI	L P TRADERS CHANDRAUTA, KAPILBASTU
SUNGABHA TRADE CENTRE BHAIRAHAWA	B.G. GROUP TRADING HOUSE, PALPA	BHAGWAN SUPPLIERS GULMI	AMBESHOWRI TRADE HOUSE, NEPALGUNJ	BHAWANA ENTERPRISES TULSIPUR
BUDATHOKI MADIRA PASAL TULSIPUR	AASTHA AUSHA SUPPLIERS, LAMAHI	SUBHA SUPPLIERS GHORAH DANG	SAHI GENERAL STORE JUMLA	OM BUDDHA ORDER & SUPPLIERS, SURKHET
NEW SHANKER GENERAL SUPPLIERS, SURKHET	CHETAN SUPPLIERS MAHENDRANAGAR	SN TRADERS MAHENDRANAGAR	HARI IMPEX DHANGADHI	PB TRADE CONCERN DHANGADHI
OM GANESH TRADERS LAMKI	JOSHI BROTHERS ACHHAM	DS CONCERN ACHHAM	SANGAM SUPPLIERS TARATAL	MITRA STORE DADELDHURA
NEPALI RELATION TRADERS POKHARA	DAMAULI TRADE CENTER DAMAULI	UNITED TRADERS POKHARA	SUHAG TRADERS BAGLUNG	SUBIN TRADE CENTER LEKHNATH
MOTI KUMAR KASHI KUMAR, KUSMA	SUGAM STORE SYANJA	SUNDER TRADERS GORKHA	SK ORDERS AND SUPPLIERS, CHARIKOT	M.S. MARKETING BHAKTAPUR
MANGALAM INTERNATIONAL PVT. LTD., NAXAL	BARSHU ENTERPRISES BHAKTAPUR	FRIENDSHIP SUPPLIERS PVT. LTD., KAPAN	SMN TRADERS ABUKHAIRENI	J.B.S. MARKETING NAYA BAZAR
TRIDEVI SUPPLIERS RAM HITI, CHABAHIL	DBS TRADERS PVT. LTD. BANEPA	MAHALAXMI SUPPLIERS PVT. LTD., IMADOLE	TAJ MARKETING PVT. LTD., LALITPUR	NEW SAMJHANA ENTERPRISES, DHAD NG
R & R EMPORIUM PVT. LTD SANEPA	SATYA SAI MARKETING NUWAKOT	HOME SERVICE TERHATHUM	GANDAKI COLD STORE KOHALPUR	NN TRADE LINK LALITPUR
JOSHI SUPPLIERS KHUSHIBUN-17, KATHMANDU	WINE WORLD TRADE LINK PVT. LTD., PAKNAJOL	SMN TRADERS ABUKHAIRENI		

THE WORLD'S
No.1 VODKA

ROYAL
CHALLENGE

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

भागबन्डा 'प्याकेजमै'

दाहालले सम्हाले कार्यभार, ४ दलको
८ सदस्यीय मन्त्रिपरिषद्

साभ्ना न्यूनतम कार्यक्रममा चित्त
बुभ्के राप्रपा पनि सरकारमा

रेशम चौधरी रिहा भए मात्र
नागरिक उन्मुक्ति सरकारमा

बबिता शर्मा र गणि दाहाल (काठमाडौं)

माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालको नेतृत्वमा सोमवार ८ सदस्यीय मन्त्रिपरिषद् गठन गरेका सत्तारूढ दलहरूले राज्यशाक्तिका बाँकी पद 'प्याकेज' सहमतिमार्फत बाँडफाँट गर्ने भएका छन्। शपथ लिइसकेका चार मन्त्रीका लागि मन्त्रालय तोकिएको बाँकी छ। मन्त्रिपरिषद्मा कुन दलबाट कति र कुन-कुन मन्त्रालयमा प्रतिनिधित्व रहने भन्नेमा पनि सहमति भइसकेको छैन। राष्ट्रपति र सभामुखमा मोटाभोटी समझदारी बने पनि संघ र प्रदेश तहका अन्य पदमा एकमुष्ट बाँडफाँट गर्ने तयारी भइरहेको नेताहरूले बताएका छन्।

माओवादी अध्यक्ष दाहाल नेतृत्वको सरकारलाई एमाले, माओवादी केन्द्र, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, राप्रपा, जनमत पार्टी, नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका र स्वतन्त्रसहित १ सय ६९ सांसदले समर्थन गरेका छन्। एमालेले राष्ट्रपति र सभामुख लिने सहमति छ। उपराष्ट्रपति, उपसभामुख, मन्त्रालय र प्रदेश प्रमुख भागबन्डा गर्न बाँकी छ। नयाँ सत्ता गठबन्धनसँग सातै प्रदेशमा बहुमत रहेका कारण मुख्यमन्त्री, प्रदेश सभामुख, उपसभामुखसहितका पदमा सहमति गर्नुपर्नेछ। संसदीय समिति सभापति पनि उनीहरूले भागबन्डा गर्नेछन्।

प्रधानमन्त्री दाहाल निकट नेताहरूका अनुसार प्रारम्भिक छलफलमा प्रधानमन्त्रीसहित २५ सदस्यीय मन्त्रिपरिषद्मा एमालेको १० र माओवादीको ७ मन्त्रालयमा दाबी छ। राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी र जसपाले ३-३ तथा जनमत पार्टीले २ मन्त्रालयमा दाबी गरेका छन्। सरकारमा सहभागी हुने अवस्थामा आफूलाई ३ मन्त्रालय चाहिने राप्रपाको सर्त छ। नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले सरकारमा जाँदा २ मन्त्रालयमा दाबी गर्ने जनाउ दिएको छ।

दाहाललाई प्रधानमन्त्रीमा समर्थन गरेको जसपाले सरकारमा जाने/नजाने निर्णय गरिसकेको छैन। राजनीतिक समितिको बैठक बसेर संसदीय दल नेता चयन गरेपछि सरकारमा सहभागिताबारे निर्णय लिने जसपाले जनाएको छ। 'सरकारमा सहभागी हुने वा नहुने भन्नेमा पार्टीमा छलफल गर्न बाँकी नै छ। छलफलपछि निर्णय लिन्छौं', जसपा अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले भने। जसपाका १२ सांसद छन्।

१४ सांसद रहेको राप्रपाले पहिला सरकारको काम हेर्ने र जनताप्रति उत्तरदायी भएर काम गरेको देखिए मात्र

विष्णु पौडेल

रवि लामिछाने

दामोदर भडगारी

पुष्पकमल दाहाल

राजेन्द्र राई

नारायणकाजी श्रेष्ठ

ज्वालाकुमारी साह

अब्दुल खान

सरकारमा जाने निर्णय गरेको छ। देशलाई विकास दिनका लागि सरकार बनाउन राप्रपाले समर्थन गरेको अध्यक्ष राजेन्द्र लिङ्देनले बताए। 'पहिला सात दलको साभ्ना न्यूनतम कार्यक्रम हेर्छौं', उनले भने, 'राष्ट्रियता, राष्ट्रिय एकता, विकास, सुशासन र सेवा प्रवाहका सन्दर्भमा विगतमा फरक ढंगले यो सरकार जान्छ, भन्ने सुनिश्चित नभई हामी सरकारमा जाने कुरालाई प्रारम्भिकतामा राख्दौं।' सोमवार विहान बसेको सत्ता गठबन्धनको बैठकमा सरकारसँग समन्वय गर्न संयन्त्र बनाउने र साभ्ना न्यूनतम कार्यक्रम ल्याउने छलफल भएको छ। नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले माग सम्बोधन भएपछि मात्रै सरकारमा जाने जनाएको छ। रेशम चौधरीको रिहा, गिरीशचन्द्र लाल नेतृत्व आयोगको प्रतिवेदन सार्वजनिक र टीकापुर घटनाका मुद्दा खारेज गर्नुपर्ने उसका मुख्य सर्त छन्। शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले अध्यादेशमार्फत कानून संशोधन गरेर चौधरीलगायतको मुद्दा

मन्त्रालय २५ दाबी ३०	
एमाले-	१०
माओवादी-	७
राष्ट्रिय स्वतन्त्र-	३
जसपा-	३
राप्रपा-	३
जनमत-	२
नागरिक उन्मुक्ति-	२

फिर्ता गर्न खोजेको थियो तर राष्ट्रपति कार्यलयबाट अध्यादेश जारी भएन। दाहाल नेतृत्वको सरकारलाई समर्थन गरेका सांसदहरू अमरेशकुमार सिंह, प्रभु साह र किरणकुमार साह पनि मन्त्री बन्ने दाबीमा छन्। प्रधानमन्त्री दाहाल निकट

स्रोतका अनुसार तीन जनाबीच सहमति जुटाएर स्वतन्त्रमध्येबाट एक वा दुई जनासम्मलाई मन्त्री बनाउने प्रयास हुनेछ। 'केही मन्त्रालयको मात्रै जिम्मेवारी तोकिएको छ। बाँकी मन्त्रालयलाई समग्रमै सहमति गरेर टुंग्याउँछौं,' एमाले उपाध्यक्ष एवं उपप्रधान तथा अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले भने। सत्ता गठबन्धनले १० सिट भएको एकीकृत समाजवादीलाई पनि सरकारमा लैजान छलफल गर्ने भएको छ। एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसँग एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपालको तिकताका कारण सरकारमा जाने-नजाने अन्योल छ। तर एकीकृत समाजवादी सरकारमा आउने माओवादीको विश्वास छ। प्रधानमन्त्री दाहालले माओवादीको भागमा पर्ने मन्त्रालयमा नयाँ मानिस र विजलाई समेट्ने तयारी गरेको उनी निकट नेताहरूले बताएका छन्। दाहालको नेतृत्वमा गठित मन्त्रिपरिषद्मा एमाले, माओवादी केन्द्र, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी र जनमत पार्टी

मित्र

- माओवादीका नारायणकाजी श्रेष्ठ र वर्षमान पुनले गृह मन्त्रालय ताकेका थिए, लामिछानेको अडानले बदलियो भागबन्डा
- गृहमन्त्री लामिछाने भन्छन्- 'भ्रष्टाचार रोक्न उच्चस्तरीय संयन्त्र बनाउँछौं'
- नाजुक अर्थतन्त्रको बागडोर पौडेलको काँधमा। भन्छन्- 'लयमा फर्काउनेछु'
- देउवाको 'आत्मघाती हठ' लाई लिएर कांग्रेसमा असन्तुष्टि, विशेष महाधिवेशन गरेर नेतृत्व परिवर्तन गर्नुपर्ने आवाज

गरी चार दलको प्रतिनिधित्व रहेको छ। संविधानको धारा ७६ (२) अनुसार प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त दाहाललाई सात दल र तीन स्वतन्त्र सांसदको समर्थन रहेको छ। ०६५ र ०७३ मा पनि प्रधानमन्त्री बनेका दाहालको यो तेस्रो सिंहदरवार यात्रा हो। अरू बेला सुट र टोपीमा शपथ लिने गरेका दाहालले यस पटक भने दौरा-सुरुवाल, कोट र टोपी लगाएका थिए। दौरा-सुरुवाल, कोट र टोपी परम्परागत राष्ट्रिय पोसाक भएकाले रोजेको दाहालको सचिवालयले जनाएको छ। एमालेका उपाध्यक्ष विष्णु पौडेल, माओवादीका वरिष्ठ उपाध्यक्ष नारायणकाजी श्रेष्ठ र राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सभापति रवि लामिछाने उपप्रधानमन्त्री बनेका छन्। दोस्रो वरीयताका पौडेलले अर्थ, तेस्रो वरीयताका श्रेष्ठले भौतिक तथा यातायात र चौथो वरीयताका लामिछानेले गृह मन्त्रालयको जिम्मेवारी सम्हालेका छन्। बाँकी पृष्ठ ११ >>

जोगिएला माओवादीको गिर्दो साख ?

गंगा बीरती (काठमाडौं)

दसवर्षे सशस्त्र द्वन्द्वको राप र तापमा ०६४ को संविधानसभा निर्वाचनबाट पहिलो पार्टी बनेको माओवादीको साख यो आमनिर्वाचनसम्म आइपुग्दा निरन्तर घटिरहेको छ।

यस पटक प्रतिनिधिसभामा मुस्कलले समानुपातिकबाट १४ सिट (११ प्रतिशत मत) र प्रत्यक्षबाट १८ सिट जितेको माओवादी ०७४ को निर्वाचनमा भन्दा खुम्चिएको छ। माओवादीले ०७४ मा समानुपातिकमा १७ सिट (१३.६६ प्रतिशत मत) र प्रत्यक्षमा ३६ सिट जितेको थियो।

तेस्रो पटक प्रधानमन्त्री भएका माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालका लागि अहिले पार्टीको साख जोगाउनु मुख्य चुनौती हो। दाहालको सत्तारोहण उनी आफैँका लागि जति महत्त्वपूर्ण छ, माओवादीको भविष्यका लागि त्यति नै चुनौतीपूर्ण छ। जसरी पनि सरकारमा जाने दाहालको नीतिले पार्टीका आमकार्यकर्तालाई खुसी पार्न सकेको छैन। संसदमा तेस्रो शक्ति बनेको र सरकार बनाउन निर्णायक हैसियतमा रहेकाले माओवादीले सरकारको नेतृत्व गर्ने मौका पाएको हो। यसका लागि अध्यक्ष दाहालले कांग्रेस र एमालेसँग समानान्तर वार्ता अघि बढाएका थिए।

यतिवेला प्रधानमन्त्री दाहाल र माओवादीका सामु मुलुकमा बढ्दो आर्थिक संकटले आममानिसमा उत्पन्न भएको निराशालाई चिर्दै आशा जगाउने चुनौती छ। सरकारले आगामी दिनमा गर्ने कामसँग माओवादीको भविष्य जोडिएको छ। एमाले नेतृत्वको गठबन्धनबाट सरकारमा सहभागी राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी र जनमत पार्टीका मन्त्रीहरूले गर्ने कामको जस-अपजस दाहालले लिनुपर्नेछ।

०६५ सालमा संविधानसभाको ठूलो दलको नेताका हैसियतमा पहिलो पटक सत्तारोहण गर्दा तत्कालीन प्रधानसेनापति रुम्मागत कटवाललाई हटाउन खोजेपछि आफैँ वरिष्ठमन्त्र भएका दाहाल त्यसयता सरकार बनाउने र गिराउने खेलमा निरन्तर सहभागी भए। यसबीच उनको पार्टी भने निरन्तर कमजोर बन्दै गयो। तीन पटक दाहाल र एक पटक तत्कालीन उपाध्यक्ष बाबुराम भट्टराई गरी माओवादीले चार पटक सरकारको नेतृत्व गर्ने अवसर पायो। ०६८ मा प्रधानमन्त्री बनेका भट्टराईले आर्थिक समृद्धिको प्रमुख नारा अघि सारेका थिए।

यो आमनिर्वाचनमा माओवादीले 'जसको नीति उसको नेतृत्व' नारा अघि सारेको थियो। दाहाल प्रधानमन्त्री भएपछि, माओवादीको चुनावी नारा साकार भएको छ। अब दाहालले

सरकारको नयाँ नीति तथा कार्यक्रम कस्तो ल्याउँछन्, त्यसमा मुलुकको मात्रै होइन, माओवादी पार्टीकै पनि भविष्य निर्भर रहनेछ। माओवादी सचिव राम कार्कीले विगतका भूलसुधार गरी निम्नवर्गका लागि काम गर्ने अवसर आएको बताए। 'हरेक कुरा विचार गरेर सावधानीपूर्वक अघि बढ्नुपर्नेछ,' उनले भने, 'किमान र मजदुर केन्द्रित व्यावहारिक योजना ल्याउन आवश्यक छ। आर्थिक संकट सुधार गर्ने चुनौती छ।'

राजनीतिक र वैचारिक हिसाबले एमाले र माओवादीमा खासै भिन्नता नभएको उल्लेख गर्दै कार्कीले 'मिलेर काम गर्दा आशा जगाउन सकिने' बताए। एमाले र माओवादीका नेताहरू यो गठबन्धनलाई 'स्वाभाविक' भन्न थालिसकेका छन्। एमाले उपाध्यक्ष युवराज ज्ञवालीले माओवादीसँग गठबन्धन हुनु स्वाभाविक भएको बताए। 'जे हुनुपर्छ, त्यही भयो,' उनले भने, 'यो गठबन्धनलाई इमान्दारिताका साथ पाँच वर्ष लैजानुपर्छ। विश्वासका साथ अघि बढ्नुपर्छ।' उनले पनि

दाहालको तेस्रो सत्तारोहण उनी आफैँका लागि जति महत्त्वपूर्ण छ, माओवादीको भविष्यका लागि त्यति नै चुनौतीपूर्ण

'प्रगतिशील नीति तथा कार्यक्रम' ल्याएर जनतामा आशा जगाउनुपर्ने बताए। माओवादी जसरी ओरालो लाग्दै छ, जहिले पनि सत्तामा पुग्ने ध्याउनुका कारण उसले विगतमा उठाउँदै आएका जनजीविकाका सवाल पनि त्यसरी नै हराइरहेका छन्। माओवादी नेता-कार्यकर्ताले सत्ताभोगलाई सुख ठानिरहेकाले उनीहरूका सामु सडक संपर्क टाढाको विषय भइसकेको विश्लेषकको बुझाइ छ। १० वर्षे सशस्त्र द्वन्द्वको नेतृत्व गरेका दाहालले शान्ति प्रक्रियामा आइसकेपछि असुरक्षित भएको बेलाबेला बताउँदै आएका छन्। सडकमा जाँदा सबैतिरबाट घेरामा पर्ने उनको बुझाइ छ। 'पुष्पकमल दाहालजीलाई सरकारमा जानैपर्ने अन्तर्राष्ट्रिय बाध्यता पनि प्रमुख कारण हो, आफू लोकतन्त्रप्रति पूर्ण प्रतिबद्ध रहेको अन्तर्राष्ट्रिय निकायलाई विश्वास दिलाउन अझै बाँकी छ,' राजनीतिशास्त्रका प्राध्यापक सडक केसीले भने, 'विशेषगरी शान्ति प्रक्रियाका बाँकी काम टुंग्याउन सरकारमा नागई हुँदैन। बाँकी पृष्ठ ५ >>

FORD EVEREST

SIMPLY EXTRAORDINARY

2.0L Bi-turbo Diesel Engine

World's first 10-speed Automatic Transmission

Terrain Management System

Panoramic Sunroof

Bi-LED Headlamps

Hands Free Power Liftgate

GO FORD, G.O. Automobiles Pvt. Ltd., Thapathali, Kathmandu
Thapathali Showroom: 9801020061, 9801020062, Chabahil Showroom: 9801101268, E-mail: info@ford.com.np, Website: www.ford.com.np
• Birtamode 9852677189 • Biratnagar 9802720125 • Janakpur 9854022333 • Birgunj 9802951102 • Narayanghat 9855066171 • Pokhara 9802802902 • Butwal 9857031014 • Nepalgunj 9802522771

*Terms and conditions apply. Features and specifications shown may not be part of standard fitment, may vary from model to model. Colours are indicative only and may vary due to printing constraints.

रविको छलाड

राजनीतिक दल खोलेको ६ महिनामै संसद्को चौथो शक्ति, सरकारमा उपप्रधानसहित गृहमन्त्री

मातृका दाहाल र स्वरूप आचार्य (काठमाडौं)

माओवादी वरिष्ठ उपाध्यक्ष नारायणकाजी श्रेष्ठ र उपमहासचिव वर्षमान पुनले गृह मन्त्रालय ताकेका थिए, लामिछानेको अडानपछि बदलियो भागबन्डा

सिंहदरवारस्थित कार्यकक्षमा सोमबार कार्यभार सम्हाल्दै उपप्रधान तथा गृहमन्त्री लामिछाने ।

तस्वीर : हेमन्त श्रेष्ठ/कान्तिपुर

‘भ्रष्टाचार रोक्न उच्चस्तरीय संयन्त्र’

टेलिभिजन पत्रकारिताका दौरान आक्रामक प्रश्न प्रस्तुतिमा रुचाउने रवि लामिछानेको कार्यशैली उस्तै रहन्छ कि निर्वाचनका वाचा भूले पुरानै दलका नेताभै रूपान्तरण होला? गृहमन्त्रीमा सोमबार पदबहाली गरेपछि राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सभापति लामिछानेसँग जनकराज सापकोटाले गरेको संवाद :

तपाईंका मुख्य प्राथमिकताका विषय के हुन् ?

जनजीविकाको सबालमा विशेष गरी गृह प्रशासनमा धेरै नागरिकको गुनासो आउँछ। मैले पहिले काम गर्दा नागरिकका धेरै गुनासो गृह प्रशासनसँग सम्बन्धित थिए। जनताको चासो हुने ढंगले त्यस्ता विषयमा मेरो प्राथमिकता रहन्छ। आम सर्वसाधारणलाई सुविधा दिने र काम गर्न सहज हुने वातावरण हुन्छ। जस्तो, प्रहरी कार्यालयमा गएपछि त उसका लागि वान स्टाप जस्तो हुनुपर्ने हो। अन्त जानै नपर्ने हुनुपर्ने हो। त्यस्ता विषयलाई म प्राथमिकता दिन्छु।

धेरैको चासो संगठित अपराधको विषयमा पनि छ। संगठित सुन तस्करीको ठूलो जालो नेपालमा छ। यसबारे बारम्बार अनुसन्धान हुने र रोकिने क्रम जारी छ। कसरी काम गर्नुहुन्छ ?

संयन्त्रहरूले के बताउँछन्, कसरी भइरहेको छ, यसबारे सम्पूर्ण त्रिफिड भोली लिन्छु होला। सम्पूर्ण

अवस्थाबारे बुझेर यसलाई निर्मम तरिकाले काम गर्ने निधो गरेको छु।

संगठित सुन तस्करीबारे सरकारले गरेको अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरिएको छैन। त्यो सार्वजनिक गर्नुहुन्छ वा फेरि खोतल्नुहुन्छ ?

त्यो त सार्वजनिक गर्नुपर्ने हुन्छ नि। त्यो किन अध्ययन गरिएको हो भने त्यसमा अन्तर्वस्तुहरू छन्, जसले अनुसन्धानलाई सघाउँछ। किन सार्वजनिक नभएको रहेछ बुझ्छु। सार्वजनिक गर्नुको कुनै तर्कसंगत कारण छ भने बेग्लै कुरा भयो तर अन्यथा हो भने सार्वजनिक हुनुपर्छ।

तपाईं सञ्चारकर्मीमा हुँदा पनि धेरै नेपाली मानव तस्करीमा परिरेको घटना हरेक दिन सार्वजनिक हुन्थे। यस्ता घटना रोक्न गृह मन्त्रालय प्रत्यक्ष संलग्न हुन सक्छ। बेलाबेला अध्यागमन विभागकै कर्मचारी मानव तस्करीमा सहायक हुने घटना पनि सुनिन्छन्। यसलाई रोक्न तपाईंको के भूमिका हुन्छ ?

परराष्ट्र मन्त्रालयसँग समन्वय गरेर यसमा काम गर्छु। मन्त्रपरिषद्को बैठकमा पनि यसबारे थोरै कुरा गरे। परराष्ट्र मन्त्रालयसँग कुरा गरेर संयन्त्र बनाउने, भाएको संयन्त्रलाई अलिकति सुधार गर्नुपर्छ भनेर प्रधानमन्त्रीलाई भनेको छु। कहाँबाट मानव तस्करी

सुरक्षा संयन्त्रका मान्छेहरू नागरिकको सेवा गर्न छाडेर नेताको चाकडी गर्न जानु हुँदैन

सरकारी सेवामा हुने ढिलासुस्ती हटाउन टाइम कार्डको अवधारणा ल्याएका छौं

भइरहेको छ, कुन रुट प्रयोग भइरहेको छ भने जनकारी पनि मलाई धेरै थोरै छ। त्यसैले यसमा तदारुकतासाथ काम गर्छु।

विगतमा प्रहरी संयन्त्र राजनीतिक हस्तक्षेपको सिकार भएका घटना बाहिरिन्थे। तपाईंहरू त नयाँ दल भएकाले कुनैको स्वार्थिना हस्तक्षेप नगरी नै अगाडि बढ्ने सुविधा छ नि हैन ?

मैले गृह मन्त्रालय छान्नुको महत्त्वपूर्ण कडीमध्ये यो पनि एक हो। यहाँ राजनीतिक हस्तक्षेप नहोस्, इमानदार र कर्तव्यनिष्ठ प्रहरी अफिसर र जवानहरूको उच्चतम होस् भन्ने मेरो चाहना हो। सुरक्षा संयन्त्रका मान्छेहरू नागरिकको सेवा गर्न छाडेर नेताको चाकडी गर्न जानु हुँदैन। सुरक्षा संयन्त्रले कोही कुनै नेता वा

तपाईंले नाम लिएका नेताहरूका विरुद्ध निर्वाचनमा हामीले हाम्रा उम्मेदवार उठाएकै हो नि। उनीहरूलाई बोल्छन्, हेर्दिन होइन कि भोटबाट उनीहरूलाई आउट गर्नु भनेर आम नागरिकलाई अपील गरेकै हो। हामी त लोकतन्त्रको एउटा सुन्दर विधिबाट आएका छौं। निर्वाचनबाट उहाँहरूलाई विदा गरौं भनेको हो। तर परिणामले उहाँहरू पराजय हुनुभएन। सरकार बने सवैधानिक प्रावधानभन्दा बाहिर जान त सकिँदैन। बाहिर बसेर गर्ने कि भित्र बसेर गर्ने भन्ने निर्णयचाहिँ कठिन निर्णय थियो। मैले भित्रै गएर काम गर्नुपर्छ भन्ने सोच बनाएँ।

हिजो गरेका वाचाबाट हामी तलमाथि हल्लिएका छैनौं। हल्लनुपर्ने कारण पनि छैन। सत्ता समीकरणमा रहेका सबै दललाई हाम्रा वंदीहरूमा संयुक्त रूपमा सहमत गराएका छौं। यी-यी विषयमा हामी निर्मम हुन्छौं भनेका छौं। सवैभन्दा पहिला भ्रष्टाचारका विषयमा एउटा उच्चस्तरीय संयन्त्र निर्माण गर्नुपर्ने हुन्छ। त्यसबारेको अवधारणा एक/दुई दिनमा सार्वजनिक हुन्छ। हामी सबैले त्यसमा हस्ताक्षर गर्छौं। आफ्नो बचनबद्धता र आम मतदातालाई भनेको कुराबाट कति पनि विमुख भएको छैन। सरकारमा सहभागी हुनु भनेको यसअघि जेजें भएको छ, सबैमा सहमत हुनु भन्ने हैन। असहमतहरूलाई कायम राख्दै हामी सहभागी भएका छौं।

तालुक अड्डा गृह मन्त्रालय साधन/स्रोत र शक्तिका हिसावले पनि महत्त्वपूर्ण मानिन्छ।

चुनौतीपूर्ण सत्तायात्रा

लामिछानेलाई जिम्मेवारी कुशलताका साथ निर्वाह गर्न त्यति सहज छैन। विदेशी नागरिकता र राहदानी भएकै बेला कानुनविपरीत नेपाली राहदानी र नागरिकता लिएको आरोपमा उनीमाथी कानुनी र नैतिक प्रश्न त छँदै छ, आरोपको अनुसन्धान गर्ने प्रहरीको तालुक निकायमा नै उनी स्वयं आइपुगेका छन्। यद्यपि पदभार ग्रहणपछि गृह मन्त्रालयमा सञ्चारकर्मीसँग त्यस विषयमा अनुसन्धान गर्ने निकायलाई निष्पक्ष रूपमा काम गर्न आफूले कुनै हस्तक्षेप नगर्ने प्रतिवद्धता जनाए। शान्ति सुव्यवस्थामा गृह प्रशासनले गर्ने जून भूमिका हुन्छ, त्यसमा आफूहरूले सबैभन्दा बढी काम गर्न चाहेकाले गृह मन्त्रालय प्राथमिकतामा परेको उनको भनाइ थियो।

‘सञ्चारकर्मी भएर काम गर्दाखेरि सबैभन्दा बढी काम गर्नुपर्ने मन्त्रालय, त्यसअन्तर्गतका विभाग/कार्यालय गृह प्रशासन थियो,’ लामिछानेले भने, ‘त्यसमा अलिक बढी नागरिकको गुनासो थियो। आम नागरिकको न्यायमा गृह र प्रहरी प्रशासनले धेरै मद्दत गर्न सक्छ। जेजति गरिएको छ, त्योभन्दा बढी अझ गर्न सक्छु भन्ने लागेर गृह मन्त्रालय रोजेको हुँ।’

नागरिकता/राहदानी विवादबारेको विषयमा स्वतन्त्र रूपमा अनुसन्धान/छानविन हुनुपर्ने उनले बताए। ‘स्वतन्त्र रूपमा सबैलाई बराबर ढंगले हेरेर कुनै विभेद नगरीकन न्याय सम्पादन/कार्यसम्पादन गर्ने अधिकार आजैबाट छ जहिल्यै पनि छ। चाहे म हुँ, चाहे अरु कोही होस्, चाहे क्याबिनेटका कोही मन्त्री/सचिवहरू हुन्, कुनैसँग विभेद नगरी स्वतन्त्र ढंगले हरेक कुराको निष्पक्ष छानविन गर्ने अधिकारमा मेरो सहयोगवाहेक कुनै हस्तक्षेप हुँदैन। कुनै पनि किसिमको सम्झौता हुँदैन।’

शान्ति सुरक्षा व्यवस्थापन, आम नागरिकले देखे गरी अमनचयन कायम, गृह प्रशासनबाट प्रवाह हुने सेवालार्इ चुस्त पार्ने र सुरक्षा निकायमाथि हुने राजनीतिक हस्तक्षेप, सरुवा/बढुवामा अन्तरदृशी निर्णय जस्ता विकृत अन्त्य गर्नु उनका लागि प्रमुख चुनौती हो। नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी गृह मन्त्रालय मातहतका सुरक्षा संगठन हुन्। दुवै सुरक्षा निकायमा कायम सेवा अर्बौ, पदावधि, उमेर हदबारेका बहस र विवाद अनि त्यसमा राजनीतिक स्वार्थ समूहले लिने नाजायज लाभ अन्त्य गर्न नीतिगत सुधार आवश्यक छ। गृहमन्त्रालय सरकार भएका कारण लामिछाने आफैले चाहेर मात्रै यी काम गर्न त्यति सहज छैन।

एउटा सरकार आउँदा अमुक सुरक्षा अधिकारी र प्रशासकको हित हुने निर्णय, अर्को आउँदा अर्केको अनुकूल निर्णय गर्ने प्रवृत्ति २०४८ यता गृह प्रशासन र सुरक्षा संगठनमा भोगिएको बर्थात हो। लामिछाने यसलाई प्रणालीभन्दा बाहिर गएर निर्णय गर्दाको नतिजा रहेको बताउँछन्। ‘जब प्रणाली र भएका कानुनभन्दा बाहिर गएर काम गरिन्छ, जब आफन्तलाई राख्न काम गरिन्छ, जब आफूना मान्छेलाई हेर्ने कुरा आउँछ, मुद्दा/विषयमा अप्रह/प्राग्रह हुन्छन्, त्यतिखेर मात्रै बर्थात आउने हो,’ उनले भने, ‘व्यक्तिलाई नहेरी प्रणालीलाई मानेर गयौं भने कहीं पनि समस्या छैन। विगतमा भएका राम्रा कुरा

सिक्छौं। गलत चीजलाई दोहोर्‍याउँदैनौं।’

आफूले सकेजति सुधारका प्रयास गर्ने र मन्त्रपरिषदमै आवश्यक परे प्रतिपक्षीको भूमिकासमेत निर्वाह गर्न पछि नपर्ने लामिछानेले बताएका छन्। ‘जसलाई प्रधानमन्त्रीका रूपमा स्वीकारिन्छ, सवैधानिक प्रक्रिया छ, त्यो प्रक्रियामा त जानैपर्ने हुन्छ। तर काम गर्ने मान्छेलाई काम गर्न सानै स्पेस पनि ठूलो हुन्छ, भने गृह मन्त्रालयजस्तो स्पेसमा बसेर धेरै काम गर्न सकिन्छ,’ उनले भने, ‘योभन्दा अघि पनि हामी खबरदारी गर्ने नै काममा थियौं। अरूले गरेको कुरामा होमा हो गर्न हामी आएका होइनौं। यसबारे नेताहरूसँग मैले स्पष्ट भनेको छु।’

सुरक्षा निकायको आधुनिकीकरण, भौतिक सुधार, नीतिगत सुधार पनि गृह प्रशासनका लागि प्रमुख जिम्मेवारी हो। सरुवा/बढुवामा सत्ता र शक्ति निकटको घर घाउनुपर्ने प्रवृत्ति रोक्न गृहमन्त्रीको भूमिका महत्त्वपूर्ण रहन्छ। गृहमन्त्री आफै यस्ता गलत गतिविधिमा सामेल नहुने हो भने सुधारका लागि बाटो खोलिन्छ। तर, उपल्लो अधिकतरेखि कार्यालय सहयोगीसम्मको सरुवा/बढुवामा राजनीतिक वृत्तबाट हुने हस्तक्षेप रोक्न आवश्यक छ।

सञ्चारकर्मीका रूपमा काम गर्दैगर्दा अमेरिका गएर उतैको नागरिकता/राहदानी लिएका लामिछाने नेपाल आएर ६२ घण्टा लगातार ‘टक शो’ चलाएर विश्व कीर्तिमान राखेपछि थप चर्चामा आएका थिए। तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई आफूना योजना सुनाउँदै उनले ‘सिधा कुरा प्रधानमन्त्रीसँग’ कार्यक्रम नेपाल टेलिभिजनबाट चलाउन राजी गराएका थिए। त्यसपछि नै लामिछानेले १४ वर्षको अमेरिका बसाइ छोडेर स्वदेश फर्किएका हुन्।

ओली प्रधानमन्त्रीबाट हटेर दाहाल प्रधानमन्त्री बने, ‘सिधा कुरा प्रधानमन्त्रीसँग’ पनि बन्द भयो। त्यसपछि उनले न्युज २४ बाट ‘सिधा कुरा जनतासँग’ कार्यक्रममाफत नागरिकका आवाज उठाउन थाले। देश/विदेशमा नेपालीले पाएका दुखलाई राज्यका जिम्मेवार निकायसम्म पुर्‍याउने मात्र होइन, भ्रष्टाचार र सेवा प्रवाह चुस्त नभएकामा सरकारविरुद्ध निरन्तर खबरदारी गरिरहे। ०७९ साउन २० मा पत्रकार शालिकराम पुडासैनी मृत अवस्थामा फेला परेपछि प्रहरीले उनीमाथि आत्महत्या दुरुस्साहनीमा मुद्दा चलायो। पछि उक्त मुद्दामा अदालतबाट सफाई पाए। उनलाई पक्राउ गर्दा ‘राज्यले ज्यादती गरेको’ भन्दै लामिछानेको पक्षमा चितवनमा जनस्तरबाटै सरकारविरुद्ध प्रदर्शन र नाराजुलुस भएको थियो।

प्रहरी हिरासतबाट बाहिरिएपछि नै उनले चितवनबाट आमनिर्वाचनमा विजयी हुने आधार बनाएको देखिन्छ। ११ दिन हिरासत बसेर धरोटीमा छुट्टेका उनले नारायणी किनारमा समर्थन गर्नेहरूलाई धन्यवाद दिन राखेको कार्यक्रममा हजारौं सर्वसाधारण सहभागी भएका थिए। त्यही भौड नै उनको राजनीतिक फड्को मार्ने आधार बनेको कतिपय बताउँछन्। ०७७ फागुनमा लामिछानेले न्युज २४ टेलिभिजन छोडेर ग्यालेक्सी फोरके सञ्चालनको घोषणा गरे। ०७८ असोज १५ बाट प्रसारणमा आएको ग्यालेक्सीमाफत पनि उनले जनसरोसारका विषय अघि सारिरहे। टेलिभिजन पत्रकारिता छोडेर उनले गएको असार ७ गते राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी घोषणा गरे। हालै सम्पन्न निर्वाचनमा उनी चितवन-२ बाट प्रतिनिधिसभा सदस्यमा ठूलो मतान्तरले विजयी भएका थिए।

VACAVCY

Accountant - 1
Qualification: BBA or BBS
Having two wheeler driving licence
Put ct at: manakamanatarjali@gmail.com
Ph: 014650568

TEACHER WANTED

Apply:- 12 Passed with Bio-data
Salary negotiable
1. Lower Secondary Social Teacher - 1
Laxmi Shikshya Sadan (LSS High)Toku Kathmandu
Contact :- 5904218, 9840585533
Infront of Jilla Prahari Parisad

सोलाार वाटर हिटर

सस्ता आयातित तथा न्यून गुणस्तरिय सोलार जडान गरेको कोठी वर्यमा नै फिरेर डेराम हुनुहुन्छ??
महज्जन गेटल इण्डस्ट्रिज टेक, काठमाडौं, ५३६२००१, ५३६२०३२
९८०१०३६५३६/९८०१०३६५४०

भर्ना खुल्यो! भर्ना खुल्यो!

CTEVT बाट मान्यता प्राप्त यस शीर्षकबाट एजुकेशनल फाउण्डेसन तालिम सुरुमा ३ महिने तालिममा भर्ना खुल्यो।
1. Story Telling
2. Art and Craft
3. Games
4. ICT
5. Child Psychology
6. Steam Based Pedagogy
7. & Many More...
न्यूनतम योग्यता SEE पास
ट्रेनिङ पश्चात उक्तकृ प्रशिक्षार्थीलाई जामिरको अवसर भएको
०१-५२३३२०१, ६२८१६७३२७०, ६२८१६६६७३६००

वर्गीकृत डिस्प्ले

श्याम स्वेत: रु. ३०००/-*
स्पट कलर: रु. ३५००/-*
मल्टि कलर: रु. ५०००/-*

अब मल्टिकलरमा पनि छान्न सकिने
सम्पर्क नं. ५१३५०००, ५१३५००८, Ext. १६४८
Email: mktdisplay@kmg.com.np
* उपरोक्त दररेटहरूमा मूल्य अभिवृद्धि कर समावेश गरिएको छैन।

नाजुक अर्थतन्त्रको बागडोर पौडेलको काँधमा

निवर्तमान अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले केही महिनायता ध्वस्त पारेको अर्थतन्त्रलाई लयमा ल्याउनु र अर्थ मन्त्रालयको गुमेको छवि फर्काउनु मुख्य चुनौती

■ यज्ञ बज्रजाउँ (काठमाडौं)

पूँजीगत खर्च र राजस्वको अवस्था नाजुक रहेको, अर्थतन्त्रका महत्वपूर्ण सूचकहरू दबावमै रहेको र सरकारप्रति निजी क्षेत्रको विश्वास टुटेका बेला अर्थतन्त्रको बागडोर तेश्रो पटक अर्थमन्त्री बनेका एमाले उपाध्यक्ष विष्णु पौडेलको काँधमा आएको छ। शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले छाडेको संकटोन्मुख अर्थतन्त्र सुधार गर्ने मुख्य चुनौती उनीसामु छ।

अर्थमन्त्रीका रूपमा पौडेलका अघिल्ला दुई कार्यकाल त्यति सफल नमानिए पनि खराब भनेर दोषारोपण गर्ने ठाउँ छाडेका छैनन्। खासगरी निजी क्षेत्रका समस्या सुन्ने अर्थमन्त्रीका रूपमा परिचित उनको यो कार्यकाल निकै चुनौतीपूर्ण रहेको अर्थवद्वहरूको तर्क छ। निवर्तमान अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माले केही महिनायता ध्वस्त पारेको अर्थतन्त्रलाई लयमा ल्याउनु र अर्थ मन्त्रालयको गुमेको छवि फर्काउनु अर्थमन्त्री पौडेललाई फलामको चिउरा चपाउनुभन्दा हुने विडम्वरा बन्ने बताइन्छ।

गत आर्थिक वर्षको तुलनामा चालू आर्थिक वर्षमा ३१ प्रतिशतले राजस्व वृद्धि गर्ने लक्ष्य सरकारले तय गरेको छ। तर, आर्थिक वर्षको पहिलो पाँच महिनामा गत वर्षको भन्दा २० प्रतिशत कम मात्र राजस्व संकलन भएको छ। महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको तथ्यांकअनुसार सोमवारसम्म कुल ३ खर्ब ७२ अर्ब रुपैयाँ चालु खर्च भएको छ। सोही अवधिमा ३ खर्ब ४१ अर्ब रुपैयाँ मात्र राजस्व संकलन भएको छ। यसरी हेर्दा राजस्व संकलनभन्दा चालु खर्च करिब ३१ अर्ब रुपैयाँले बढी छ। यो तथ्यांकले सरकारी आम्दानीले चालु खर्च धान्न पनि कठिन हुने देखिन्छ। निवर्तमान अर्थमन्त्री जनार्दन शर्माद्वारा प्रस्तुत गरिएको बजेटमा चालू आर्थिक वर्षको पाँच महिनामा ४ खर्ब ६४ अर्ब १२ करोड रुपैयाँ राजस्व संकलन गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो। राजस्व संकलनसँगै पूँजीगत खर्चको अवस्था पनि निकै दर्दनाक छ।

वित्तासिताका वस्तुको आयातमा प्रतिवन्ध र रेमिट्यान्समा सुधार भएकाले पछिल्ला महिनामा अर्थतन्त्रका बाह्य सूचकमा क्रमिक सुधार देखिएको छ, तर त्यो सुधार संस्थागत हुने दिगो आधार छैन। बैंक तथा वित्तीय संस्थाले कर्जा प्रवाह ठप्प पारेका छन् भने बजारमा समग्र मागमा कमी आएको छ। अर्थतन्त्रका बाह्य सूचकहरूमा सुधार ल्याउन सरकार र राष्ट्र बैंकद्वारा चालिएको नीतिगत कदमकै कारण समग्र मागमा कमी आएकोले अर्थतन्त्र मन्दीतर्फ जान लागेको आकलन अर्थवद्वहरूले गरिरहेका छन्। यस्तै, निजी क्षेत्रका विभिन्न संघसंघहरूले समग्र मागमा कमी आएको देखाएका छन्।

यस्तै, करका दरहरू हेरफेर गर्न अनधिकृत व्यक्तिसँग साँठगाँठ, निश्चित व्यापारिक घरानालाई धितोपत्र ब्रोकर, स्टक एक्सचेंज, वस्तु विनिमय बजार, विमा कम्पनीलगायत विभिन्न क्षेत्रको लाइसेन्स वितरणको भरपूर प्रयासलगायत नीतिगत भ्रष्टाचारभन्दा चरम विकृत निवर्तमान अर्थमन्त्री शर्माले भित्र्याएका छन्। त्यस्ता गतिविधि नियन्त्रण गर्नुपर्ने चुनौती पनि नयाँ अर्थमन्त्रीको काँधमा छ। 'अर्थतन्त्रको तत्कालीन समस्या समाधान नै अर्थमन्त्रीको पहिलो कदम हुनुपर्ने देखिन्छ,'

अर्थशास्त्री एवं सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकन आयोगका अध्यक्ष डिल्लीराज खनालले भने, 'बैंकहरूसँग लगानीयोग्य रकम छैन। निजी क्षेत्रले लगानी गर्न पूँजी पाएको छैन। राजस्वले चालु खर्च धान्न सकेको छैन। यसकारण तत्कालिक समस्या समाधानका लागि प्राथमिकतासाथ परिणाममुखी योजना नयाँ अर्थमन्त्रीले तय गर्नुपर्छ।'

अर्थतन्त्रलाई टुट्टाकमा ल्याएर अर्थ बढाउन जे-जस्ता नीतिगत तथा संरचनागत अवरोध छन्, तिनलाई सुधार गरेर ठोस रूपमा समाधानको पहल अर्थमन्त्रीले गर्नुपर्ने उनले बताए। 'रेमिट्यान्समा सुधार भएकाले अर्थतन्त्रका केही बाह्य सूचकमा क्रमिक सुधार देखिए पनि त्यो दिगो हुँदैन, यसकारण अर्थतन्त्र सुधारका लागि तत्काल एक्सन प्रोग्राम ल्याउनुपर्छ,' उनले थपे, 'यसका लागि चालु खर्च बढाउने खालका कार्यक्रमहरूको स्थानिड गरेर कम आवश्यकतालाई व्यापक रूपमा कटौती गर्ने र पूँजीगत खर्च प्रभावकारी रूपमा हुने प्रणाली विकास गर्नुपर्छ।' बजेट प्रणालीमित्र पनि करिब ५० देखि ६० प्रतिशत काम नलाग्ने खालका कार्यक्रम छन्। तीमध्ये काम नलाग्नेलाई खारेज गर्ने, कम महत्त्वका लागि कम र बढी महत्त्वकालाई बढी महत्त्व दिएर नयाँ परिणाममुखी कार्यक्रम ल्याउन उन्ले अर्थमन्त्रीलाई सुझाव दिए।

केही महिनायता अर्थतन्त्रमा समस्या आउनुको प्रमुख कारण अर्थ मन्त्रालय र राष्ट्र बैंकबीच प्रभावकारी समन्वय हुन नसक्नु पनि हो। निवर्तमान अर्थमन्त्री शर्मा र गभर्नर महाप्रसाद अधिकारीबीचको समन्वयमा आएको तित्कता अर्थतन्त्र यो अवस्थामा आउनुको एउटा कारण भएको जानकारहरूको दावी छ। यद्यपि राष्ट्र बैंकसँग समन्वयको समस्या भने नयाँ अर्थमन्त्रीले भेट्नुपर्ने छैन। गभर्नर अधिकारी पनि एमालेकै तर्फबाट नियुक्त भएकाले आउँदा दिनमा अर्थ मन्त्रालय र गभर्नरको समन्वय सुमधुर हुने धेरैको आकलन छ।

पौडेल यसअघि अर्थमन्त्री रहँदादेखि नै सुरु भएको तरलता अभावको समस्या अझै समाधान भएको छैन। प्रत्यक्ष विदेशी लगानी अपेक्षित रूपमा बढ्न सकेको छैन। लगानीका लागि कर्जा नपाएको र ब्याजदर वृद्धिको विरोध गर्दै उद्योगी व्यवसायी आन्दोलनमा छन्। अहिलेका अर्थमन्त्रीको पहिलो कर्तव्य सार्वजनिक र निजी क्षेत्रका लागि लगानीको स्रोत जुटाउन अधिकतम पहल गर्नु नै हुनुपर्ने पूर्वअर्थमन्त्री युराजग खतिवडाले बताए। 'आफ्नो बजेट सन्तुलनमा राख्ने, राजस्व परिचालन स्वच्छ र स्वस्थ ढंगले गर्ने र राजस्व प्रणालीका कारणले निजी क्षेत्र व्यवसाय गर्न नित्साहित हुन नदिनेभै अर्थमन्त्रीका गतिविधि केन्द्रित हुनुपर्छ,' उनले भने, 'निजी क्षेत्रले हामीलाई राज्यले समान व्यवहार गर्छ, कसैलाई काखा कसैलाई पाखा गर्दैन, निजी क्षेत्रका समस्याप्रति सरकार जिम्मेवार र समाधान गर्न तत्पर छ, भन्ने विश्वास दिलाउनु अहिलेको आवश्यकता हो।'

अर्थतन्त्रका धेरै समस्या तरलतासँग जोडिएको देखिए पनि अहिले आमरूपमा उत्पादन शुंखला नै भत्केको खतिवडाले बताए। 'हिजो सस्तो ब्याजमा कर्जा प्रवाह भयो, त्यो केही तोकैको क्षेत्रमा पनि गयो र बाहिर पनि गयो, जसले गर्दा बाहिर

गाएको रकम तिर्ने बेला आउँदा ब्याजदर पनि बढ्यो, आफूसँग पैसा भएन र राष्ट्र बैंकले पनि दिदैनौं भन्थ्यो, अहिलेको समस्या यही हो,' उनले थपे, 'त्यो स्थितिमा अहिले उत्पादनमूलक क्षेत्रका उद्योगहरूलाई सहूलियतपूर्ण पूँजी सरल ब्याजमा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ। यो कामको नेतृत्व अर्थमन्त्रीले गर्नुपर्छ। अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्र बैंक र बैंक तथा वित्तीय संस्था सबै मिलेर यो काम गर्न सकिन्छ।'

विभिन्न कारणले अर्थ मन्त्रालयको गुमेको छवि फर्काउने काम पनि नयाँ अर्थमन्त्री पौडेलको भएको खतिवडाले बताए। 'अर्थ मन्त्रालयले पक्षपाती काम गर्छ, कर्जा नीति छ, जथाभावी खर्च गर्छ भन्ने आमधारणा छ, यस्तो अवस्थामा राज्यलाई किन कर तिर्ने भन्ने भावना करदातामा छ,' उनले भने, 'राज्यले हामीलाई

'अर्थतन्त्रलाई लयमा फर्काउनेछु'

अर्थ मन्त्रालयको कार्यभार तेश्रो पटक सम्हाल्दै गर्दा तपाईंसँग मुख्य योजना के छन् ?

सर्वोपरि रूपमा अर्थतन्त्रमा देखिएका गम्भीर प्रकृतिका समस्या सूक्ष्म अध्ययन गरेर तिनको कारण पहिचान गरी समाधान गरी ल्याउने मेरो प्राथमिकता हुनेछ। अर्थतन्त्रलाई लयमा फर्काउने, सबल, सुदृढ र गतिशील अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने काममा लाग्नेछु। सामाजिक न्यायको दिशातर्फ मुलुकलाई अर्थ बढाउन मेरो प्राथमिकता रहनेछ।

यसअघि तपाईं अर्थमन्त्री रहँदाकाबाट सुरु भएको तरलता समस्या अझै समाधान हुन सकेको छैन। यो समाधानको कुनै विशेष योजना छ ?

वित्तीय नीति र मौद्रिक नीतिको समन्वयात्मक ढंगको कार्यान्वयनबाट अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या समाधान गर्न सकिन्छ भने निकर्षणमा हामी पुगेका छौं। उच्च ब्याजदर, विदेशी मुद्रा सञ्चितमा देखिएको दबाव र पूँजी बजारमा आएको गिरावटलाई सम्बोधन गरेर अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउने हाम्रो योजना छ। यस सम्बन्धमा आजको मन्त्रिपरिषद बैठकले पनि एउटा महत्त्वपूर्ण निर्णय गरेको छ। पूँजीगत खर्च बढ्न सकेको छैन। राजस्वले चालु खर्च पनि धान्न नसकिने अवस्था छ। राजस्व वृद्धिका लागि तपाईंका योजना के-के छन् ?

राजस्वको लक्ष्य हासिल गर्न चुहावटलाई कडाइका साथ नियन्त्रण गर्न र करको दायरा बढाउन जरुरी छ। यसका लागि आवश्यकताअनुसार राजस्व प्रशासनमा पुनःसंरचना गरिनेछ। त्यो काम छिट्टै सुरु हुनेछ। अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या समाधान गरेर लक्षित आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्न निजी क्षेत्रको पनि मनोबल उठाउन जरुरी छ। यो सरकारले निजी क्षेत्रसँग सघन छलफल गर्छ। निजी क्षेत्रमा सरकारप्रति गुमेको विश्वास जगाउँदै उनीहरूलाई साथमा

लिएर अर्थ बढ्छौं।

अर्थ मन्त्रालयले आफ्नो छवि गुमाइसकेको छ। यसलाई कसरी सुधार गर्नुहुन्छ ?

मेरो सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण प्रयास नै अर्थतन्त्रको छवि सुधारना हुनेछ। त्यसपछि विस्तारै समस्या समाधान गर्दै जान्छौं।

बढेको ब्याजदर घटाउन माग गर्दै निजी क्षेत्र आन्दोलनमा छ। तिनको समस्या कसरी समाधान गर्नुहुन्छ ?

आन्दोलनकारी उद्योगी व्यवसायीका माग र मुद्दा मैले सुनिरहेको छु। त्यसलाई सूक्ष्म ढंगले अध्ययन विश्लेषण गरेर उनीहरूको माग सम्बोधन गर्न सम्वन्धित निकायसँग समन्वय गर्नेछु। आन्दोलनमा रहनुभएका उद्योगी व्यवसायीलाई आग्रह गर्न चाहन्छु कि तपाईंहरूका समस्या सुनिदिने अर्थमन्त्री आएको छ। अब आफ्ना माग लिएर सडकमा होइन, अर्थ मन्त्रालयमा आउनुस्। सँगै बसेर समाधानका उपाय खोजौं र मुलुकलाई समृद्धिमा ल्याौं।

अर्थतन्त्रलाई जोगाउन तपाईंका कुनै विशेष योजना छन् ?

अर्थतन्त्रका समस्त परिस्वरकलाई सूक्ष्म ढंगले अध्ययन गरेर तिनमा कसरी सकारात्मक सुधार ल्याउन सकिन्छ, भन्ने सम्बन्धमा बृहत अध्ययन जरुरी छ। यसका लागि अर्थतन्त्रका जानकारहरू, अर्थविद, विभिन्न अनुसन्धानमूलक संघसंस्थालगायतसँग छलफल गरेर सुधारका उपाय खोजिनेछ।

अर्थतन्त्रमा आएको संकटक कारणले पनि अर्थ मन्त्रालयसमक्ष नागरिकका अपेक्षा धेरै छन्। कसरी पूरा गर्नुहुन्छ ?

सरकारले नागरिकको आफूप्रतिको विश्वास गुम्न दिने छैन। नागरिकलाई सरकार हाम्रो साथमा छ भन्ने अनुभूति दिलाएर उनीहरूको आत्मविश्वास बढाउन हरपल प्रयास गर्छौं।

स्रोत भित्र्याउन सकिन्छ, भन्नेमा अर्थमन्त्रीको पहल हुनुपर्छ,' उनले भने, 'महत्त्वपूर्ण पक्ष अर्थतन्त्रमाथि लगानीकर्ताको विश्वास बढाउनुपर्छ।' समग्रमा बाह्य क्षेत्रबाट स्रोत परिचालन, राजस्व संकलन, पूँजीगत खर्च र नयाँ रोजगारी सिर्जना नै अहिलेको प्रमुख चुनौती रहेको उनले बताए।

उपप्रधानमन्त्री पौडेल एमालेबाट पटक-पटक मन्त्री बन्ने नेतामा पर्छन्। सत्ता समीकरण निर्माण गर्न चलाख मानिने उनी केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री हुँदा दुई पटक अर्थमन्त्री बनेका थिए। ०७२ सालमा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री हुँदा पौडेल पहिलो पटक अर्थमन्त्री भएका थिए। त्यसैगरी ०७७ सालमा पनि ओलीकै नेतृत्वमा बनेको सरकारमा पौडेल दोस्रो पटक अर्थमन्त्री बने।

दाहालका सारथि

सिंहदरवारमा सोमबार बसेको पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको मन्त्रिपरिषदको पहिलो बैठक।

तस्वीर : इलिट जेभी, कान्तिपुर

काठमाडौं (कास)- माओवादी वरिष्ठ उपाध्यक्ष नारायणकाजी श्रेष्ठले उपप्रधान र भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयको जिम्मेवारी पाएका छन्। सोमबार विहान बसेको माओवादी केन्द्रीय पदाधिकारीको बैठकले श्रेष्ठलाई उपप्रधानमन्त्री बनाउने निर्णय गरेको थियो। श्रेष्ठ यसअघि परराष्ट्र र गृहमन्त्री भइसकेका छन्। उनी राष्ट्रिय सभाका सांसद हुन्। २०४० को दशकदेखि नेपाली राजनीतिमा सक्रिय रहेका श्रेष्ठ तत्कालीन विद्रोही माओवादी र आन्दोलनरत ७ राजनीतिक दलबीच १२ बुँदे सहमति गराउने सूत्रधारसमेत हुन्। तत्कालीन नेकपा एमकेका केन्द्रका महासचिव श्रेष्ठले माओवादीसँग एकीकरणपछि पनि पटक-पटक महत्त्वपूर्ण जिम्मेवारी पाएका छन्।

२०७४ को चुनावमा उनी गोरखा-२ बाट चुनावी मैदानमा उत्रेका थिए। वाम गठबन्धनका उम्मेदवार रहेका उनी तत्कालीन नयाँ शक्ति पार्टीका संयोजक बाबुराम भट्टराईसँग पराजित भएका थिए। वाम गठबन्धनले देशभर जवजस्त जित निकाल्दा पनि गोरखा-२ मा चुनाव हारेपछि श्रेष्ठको संसद प्रवेशको ढोका बन्द भएको थियो। त्यसअघाडि पनि उनले २०७० को चुनावमा हारको सामना गर्नुपरेको थियो। ०७० मा पुनः संविधानसभा निर्वाचन हुँदा समकालपुन-३ बाट उम्मेदवार बनेका उनी तत्कालीन एमाले उम्मेदवार सुवासचन्द्र ठाकुरीसँग पराजित भएका थिए। लामो समय भूमिगत र अर्धभूमिगत राजनीति गरेका उनले पहिलो पटक २०६४ मा संसद प्रवेशको मौका पाएका थिए। त्यसबेला उनी संविधानसभामा मनोनीत सदस्यका हैसियतमा प्रवेश गरेका थिए। संविधानसभामा रहँदा उनी दुई पटक मन्त्री भएका थिए।

अल्पसंख्यक समुदायका खानले पाए अवसर जनमत पार्टी उपाध्यक्ष अश्वल खानको नेतृत्वमा सरकारमा आएको छ। जनमत पार्टीको भागबन्डामा एउटा मन्त्रालय परेको थियो। जनमतका अध्यक्ष सीके राउतको नेतृत्वमै सरकारमा जाने चर्चा भए पनि उनले कुनै मन्त्रालयको जिम्मेवारी नलिने भएका छन्। राउतले आफ्नो पार्टीले उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय पाएको बताएका थिए। खान समानुपातिकबाट प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचित भएका छन्। जनमत पार्टीले प्रतिनिधिसभामा प्रत्यक्षतर्फ १ र समानुपातिकतर्फ ५ सिटमा जित हात पारेको छ।

बाँधेको गुलरिया-११ ओरीपूरमा सामान्य किसान परिवारमा ०४३ साल भदौ १ मा जन्मेका खानको अध्ययन स्थानीय सामुदायिक विद्यालयमा भएको

थियो। पिछडिएको समुदायबाट पढ्न जाने विद्यार्थीमध्ये उनी मेधावी थिए। एसएलसीसम्म बढियाँमै अध्ययन गरेका उनले आईएस्सी भने टीकापुरबाट गरेका थिए। क्याम्पसमा अध्ययन गर्दा उनको सम्पर्क सीके राउतसँग भएको थियो। सीके राउतका कारण खान २०६९ मा स्वतन्त्र मधेश आन्दोलनमा लागेर लामो समय भूमिगत भएका उनी धेरै पटक जेल परिसकेको उनका सहयोगी जनमत पार्टीका पूर्वाञ्जल इन्चार्ज गुलरिया-११ का मन्स्याराम यादव बताउँछन्। 'उनीमाथि राज्य विप्लव र सार्वजनिक मुद्दा लागेको थियो,' उनले भने, 'हिरासतमुक्त भएपछि उनी पार्टीको राष्ट्रिय उपाध्यक्ष भएका हुन्।'

एमालेका 'कुशल संगठक' राजेन्द्र राई पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकारमा मन्त्री बनेका राजेन्द्रकुमार राई धनकुटामा कुशल संगठकका रूपमा चिनिन्छन्। २०७४ को निर्वाचनमा जिल्लामा प्रदेशसभा, प्रतिनिधिसभा सबै सिट र सबै स्थानीय तह निर्वाचनमा एमालेलाई जिताएका राई पार्टी अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीबाट 'यान अफ दी इलेक्सन' को उपमा पाएका थिए। त्यतिबेले उनी मन्त्री बन्ने चर्चा पनि चलेको थियो तर मौका पाएनन्। यस पटक पाँचदलीय गठबन्धनविरुद्ध प्रतिस्पर्धा गर्दा पनि प्रदेशसभा र प्रतिनिधिसभा सदस्यमा एमाले विजयी भएको थियो। त्यही कारण एमाले सरकारमा जानासाथ राईले मौका पाउँछन् भन्ने विश्वास जिल्लावासीले गरेका थिए।

राई लगातार दोस्रो पटक प्रतिनिधिसभा सदस्य बनेपछि मन्त्री भएका हुन्। उनी ०७० को संविधानसभा निर्वाचनमा भने तत्कालीन राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका महामन्त्री सुनीलबहादुर थापासँग पराजित भएका थिए। ०७४ र ०७९ को निर्वाचनमा भने उनले थापालाई नै पराजित गरे। थापा ०७४ मा राप्रपा (प्रजातान्त्रिक) र गाेको निर्वाचनमा कांग्रेसबाट उम्मेदवार थिए। 'गत मांसरमा सम्पन्न प्रतिनिधिसभा तथा प्रदेशसभा सबै स्थानमा एमालेले जित हात पार्नुको मुख्य जस राईलाई नै जान्छ,' एमाले जिल्ला अध्यक्ष इन्द्रमणि पराजुलीले भने।

राई पाँचवास नगरपालिका-७ राप्ते गाउँका हुन्। ०२२ भदौ २९ मा जन्मिएका राई ०४६ मा राजनीतिक परिवर्तनको आन्दोलनमा जेल परेका थिए। उनी ०४७ मा अनेरास्वियुको जिल्ला अध्यक्ष बनेका थिए। उनी ०४९ मा जिल्ला विकास समिति सदस्य थिए। उनी ०४९ मा जिविस उपसभापति भएका थिए। ०६६ मा जिल्लाको नेतृत्व सहालेका राई राष्ट्रिय

कर्फी तथा चिया विकास बोर्डको केन्द्रीय उपाध्यक्ष पनि भए। अहिले उनी एमालेको केन्द्रीय सदस्य छन्। राई मन्त्रिपरिषद सदस्य भए पनि उनको मन्त्रालय तोकिएको छैन। मन्त्री भएपछि राईले आफूभित्र उत्साह थपिएको प्रतिक्रिया दिएका छन्। 'यसअघि पनि सकेसम्म जिल्लावासीका लागि काम गरेको हुँ,' उनले भने, 'अब पनि योजनाबद्ध रूपमा थप काम देखाउने मौका मिलेको छ।'

साहलाई फेरि अवसर वारा-३ बाट निर्वाचित एमालेकी सांसद ज्वालाकुमारी साह पनि दाहाल नेतृत्वको सरकारमा मन्त्री बनेकी छन्। उनले २०४४ सालदेखि भूमिगत भएर नेकपा माओवादीको विद्यार्थी संगठनबाट राजनीतिक यात्रा सुरु गरेकी थिइन्। पहिलो संविधानसभामा मनोनीत सदस्य रहेकी उनी २०७४ मा मधेश प्रदेशसभामा क्षेत्र २ (क) बाट निर्वाचित भएकी थिइन्। २०७७ फागुन २३ को सर्वोच्च अदालतको फैसलापछि एमाले र माओवादी पार्टी अलग भए। साहले भने एमालेमै बस्ने निर्णय गरिन्। त्यसपछि उनलाई माओवादीले कारवाही गरेको थियो। यस पटक एमालेमा पोलिटव्युरो सदस्यसमेत रहेकी साह प्रतिस्पर्धी जनता समाजवादी पार्टीका रामबाबुकुमार यादव र सत्ता गठबन्धनबाट लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टीका लालबाबु सिंहलाई उछिनेर विजयी भएकी हुन्।

माओवादीमित्र प्रभावशाली नेता मानिने प्रभु साह एमालेमै बस्ने निर्णयसँगै ज्वालाकुमारी पनि एमालेमै बसेकी थिइन्। चुनावअघि प्रभुले भने एमाले छाडेका थिए। २०६८ मा बाबुराम भट्टराई नेतृत्वको सरकारमा भूमिसुधार राज्यमन्त्री भएकी साह पछिल्लो पटक ओली नेतृत्वको सरकारमा १३ दिनका लागि कृषिमन्त्री बनेकी थिइन्।

संसद्मा ह्याट्रिक, पहिलो पटक मन्त्री २०७०, २०७४ र २०७९ मा बैतडीबाट सांसद बनेका दामोदर भण्डारीले यसअघि ०७३ मा अर्थ राज्यमन्त्रीको जिम्मेवारी पाएका थिए। दाहाल नेतृत्वको सरकारमा उनले कुन मन्त्रालय पाउनेछन् भन्ने टुंगो लागेको छैन। २०४६ सालको जनआन्दोलनबाट प्रभावित भई राजनीतिमा आवद्ध भण्डारी २०४८ सालमा अनेरास्वियु वैतडी जिल्ला कमिटीको अध्यक्ष बनेका थिए। २०४६ देखि २०६४ सम्म एमाले बैतडीको पार्टी सचिव हुँदै अध्यक्ष बनेका थिए। ०७४ मा नेकपाको सुदूरपश्चिम प्रदेश कमिटी सदस्य रहेका उनी हाल एमाले सुदूरपश्चिम प्रदेश कमिटी अध्यक्ष छन्।

काठमाडौं
SUBSCRIBE AND DRIVE RELOADED

धेरै पुरस्कारहरूसँगै Brand New Car

हादिक बधाई

साप्ताहिक विजेता 43" DHI Smart TV

रशिद नं. १३५१५
मलिट इनर्जी प्रा.लि.
पिपुल्स इनर्जी प्रा.लि. जसोबाबेरकर

काठिण्डपुर राष्ट्रिय दैनिक वा The Kathmandu Post को वार्षिक ग्राहक बनी आकर्षक पुरस्कारहरू जित्नुहोस्। हरेक महिनाला एक मात्राथाली विजेताले जित्नेछन् Segway E100 र बत्परमा एकजनालाई KIA SONET

SCRATCH & GET **RS. 250-3400/-** CASHBACK INSTANTLY

SURE SHOT PRIZE

विना नगरौं, आजै काठिण्डपुर र The Kathmandu Post को वार्षिक ग्राहक बनी

eSewa वा Fonepay को QR Code स्क्यान गरी मात्रा वितरक वाकट कार्डन अथवा ekantipur.com वा kathmandupost.com बाट पति ग्राहक शुल्कको सुखी अर्ज संवतुहोस्।

शुभ जानकारीका लागि फोन: उपत्यका मित्र: 9841166784 (शिशिर), 9851098944 (राज), 9841631473 (विदेन्द्र) उपत्यका बाहिर: 9856030005 (किश्व, पौखरा), 9856025895 (राजेश, भरतपुर) 9858030677 (अशोक, नेपालगञ्ज), 9852028123 (अनुप, विरहरनगर)

शुभ नामको साथै Your name and Send to 34001

देउवा बेचैन

तत्काल केन्द्रीय कार्यसमिति बैठक बोलाएर समीक्षा गर्नुपर्ने, विशेष महाधिवेशन गरेर नेतृत्व परिवर्तन गर्नुपर्नेजस्ता आवाज कांग्रेसभित्र उठ्न सुरु

कुलचन्द्र ष्टोपाणे (काठमाडौं)

पाँच वर्षसम्म सत्ता राजनीतिको केन्द्रमा रहने अवसर कांग्रेसले गुमाएपछि सभापति शेरबहादुर देउवालाई पार्टीको कामकारवाहीमा फर्कन चुनौती बढेको छ। प्रधानमन्त्री पदमा हटा राख्दा पार्टीको हातमा केही बाँकी नरहेको भन्दै कांग्रेसका नेता तथा कार्यकर्ताले देउवाको राजीनामा मान थालिसकेका छन् भने विशेष महाधिवेशन गरेर नेतृत्व परिवर्तन गर्नुपर्ने आवाज पनि उठ्न सुरु भएको छ।

देउवाले छैटौँ पटक प्रधानमन्त्री भइहाले अडान नछाड्दा पाँचदलीय गठबन्धन मात्र टुटेको छैन, माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल एमालेसहितका दलहरूसँग नयाँ समीकरण बनाएर प्रधानमन्त्री भएका छन्। कांग्रेस भने प्रतिनिधिसभा र सबै प्रदेशसभामा प्रतिपक्षमा बस्नुपर्ने अवस्था बनेको छ। प्रधानमन्त्री पद दाहाललाई दिन देउवा तयार भएको भए कांग्रेस राष्ट्रपति र सभामुखसहितका पदमा हकदार हुन्थ्यो। चार प्रदेशका मुख्यमन्त्री कांग्रेसलाई दिन माओवादी तयार भइसकेको थियो।

देउवाको व्यक्तिगत हठले सबै अवसर गुमेको कांग्रेसका नेता-कार्यकर्ता बताउँछन्। समय छुट्टै निर्णय लिन नसक्दा राजनीति कति महँगो पढ्ने भन्ने कुरा अहिले सावित भएको कांग्रेसका नेता रामचन्द्र पौडेलले बताए। कांग्रेस महासभा गगन थापा पार्टी महाधिवेशन र संसदीय दल नेताको चुनावमा प्रहरी परिचालन गर्ने गृह प्रशासन र प्रधानमन्त्री कार्यालयले बालकोट (ओली निवास) मा के भइरहेको छ भनेर थाहा नपाउँदा यो स्थिति आफ्नो प्रतिक्रिया दिए। 'नेतृत्व न स्मार्ट प्लेयर देखियो, न त ऊसँग सूचना रह्यो। निर्वाचनमा लोकप्रिय मत पनि ल्याउन सकेनौं, उल्टै ७/८ लाख मत गुमायौं। लोकप्रिय मत गुमाएर पनि चतुःपार्श्वपूर्ण रणनीति अपनाएर राजनीति जित्न सकेनौं। शनिवार विहान एक पटक मात्रै हामीलाई बोलाइएको भए यो दुर्घटना हुँदैनथ्यो,' उनले भने।

पार्टी नेतृत्वले आफ्नो सामान्य आवश्यकता पनि महसुस नगरेको महासन्धी थापाको गुनासो छ। 'हामीलाई राष्ट्रपति, सभामुख, मन्त्री केही वन्नु थिएन। शक्तिको अपेक्षावाट मुक्त भएकाले आफ्नो मत र विवेकको मत राख्ने ठाउँमा हामी दुवै महासन्धी थियौं,' उनले भने, 'हामीसँग सूचना पनि थियो। पार्टी र मुलुकको हित सोचेर निर्णय लिनका लागि मत राख्ने र तत्कालको परिस्थिति विश्लेषण गर्ने क्षमता पनि थियो।' अर्का नेता चन्द्र भण्डारीले नेतृत्व वरिपरिको समूहको स्वायत्तता कारण यो परिणाम निश्चितको बताए। 'जसरी नेतृत्व र उनको वरिपरिका मान्छे चले, त्यो आफूकैन्द्रित थियो, पार्टी र मुलुककैन्द्रित थिएन। एउटा व्यक्ति को महत्वाकांक्षाका कारण एकै पटक पार्टीले ठूलो क्षति बेहोर्नुपर्ने, मुलुक निर्माणको संरचना बनाउने ठूलो अवसर थियो, त्यसबाट विमुख बन्नुपर्ने,' उनले भने, 'यसको निर्णय समीक्षा पार्टीमा हुनुपर्छ।'

भण्डारी नेतृत्वले सक्रिय राजनीतिबाट अवकाश लिन बेला आइसकेको बताउँछन्। 'स्वायत्तले नेतृत्व छोडेर युवा सुपुन रागो हो। असफल भएका बेला अपमानपूर्ण तरिकाले छाडिदिन भन्ने हो भने केही व्यवस्था गरेर छाड्दा राम्रो हुन्छ। अब यही नेतृत्वबाट पार्टीमा आकर्षण बढाउन सकिन्छ, युवा नै आउनुपर्छ,' उनले भने। महासन्धी थापाले तत्काल केन्द्रीय कार्यसमिति बैठक बसेर पार्टीको नीति अधिवेशन डाक्नुपर्नेमा जोड दिन्छन्। पार्टीभित्रका दाग र वैथिति हटाएर शुद्धीकरण गर्ने र नवजागरणको अभियान लिएर जाने कार्यक्रम पनि थापा र अर्का महासन्धी विश्वप्रकाश शमाले बनाएका छन्।

पार्टी स्थापना गरेको ६ महिनामै राज्य सत्ताको केन्द्रीय मुख्य भूमिकामा आउन सफल रवि लामिछाने नेतृत्वको स्वतन्त्र पार्टीका कारण पनि पुराना पार्टीमा चुनौती थोपिएको कांग्रेस नेताहरू बताउँछन्। '६ महिनाको अवधिमै रवि लामिछाने गृह मन्त्रालयसहित उपप्रधानमन्त्रीको महत्त्वपूर्ण भूमिकामा आए। हामी लामो समयदेखि पार्टीभित्र अन्तरसर्पण गरिरहेका छौं, जिम्मेवारी दिने कुरा छुट्टै छैन। पार्टीले निर्णय गर्दा पनि थाहा हुन्न,' भण्डारीले भने, 'अब पार्टीको नेतृत्व र संसदको भूमिकामा युवाको प्रभावकारी हस्तक्षेप हुनुपर्छ। जनताको मुद्दालाई छुटे गरी उठाउनुपर्छ।'

अर्का युवा नेता प्रदीप पौडेल र नैनासिंह महर समीक्षा गर्न तत्काल केन्द्रीय कार्यसमिति बैठक बोलाउनुपर्ने बताउँछन्। कांग्रेसले एकसाथ सबै अवसर गुमाउनुका पछि नेतृत्वको गम्भीर त्रुटि नै जिम्मेवार रहेको पौडेलको ठ्याहा छ। 'सरकार

अस्वाभाविक हतार

शीतलनिवासमा सोमबार माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीबाट प्रधानमन्त्रीको शपथग्रहण गरेपछि हतारमै शुभकामना दिने औपचारिकता पूरा गरेर समारोहको बीचमै मञ्च छोडेर जाँदै पूर्वप्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा ।

तस्विर : अंगद डकाल / कान्तिपुर

'हामीलाई बैठकमा बोलाएको भए यो दुर्घटना हुँदैनथ्यो'

संसदीय ठूलो दल भएर पनि प्रतिपक्षमा बस्ने स्थिति कसरी निर्माण भयो ?

निर्वाचनअघि गठबन्धन गर्न हुन्न भनेर मैले पार्टीमा औपचारिक विचार राखेको थिएँ तर अस्वीकृत भयो। निर्वाचनअघि गठबन्धनलाई चलाउने, धेरै संस्कृत हामीमा छैन, यसले दीर्घकालीन रूपमा पार्टीलाई ठूलो क्षति पुग्छ भन्ने मेरो तर्क थियो। कुनै पनि बेला कम्युनिस्ट पार्टीहरू एक ठाउँमा आउन सक्छन् भन्ने लागेकाले आफ्नै बलमा चुनाव लड्नुपर्छ भनेको थिएँ। तर, पार्टीले गठबन्धन गर्ने निर्णय गरेपछि हामी बाँधियो। गठबन्धन गरेर निर्वाचनमा जाने भइसकेपछि हामीले फेरि यो गठबन्धन केका लागि भन्ने उद्देश्य प्रस्ट गरेर जाऊँ भन्थौं। गठबन्धनका बीचमा शक्ति जोडिएको सम्झौता पारदर्शी हुनुपर्छ भन्दै आयो तर यी दुवै कुरामा चुक्यो। दुई-तीन दिनयता मिडियाबाट हामीले जुन कुरा पढ्यौं, सुन्यौं, ती सबै अंधारो कोठामा भएका हुन्। पारदर्शी छलफल नभएका कारण कांग्रेस सबै कुरा गुमाउने ठाउँमा आइपुग्यो।

पार्टीको मुख्य जिम्मेवारीमा रहेका पदाधिकारीलाई यत्रो घटनाका क्रममा दर्शकदीर्घामा राख्ने परिस्थिति किन आयो ?

संसदीय दलको नेताको निर्वाचनदेखि अहिलेसम्म गठबन्धनका दर्जनौं बैठक बसे। महासन्धी दलको पदाधिकारी मात्रै होइन, विधानले उसको जिम्मेवारी नै स्पष्ट तोकेको छ। महासन्धी स्वतः संसदीय दलको कार्यसमितिको पदेन सदस्य हो। दलको नेताले पार्टीमा के हुँदै छ, कता जाँदै छ भन्ने विषयमा पदाधिकारीसँग छलफल र बहस गर्नुपर्ने हो। बालुवाटारमा आइतबार विहान निर्णायक छलफलमा बस्नुअघि सभापतिले पार्टीमा छलफल गरेर आउँछु भनेको पहेँको थिएँ। उहाँले कतिखेर टेलिफोन गर्नुहोला भनेर कुरे बसे। पोखरा जाने कार्यक्रमको समय पनि साँर तर टेलिफोन आएन। एक किसिमले अपमानितजस्तो भएर हामी (विश्वप्रकाश शर्मा) पोखरा गयौं। अहिले मेरो मनमा के लाग्छ भने, हिजो एकपटक मात्रै हामीलाई बोलाइएको थियो भने यो दुर्घटना हुँदैनथ्यो। हामीलाई राष्ट्रपति, सभामुख, मन्त्री केही वन्नु थिएन। शक्तिको अपेक्षावाट मुक्त भएकाले आफ्नो मत र विवेकको मत राख्ने ठाउँमा हामी दुवै महासन्धी थियौं। हामीसँग सूचना पनि थियो। पार्टी र मुलुकको हित सोचेर निर्णय लिनका लागि मत राख्ने र तत्कालको परिस्थिति विश्लेषण गर्ने क्षमता पनि थियो। तर, सभापतिले हाम्रो सामान्य आवश्यकता पनि महसुस गर्नुभएन। संसदीय दल नेताको निर्वाचनपछि सभापतिसँग एकपटक पनि संवाद भएको छैन।

बनाउने जनमत कांग्रेसलाई प्राप्त हो। तर नेतृत्वको

कृशल रणनीति नहुँदा सत्ताका सबै अवसरवाट हामी वाहिरिनुपरेको हो,' उनले भने, निर्वाचनमा सँगै गठबन्धनमा जाने तर निर्वाचनपछि गठबन्धन नै भल्काउने गरी नेतृत्वले लिएको चारो गलत थियो। अर्कातर्फ माओवादीमा चिन चरम सत्ता लिप्सा भत्कियो। ओलीको प्रतिगमनविरुद्ध लडेको भनेर निर्वाचनमा गएका माओवादी अध्यक्ष दाहाल अन्ततः मुद्दालाई विसर्जन गर्दै ओलीको समर्थनमा प्रधानमन्त्री

वन्द्यो नेतृत्व पटक-पटक वृमन्याड हुने गरेको वृद्धाङ्क कांग्रेस नेताहरूमा छ। ०७९ मा सर्वोच्च न्यायालयले पार्टीलाई सरकारी नेतृत्व दिने सहमतिविरुद्ध तत्कालीन पार्टी सभापति सुशील कोइरालालाई प्रधानमन्त्रीको उम्मेदवार बनाएर नेतृत्व 'फसेको' थियो। त्यतिबेला पनि भारतको विश्वासमा पदा कांग्रेस फसेको नेताहरू बताउँछन्। त्यस्तै ०७४ को निर्वाचनमा कांग्रेससँगै रहेको माओवादी एमालेसँग गठबन्धन बनाएर चुनाव लड्यो।

सर्वोच्च न्यायालयले पार्टीलाई सरकारी नेतृत्व दिने सहमतिविरुद्ध तत्कालीन पार्टी सभापति सुशील कोइरालालाई प्रधानमन्त्रीको उम्मेदवार बनाएर नेतृत्व 'फसेको' थियो। त्यतिबेला पनि भारतको विश्वासमा पदा कांग्रेस फसेको नेताहरू बताउँछन्। त्यस्तै ०७४ को निर्वाचनमा कांग्रेससँगै रहेको माओवादी एमालेसँग गठबन्धन बनाएर चुनाव लड्यो।

सर्वोच्च न्यायालयले पार्टीलाई सरकारी नेतृत्व दिने सहमतिविरुद्ध तत्कालीन पार्टी सभापति सुशील कोइरालालाई प्रधानमन्त्रीको उम्मेदवार बनाएर नेतृत्व 'फसेको' थियो। त्यतिबेला पनि भारतको विश्वासमा पदा कांग्रेस फसेको नेताहरू बताउँछन्। त्यस्तै ०७४ को निर्वाचनमा कांग्रेससँगै रहेको माओवादी एमालेसँग गठबन्धन बनाएर चुनाव लड्यो।

कांग्रेस त्यतिबेला नक्साको समर्थनमा गएको हो,' कांग्रेसका एक नेताले भने, 'पटकपटक भारतको विश्वासमा पदा कांग्रेसले ठूलो क्षति बेहोर्नुपरेको छ। अहिलेको घटना पनि त्यसैको पछिल्लो शृंखला हो। देउवा आमनिर्वाचनलगत्तै कहिल्यै प्रधानमन्त्री भएका छैनन्। बीचमा विकसित राजनीतिक घटनाक्रमका कारण मात्रै उनले सत्तारोहण गरेको इतिहास छ। देउवा २०१२, २०१८, २०६९ २०७४ र ०७८ मा प्रधानमन्त्री बनेका हुन्। उनी पछिल्लो पटक प्रधानमन्त्री हुँदा पनि जनताको विश्वासको पक्षमा थिएन। प्रतिनिधिसभामा एमाले र माओवादीको वाम गठबन्धन (पछि नेकपा) को करिब दुई तिहाइ सिट थियो भने कांग्रेस प्रत्यक्षमा २३ र समानुपातिकमा ४० गरी ६३ सिटमा सीमित थियो। तत्कालीन नेकपाको विवादले पार्टी एकतापूर्वको अवस्थामा फर्केपछि माओवादी र एमालेवाटै फुटेको एकीकृत समाजवादीको सहयोगमा देउवा प्रधानमन्त्री बनेका थिए। मंसिर ४ को चुनावमा प्रत्यक्षमा ५७ संहित कुल सिट संख्या ८९ पुऱ्याएर पहिलो दल बन्दा भने कांग्रेस प्रतिपक्षमा पुगेको छ।

माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालको जसरी पनि प्रधानमन्त्री बन्ने आकांक्षा र राष्ट्रपति तथा प्रधानमन्त्री दुवै पद अर्को दललाई नदिने देउवाको अडानका कारण कांग्रेस सत्ता राजनीतिको किनारामा पुगेको हो। 'यो घटनाले सभापति देउवाको प्रधानमन्त्री भइरहने महत्वाकांक्षा मात्रै भत्किएन, लाखौं कार्यकर्ताको मनोबल र आत्मविश्वास भत्कियो। पार्टीका थुप्रै नेताका सपना र सम्भावना भत्किए, कांग्रेसलाई मत दिने मतदाताको मन भत्कियो,' कांग्रेसका एक नेताले भने, 'एउटा नेताले समयमा निर्णय लिन नसक्दा राजनीतिले कस्तो मोड समाच्छ भन्ने भेट पाँच पटक प्रधानमन्त्री भएकाले पाउन नसक्नु दुर्भाग्य हो।'

देउवाले अन्तिमसम्म हठ राख्नुका पछि पत्नी आरजु राणामार्फत भारतले दिएको आड र भरोसा मुख्य कारण रहेको कांग्रेस नेताहरू बताउँछन्। त्यसपछि उनको सानो समूहका सहयोगीहरू मुख्य जिम्मेवार रहेको उनीहरूको भनाइ छ। देउवाको कोर समूहमा उपसभापति पुणवहादुर खड्का, नेता ज्ञानेन्द्रबहादुर काफ्की, पार्टी प्रवक्ता प्रकाशशरण महत थिए। पछिल्लो समय नेता विमलेन्द्र निधि पनि जोडिएका थिए। देउवाले खड्का र काफ्कीलाई पूर्ण विश्वासमा राखेका थिए। देउवालाई देवाबामा राख्न सक्ने सबैभन्दा बलशाली भने पत्नी आरजु नै थिइन्। अहिले देउवा समूहभित्रै पनि यो घटनाको दोष एकअर्कालाई दिन सुरु भएको छ।

प्रधानमन्त्री छोडेर भए पनि अरू पद गुमाउन हुन्न भन्ने अडानमा खड्का रहेको स्रोतको भनाइ छ। उनीहरूका अनुसार माओवादीलाई सुरक्षा सरकारको नेतृत्व दिन महत र काफ्की सबैभन्दा बढी अनुदार थिए। तर, महतले गठबन्धनमा आफ्नो भूमिका नै नभएको बताए। 'शनिवार बालुवाटारबाट प्रचण्डजी वाहिरिएपछि गठबन्धन टुट्यो भन्ने खबर आएपछि म पुगेको हुँ। बालुवाटारमा पुग्नुजी, ज्ञानेन्द्रजी हुनुहुन्थ्यो। पछि शंकर भण्डारी आउनुभयो। मुख्यसचिव पनि हुनुहुन्थ्यो। म त कार्यदलमा पनि छैन। गठबन्धनको बैठकमा कहिल्यै सहभागी छैन। तर, सभापतिलाई भेटेका बेला प्रधानमन्त्री लिएर पनि गठबन्धन कायम राख्नुपर्छ भन्ने सुझाव दिएको हो। मेरो कुरा भित्र र बाहिर यही हो,' महतले भने।

अधिकोश कांग्रेस नेताहरूको भनाइअनुसार विदेशी शक्तिको भरोसामा परेर देउवाले एमसीसी सम्झौता अनुमोदनमा जस्तै माओवादीलाई गलाएर सरकारमा ल्याउन सकिन्छ भन्ने सोचेका थिए। सर्वोच्चको ७६ (२) अन्तर्गतको मिलिजुली सरकार बना नसके पनि ठूलो दलको विश्वासिले अल्पमतको सरकार बन्ने र त्यसपछि पनि शक्ति बाँडफाँट गर्न सकिने विश्वास देउवालाई थियो। त्यसैमा अडेर उनी माओवादीलाई सरकारको नेतृत्व दिन तयार भएनन्। राजनीतिको सबै अवसर गुमाएका देउवा अर्को पनि यो सक्ने भयो भनेर बेचैन रहेको सहयोगी नेताहरू बताउँछन्।

देउवाको सत्ता पीडा कति छ भन्ने कुरा सोमबार शीतलनिवासमा आयोजित शपथग्रहण कार्यक्रमको दृश्यले संकेत गर्छ। माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले प्रधानमन्त्रीको शपथ लिँदा उनले सिटवाट उठ्ने गगानो माने, सुशाकर्माले उनलाई उठ्न सुझाव दिनुपरेको थियो। उठिसकेपछि उनको अनुहारको हाडमाउ अस्वाभाविक थियो। शपथ सकेर प्रधानमन्त्रीको कुर्सी दाहाललाई सुम्पेलगत्तै उनी वाहिरिए। बघाई आदानप्रदानको औपचारिकता पनि देउवाले पूरा गरेनन्।

जोगिएला माओवादीको...

०६३ मा शान्ति प्रक्रियामा आएपछि बनेका १३ सरकारमध्ये माओवादी १० वटामा सहभागी भएको छ। ०६९ मा तत्कालीन प्रधानन्यायाधीश खिलराज रेग्मीको नेतृत्वमा बनेको सरकार गैरदलीय भएकाले नेताहरू मन्त्री भएनन् तर माओवादीका तर्फबाट पूर्वप्रशासकहरू मन्त्री बनेका थिए। ०६२/६३ को जनआन्दोलनपछि तत्कालीन कांग्रेस सभापति गिरिजाप्रसाद कोइराला नेतृत्वका दुईमध्ये एक, एमाले महासचिव माधवकुमार नेतृत्वको (०६६) र कांग्रेस सभापति सुशील कोइराला नेतृत्वको (०७०) सरकारबाहेक सबैमा माओवादी सहभागी थियो। ०६४ मा माओवादी गिरिजाप्रसादको नेतृत्वमा सरकारमा सहभागी भएको थियो भने सर्वोच्चको निर्वाचनपछि ०६५ मा दाहाल आफैँ प्रधानमन्त्री भए। ०६७ मा एमाले अध्यक्ष फलनाथ खनाल नेतृत्वको सरकारमा सामेल भयो। ०६८ मा माओवादी उपाध्यक्ष बाबुराम भट्टराईकै नेतृत्वमा सरकार गठन भयो। ०७२ मा एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली नेतृत्वको सरकारमा माओवादी सहभागी भयो। ०७३ मा दाहालले दोस्रो पटक सरकारको नेतृत्व गरे। लगत्तै (०७४ मा) बनेको देउवा नेतृत्वको सरकारमा

र ०७४ को आमनिर्वाचनपछि ओली नेतृत्वको सरकारमा सहभागी भएको माओवादीले ०७८ मा आफ्नै अग्रसरतामा फेरि देउवालाई प्रधानमन्त्री बनाएको थियो। ०७९ मा दाहालले फेरि सरकारको नेतृत्व गरेका छन्।

यस पटकको सत्तारोहणमा दाहाललाई दबान्ने साथ दिएका छन् एमाले अध्यक्ष ओलीले। ओली माओवादी सशस्त्र द्वन्द्वको चर्को आलोचक थिए। माओवादीका मुद्दामा विमर्शित राख्ने आफ्ना ओलीलाई माओवादीले 'दुश्मन' को रूपमा चित्रण गरेको थियो। राजनीतिलाई 'दायाँ र बायाँ' ढल्काउन सक्ने दाहाल पार्टी कमजोर भएपछि एमालेसँग निकट बनेका थिए।

ओलीले पहिलोचोटि ०७२ असोज २५ देखि ०७३ साउन १९ सम्म सरकार चलाउँदा माओवादीको समर्थन थियो। त्यसपछि ओलीले ०७३ साउन २० मा दाहाललाई सत्ताको नेतृत्व हस्तान्तरण गरेका थिए। ०७४ को आमनिर्वाचनमा तालमेल गरेका एमाले र माओवादीले करिब दुई तिहाइ सिट जितेका थिए। पार्टी एकता गर्ने लक्ष्यसहित अघि बढेका यी दुई दलको समर्थनमा ०७४ फागुन ३ मा माओवादीको समर्थनमा ओली प्रधानमन्त्री

तस्विर : अंगद डकाल / कान्तिपुर

हुँदा दाहालसँग समान अवधि सरकारको नेतृत्व गर्ने सम्झदारी भएको थियो। पार्टी एकीकरण गर्ने बेला ०७५ जेठ २ मा ओली र दाहालले 'समानता र समान अवधिका आधारमा आवश्यकताअनुरूप दुवै अध्यक्षले सरकारको नेतृत्व गर्ने' सहमति गरे तर कार्यान्वयन हुन सकेन। यस पटक ओलीले कुनै लिखित सहमतिविना अढाई वर्ष सरकारको नेतृत्व गर्न दाहाललाई प्रधानमन्त्रीका रूपमा समर्थन गरेका छन्। अघिल्लो पटक दाहालले पाएको धोकाको यस पटक क्षतिपूर्ति भएको छ।

दुई अध्यक्षको व्यवस्थासहित ०७५ जेठ ३ मा पार्टी एकीकरण भयो तर क्षेत्राधिकार प्रस्ट किटान नगरिँदा हैसियत समान हुने या एक नम्बरमा को रहने भन्ने विवाद सुरु भयो। त्यो विवाद समाधान गर्न ओलीले पाँच वर्ष सरकारको नेतृत्व गर्ने र दाहाल पार्टीमा कार्यकारी हुने सहमति भयो। तर, ओली दाहाललाई कार्यकारी अधिकार दिन तयार भएनन्। यसले दुई शीर्ष नेताबीच अविश्वास भागिँदै गयो। आन्तरिक संघर्ष चक्रेई जाँदा नेकपा एकता नै भंग भयो। ओली पहिलेकै दल एमाले र दाहाल माओवादी हाँक थाले। आमनिर्वाचनमा एकअर्काको शक्ति बुझ्नुअघि नै

भएका उनीहरू फेरि काँधमा काँध मिलाएर अघि बढ्ने स्थितिमा आइपुगेका छन्। ओली ०७४ फागुन ३ मा प्रधानमन्त्री बन्दा एमालेका १ सय २९ र माओवादीका ५३ सांसदको समर्थन थियो। दाहालले ०७६ भदौ २८ मा ओलीको गृहनागर भाग्यमा सम्बोधन गर्दै कम्युनिस्ट पार्टीले नेपालमा ५० वर्ष शासन गर्ने बताएका थिए तर ओली-दाहाल खटपटकका कारण कम्युनिस्ट सरकार साँढे तीन वर्षमै ढल्को।

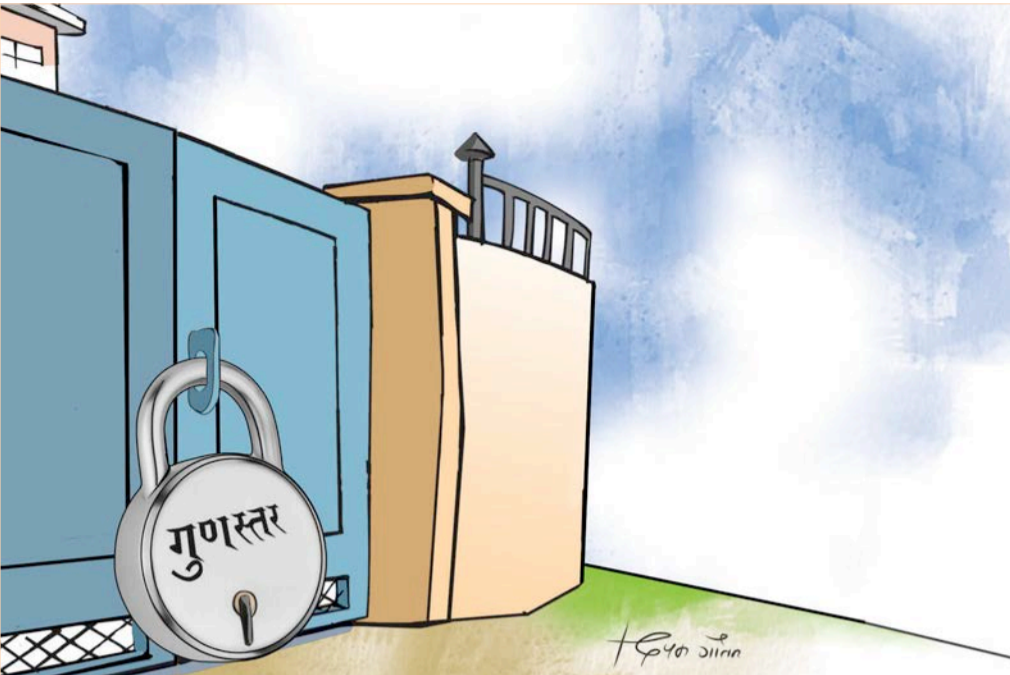
०७४ मा ओलीलाई प्रधानमन्त्री बनाउन समर्थन र त्यसअघि चुनावी सहकार्य गरेका दाहालकै साथमा ०७८ असार २९ मा कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवा प्रधानमन्त्री भए। ओलीलाई सत्तावाट हटाउन दाहालले कांग्रेस, तत्कालीन एमालेको माधव नेपाल समूह र जनता समाजवादी पार्टीसँग गठबन्धन नै गरेका थिए। सर्वोच्च अदालतबाट गठबन्धनका पक्षमा परमादेश जारी हुनुअघि ओलीले दुई पटक प्रतिनिधिसभा विघटनको प्रयास गरेका थिए। एमालेको ०७८ असोज चक्रेई जाँदा नेकपा एकता नै भंग भयो। ओली पहिलेकै दल एमाले र दाहाल माओवादी हाँक थाले। आमनिर्वाचनमा एकअर्काको शक्ति बुझ्नुअघि नै

सामुदायिक विद्यालयमा गुणस्तरको पाटो न्यायाधीशलाई परीक्षा

राज गुरुङ

वर्षा ऋा

न्याय परिषद्को ३२ औं स्थापना दिवस अवसरको कार्यक्रममा कायममुकायम प्रधानन्यायाधीश हरिकृष्ण कार्कीले न्यायाधीश नियुक्तिका लागि छुट्टै पाठ्यक्रम जरूरी भएको बताउनुले न्याय जगत र न्याय प्रणालीमा सुधारको अपेक्षा गर्न सकिन्छ। कानून संशोधन गरेर भए पनि हरेक तहका न्यायाधीश नियुक्तिका लागि पाठ्यक्रम र योग्यता प्रणालीमा आधारित परीक्षा प्रणाली लागू हुनुपर्छ। यसले सक्षम न्यायिक जनशक्तिलाई न्यायपालिका प्रवेशमा प्रोत्साहन गर्नेछ। भयरहित वातावरणमा न्याय सम्पादनका लागि आवश्यक न्यूनतम सर्तसहित सक्षम न्यायाधीश नियुक्ति हुने तथ्यगत आधारसहितको परीक्षा प्रणाली संविधानमै प्रत्याभूत गर्नु आवश्यक देखिन्छ।

न्यायपालिका स्वतन्त्र, निष्पक्ष, सक्षम र स्वच्छ भएमा विधिको शासन, नागरिकको हक र स्वैधानिक लोकतन्त्रको संस्थागत विकास हुन सक्छ। राज्यको ढाँचा र सरकारको स्वरूप निर्धारण स्वतन्त्र र सक्षम न्याय प्रणालीका मान्यता अनुरूप जनताले शीघ्र र सुलभ तरिकाले न्याय पाउने अधिकारको सम्मान हुने किंसीमबाट गर्न सक्नुपर्छ। न्याय व्यवस्थालाई विश्वासिलो र जनआस्थाको डरोहरका रूपमा स्थापित गराउन सकिँए मात्र राज्य व्यवस्थाप्रति जर्तविश्वास रहन्छ।

तर अफसोस, नेपालमा न्यायलयभित्र गुटबन्दी, विचौलियाहरूको विर्वाविगी, आर्थिक लेनदेन, कोसेलीपात आदानप्रदान, गैरससंगको अनपेक्षित संलग्नता, मुद्दा फछ्छोटमा अनपेक्षित हिलाई, सेवाग्राहीमैत्री कार्यविधिको अभाव सामान्य विषय बन्दै आएका छन्। न्यायिक सुशासन र न्यायिक जनशक्ति व्यवस्थापनका सम्बन्धमा २०२८ सालदेखि २०६८ सालसम्म पस गरिएका प्रतिवेदनहरूमा जतिसुकै समस्या पहिचान गरिएको भए पनि सम्बोधन हुन सकेको छैन। न्यायिक सुशासनका लागि न्याय प्रदानको विधि नै तार्किक, न्यायसंगत र विवेकसम्मत हुनुपर्छ। न्यायपालिकाको रणनीतिक योजनाले निर्धारण गरेको लक्ष्य हासिल गर्न प्रतिवद्ध र दक्ष न्यायिक जनशक्तिको व्यवस्था हुनु आवश्यक छ। न्यायिक प्रक्रियामा नैतिकता, सदाचार, निष्ठा, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता र इमानदारीलाई प्रबर्द्धन गर्न तथा अदालतमा देखिने अनियमितता र हिलानुस्तीको अन्त्य गरी अदालत, कानून र न्यायप्रतिको जनआस्था बढाउन न्यायिक जनशक्तिको मनोबल उच्च रहनुपर्छ। न्यायिक जनशक्तिमा जवाफदेही बहन गर्न सके वातावरण बनाई सेवाग्राहीहरूका लागि शीघ्र, स्वच्छ र निष्पक्ष न्यायसेवा प्रदान गर्नु चुनौती बनिरहेको छ।

न्याय सम्पादनको कार्यबोध दिनानुदिन थपिनुको एउटा कारक सक्षम न्यायिक जनशक्तिको अभाव नै हो। अदालती प्रक्रियासंग जोडिएका अन्य अंग (सरकारी बँकित, कानून व्यवसायी, छिट्टो तथा प्रशासन) समेत सक्षम हुनुपर्छ। सरकार वादी भई चल्ने फौजदारी मुद्दाहरूको छिट्टो अनुसन्धान तथा अभियोजनका लागि सरकारी बँकित तथा प्रहरी प्रशासनको भूमिका निकै महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

नेपालको न्यायप्रणालीमा समयसपेक्ष सुधार गर्न सर्वप्रथम न्यायाधीश नियुक्ति प्रक्रियामै सुधार ल्याउनुपर्छ। यसका लागि संविधानको धारा १५३ संशोधन गर्नुपर्ने हुन्छ। वर्तमान संविधानिक व्यवस्था अनुसार न्याय परिषद्मा प्रधानन्यायाधीशको अध्यक्षतामा कानूनमन्त्री, सर्वोच्च अदालतका वरिष्ठतम न्यायाधीशसंगै राष्ट्रपति र नेपाल बाहे एसोसिएसनले सिफारिस गरेका एक-एक जना कानूनविद् हुने गर्छन्। यसको अर्थ, यो निकायमा तीन जनाले राजनीतिक क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गर्ने दुई जनाले न्यायिक क्षेत्रबाट। यस्तो संवैधानिक व्यवस्थाले परिषद्मा राजनीतिक नेतृत्वलाई प्रथम दिएको छ। परिषद्मा न्यायाधीशहरू अल्पमतमा भएका कारण क्षमतावानुसारो जिल्ला अदालतबाटै सेवानिवृत्त हुने अनि राजनीतिक दलहरूको कोटाबाट नियुक्त कार्यकर्ताहरू उच्च र सर्वोच्च अदालतमा न्यायाधीश हुँदै प्रधान न्यायाधीशसम्म बन्ने गरेका छन्।

न्यायपालिकाको स्वतन्त्रताको प्रमुख बाधक न्याय परिषद्को संरचना नै भएकाले संविधान संशोधनमार्फत परिषद्मा न्यायाधीशहरूलाई मात्र राखेर व्यवस्था हुनुपर्छ। न्यायालय सुधारको प्रस्थानविन्दु नै न्यायाधीश नियुक्ति प्रक्रिया रहेको हुँदा, सर्वप्रथम यसैमा ध्यान दिनुपर्छ। यसका लागि विभिन्न मोडल हुन सक्छन्। छिइस्की भारतको जस्तो प्रधानन्यायाधीशसहित सर्वोच्च अदालतका अन्य चार वरिष्ठतम न्यायाधीश सदस्य हुने गरी न्याय परिषद्को समकक्षी 'कर्लेजियम' उत्तम विकल्प हुन सक्छ। कर्लेजियम प्रणालीले न्यायपालिकालाई राजनीतिबाट स्वतन्त्र बनाउँछ। यसले न्यायपालिकालाई कार्यपालिका र व्यवस्थापिकाको प्रभावबाट अलग राख्छ। सरकारको प्रभावमा न्यायपालिकाले विनाइड काम गर्न सक्छ। यसले शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्तको नियमन सुनिश्चित गर्छ। निष्पक्ष न्यायाधीश नियुक्ति र न्याय सम्पादन लागि कर्लेजियम प्रणालीले न्यायिक स्वतन्त्रता सुनिश्चित गरेको हुन्छ र न्यायाधीशलाई बिनाप्रभाव-रेखाइ कर्तव्य पूरा गर्न प्रेरित गर्छ। यो प्रणालीले योग्य व्यक्ति सर्वोच्च अदालतमा न्यायाधीश पदमा आसीन हुँदै भन्ने सुनिश्चित गर्छ।

नेपालको परिपेक्ष्यमा न्यायपालिकाले राजनीति र अन्य क्षेत्रबीच कार्यसीमा छुट्टयाउन नसक्दा राजनीतिकरणले संवैधानिक मर्यादा र न्यायसायिकताका मान्यताहरू तोडिइरहेको भान हुन्छ। परिणामस्वरूप, न्यायिक सुशासन र न्यायपालिकाले विनाइड काम गर्न सक्छ। यसले शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्तको नियमन सुनिश्चित गर्छ। निष्पक्ष न्यायाधीश नियुक्ति र न्याय सम्पादन लागि कर्लेजियम प्रणालीले न्यायिक स्वतन्त्रता सुनिश्चित गरेको हुन्छ र न्यायाधीशलाई बिनाप्रभाव-रेखाइ कर्तव्य पूरा गर्न प्रेरित गर्छ। यो प्रणालीले योग्य व्यक्ति सर्वोच्च अदालतमा न्यायाधीश पदमा आसीन हुँदै भन्ने सुनिश्चित गर्छ।

lawyerbarsharoshanja@gmail.com

विद्यार्थीहरू परीक्षामा धेरै अंक ल्याउनुलाई गुणस्तरीय शिक्षा ठान्छन्। शिक्षकहरू विद्यार्थीको संख्या बढ्नुलाई शिक्षाको गुणस्तर उकालिनु मान्छन्। स्थानीय सरोकारवालालाई विद्यालय शिक्षाले विद्यार्थीको नीजि र सामाजिक जीवनमा कस्तो प्रभाव पार्नुपर्छ भन्ने थाहा छैन।

छैन। शिक्षकले सिकाउने र विद्यार्थीले सिकने कुरा व्यक्तिको समाज र स्थानीय परिवेशसँग गाँसिएको हुन्छ। सामुदायिक विद्यालयहरूले पनि धेरै विद्यार्थी भर्ना हुनुलाई गुणस्तरीय शिक्षा भनेका छन्। गत पाँच वर्षमा संखुवासभा, जाँडि र लमजुङका सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थीको भर्नादर ८४ प्रतिशतदेखि ३११ प्रतिशतसम्म बढेको छ। तर अभिभावकहरू भने राज्यले दिने छात्रवृत्ति र रोजगारीको आरक्षणबाट वञ्चित नहोऊन् भन्ने मनसाथले आफ्ना छोराछोरीलाई सामुदायिक विद्यालयमा पढाएको बताउँछन्। राज्यको शैक्षिक नीतिमा परिवर्तनका कारण विद्यार्थीको भर्नामा पारेको प्रभावमाथि ध्यान गएको छैन।

भवनको भाषा : उल्लेख्य असर नगरे पनि सुविधासम्पन्न भौतिक पूर्वाधारले विद्यार्थीको सिकाइ सहज बनाउँछ। समय र समाजसुहाउँदो पाठ्यक्रम, पाठ्यक्रम अनुसार पढाउनु सक्ने शिक्षक र विश्व-स्थानीय परिवेशसित जोडिएका शैक्षिक क्रियाकलाप सबल सिकाइका आधार हुन्। तर सामुदायिक विद्यालयको प्रारम्भिकतामा विद्यार्थीले सिकाइमा सहयोगी महसूस नगरेका भवन, खेलमैदान, पुस्तकालय र प्रयोगशाला निर्माण पर्ने गरेका छन्। पुस्तकालय भरिभराउ भए पनि पाठ्यक्रम र अतिरिक्त सिकाइ सम्बन्धी पुस्तक कम छन्। दक्ष प्रशिक्षक र आवश्यक पूर्वाधारविनाका शैक्षिक प्रयोगशाला विद्यार्थीको क्षमता अभिवृद्धि गर्नमा प्रभावकारी देखिएका छैनन्।

अलमलको सिकाइ : विद्यार्थीलाई क्षमतावान बनाउन विश्वज्ञानको जाँत महत्त्व छ, विद्यार्थीले विश्वज्ञानलाई स्थानीयतासित जोड्न सक्नु उत्तिकै जरूरी हुन्छ। यसले विद्यार्थीलाई समस्या र अवसरलाई खुद याउन सक्ने बनाउँछ। स्थानीय सरकारले विद्यालयका पाठ्यक्रमहरू बनाएका छन्। तर स्थानीय श्रोत र साधनका भरमा बनेका पाठ्यक्रम राष्ट्रिय स्वर्य र अन्तर्राष्ट्रिय परिस्थितिसित जोडिएका छैनन्। टपरी गाँस सिकाउनु भावनात्मक पक्षबाट सही भए पनि 'स्थानीयवाद' वाट प्रभावित यस्तो सिकाइले विद्यार्थीलाई विश्वपरिवेशमा कसरी प्रतिस्पर्धा बनाउँछ भन्ने सोचिएको छैन।

वार्तिक शिक्षण सिकाइ : धेरैजसो सामुदायिक विद्यालयले दुई खाले पढाइ सञ्चालन गरिरहेका छन्। संख्या फरक भए पनि अंग्रेजी र नेपालीमा अध्ययन गर्ने फरक विद्यार्थी समूह छन्। अंग्रेजी भाषालाई गुणस्तरीय शिक्षाको अभिन्न अंग बनाइएको छ। तर नेपालीमा पढिँदैरहेका विद्यार्थीले गुणस्तरीय सिकाइ गरे-नगरेको जान्ने कुनै मानक छैन।

सामुदायिक विद्यालय शिक्षाको गुणस्तरमाथि भएका बहसहरू तारिफयोग्य छन्। सिकाइ, शिक्षण पद्धति र प्रणालीको सुधार हुनुपर्छ भन्नु परिवर्तनको संकेत हो, जसले परम्परागत शिक्षा र शैक्षिक प्रणालीलाई नकारेको छ। विद्यालय व्यवस्थापन विकेन्द्रित र स्वायत्त भएकाले सामुदायिक विद्यालयको शिक्षण सिकाइ पनि बदलिएको छ। गुणस्तरीय शिक्षाको मूल मर्म व्यक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गर्नु भए पनि गुणस्तरीय शिक्षावांरको बुझाइ बैज्ञान्तिक र व्यावहारिक हिसावमा अपुरो छ।

गुणस्तरीय शिक्षा

शिक्षा र गुणस्तरवारे सबैमा एउटै बुझाइ नहुन सक्छ। भूगोलको वनोट, जातजाति र सांस्कृतिक विशेषताका कारण समाज र परिवेश हेरी अर्थ र महत्त्व फरक हुन्छन्। गुणस्तरीय सिकाइको व्यावहारिक उपयोगिता र प्रयोगवारे धेरै चर्चा भएको छैन। युनिसेफले विद्यालयमा हुने सहज सिकाइलाई गुणस्तरीय शिक्षा मानेको छ। विद्यार्थीकेन्द्रित शिक्षण र मूल्यांकन विधिहरूलाई प्राथमिकता दिइएको भए पनि विद्यार्थीको क्षमता अभिवृद्धि गर्नपट्टि ध्यान पुगेको देखिन्छ। नेपालजस्तो शिक्षालाई 'भर्ना र परीक्षा' मात्रै मान्ने समाजका लागि यस्ता परिभाषा अपर्याप्त छन्। संयुक्त राष्ट्रसंघ र युनिसेफको अवधारणा लगभग उस्तै छ। संयुक्त राष्ट्रसंघले गुणस्तरीय शिक्षालाई समावेशी र दिगो विकासको बृहत् पाठ्यक्रम लक्ष्यसंग जोडेको छ। अमान्यता र गरिबी अन्यत्र गर्न चाहिँने ज्ञान, सीप तथा मनोवृत्ति विकास गर्न शिक्षा नै गुणस्तरीय शिक्षा हो। तत्प्रापि राष्ट्रसंघले पनि सीप तथा ज्ञानको विशिष्ट सामाजिक परिवेश र आवश्यकतालाई समेटेको छैन। यसले व्यक्तिले आफूले चाहेको जीवन बन्ने सघाउने परिवेशसुहाउँदो सिकाइको कुरा गर्दैन। व्यावहारिक जीवनशैली र अनुभूतिले महत्त्व नपाउने यस्तो अवधारणाले डाक्टर वा प्लम्बर के बन्ने भनी जीवनको विकल्प रोज्ने स्वतन्त्रता दिदैन।

फरक बुझाइ

गुणस्तरीय शिक्षाको मुद्दा सामुदायिक विद्यालयको मात्रै होइन, स्थानीय राजनीतिक दल र सरकारले पनि चोकेको छ। चुनावी घोषणापत्रदेखि नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षाको गुणस्तर सुधान्तवारे उल्लेख भएका छन्। शिक्षाको गुणस्तर खस्केको स्वीकार गरिए पनि विद्यार्थी, अभिभावक र शिक्षकले गुणस्तरीय शिक्षालाई फरक रूपमा बुर्फेका छैनन्। विद्यार्थीहरू परीक्षामा धेरै अंक ल्याउनुलाई गुणस्तरीय शिक्षा ठान्छन्। शिक्षकहरू विद्यार्थीको संख्या बढ्नुलाई शिक्षाको गुणस्तर उकालिनु मान्छन्। अभिभावकले त 'जागिर खाने' साधनवाहेक अर्को सोचेका छैनन्। स्थानीय सरोकारवालालाई विद्यालय शिक्षाले विद्यार्थीको निजी र सामाजिक जीवनमा कस्तो प्रभाव पार्नुपर्छ भन्ने थाहा छैन। गुणस्तरीय सामुदायिक विद्यालय शिक्षावारे भएका सामान्य बहसहरू अहिले पनि शिक्षककेन्द्रित छन्। शिक्षक नै ज्ञानको सम्पूर्ण श्रोत हो भने मान्यतामा शिक्षाको गुणस्तर अडिगएको छ। भौगोलिक विकटता, अभिभावकको आर्थिक क्षमता र उन्नत शैक्षिक सामग्रीलाई सिकाइ र गुणस्तरसंग जोडिएको देखिन्छ। राज्यले दिने पाठ्यपुस्तक र शिक्षकमा निर्भर यस्ता सिकाइलाई नै सामुदायिक विद्यालयहरूले गुणस्तरीय शिक्षा मानेका छन्।

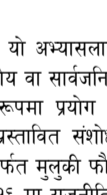
कसरी ?

क्षमता बढाउने विद्यार्थीकेन्द्रित सिकाइ नै गुणस्तरीय शिक्षा हो। आफू ज्ञान समाज र परिवेशमाथि प्रश्न गर्न र जवाफ खोज्न सक्ने विद्यार्थी तयार हुनु सबल शिक्षाका परिणाम हुन्। तर सामुदायिक विद्यालयले विद्यार्थीको व्यक्तितगत क्षमता अभिवृद्धिसँग नजोडिएका भौतिक अवस्थाको सुधाराले गुणस्तरीय शिक्षा भनिरहेको छ।

भाषाको भ्रम : सामुदायिक विद्यालयहरूले शिक्षाको गुणस्तर सुधान भन्दै अंग्रेजी भाषालाई सिकाइको मुख्य माध्यम बनाएका छन्। ऐच्छिक भए पनि विगत पाँच वर्षमा करिब ५५ प्रतिशत विद्यालयले अंग्रेजी भाषामा पठनपाठन सुरु पनि गरिसकेका छन्। खासमा यो स्थानीय निजी विद्यालयसँग प्रतिस्पर्धा गर्ने औजार मात्र बनेको देखिन्छ। शिक्षक, अभिभावक र स्थानीय राजनीतिक नेतासित अंग्रेजी भाषाले कसरी सिकाइको स्तर सुधाउँछ भन्ने प्रश्नको ठोस जवाफ छैन। परीक्षामुखी पढाइलाई स्थानीय र विश्व परिवेशसंग जोड्ने योजना र रणनीतिवारे बहस भएको छैन। यसका लागि चाहिँने जनशक्ति, खास गरी शिक्षक र शैक्षिक पूर्वाधार तयार गर्नुवारे सोचिएको देखिन्छ।

भर्नाको भर : विद्यार्थीको संख्यासंग शिक्षण सिकाइको कुनै सम्बन्ध

अध्यादेश अर्थात् लोकतन्त्रको उपहास

समुद्र घिमिरे रविज शर्मा

बेलायती राजनीतिशास्त्री लर्ड एक्टनले दावी गरेका थिए, 'शक्तिले झपट बनाउँछ, पूर्ण शक्तिले पूर्ण रूपमा झपट बनाउँछ।' संसदीय प्रणालीमा कानून बनाउनु कार्यपालिका र व्यवस्थापिकाको साफा अभ्यास हो। सामान्यतया कानून बनाउनका लागि प्रस्ताव मन्त्रपरिषद्बाट आउँछ। कानून आवश्यक रहेको मन्त्रपरिषद्दले निर्णय गरे बाह्य परामर्शसहित विधेयकको मस्यौदा तयार गरिन्छ। दुई सदनका पस भएपछि विधेयक धेरै पटक 'रिडिज' हुन्छ, समितिको सुनुवाइ र संशोधन हुँदै जान्छ। अन्तिम मस्यौदामा बहस र मतदान हुन्छ। संसद्का दुवै सदनबाट आवश्यक बहुमतसहित पारित भएको विधेयक राष्ट्रपतिसमक्ष प्रमाणीकरणका लागि पठाइन्छ, त्यसपछि त्यो ऐनमा परिणत हुन्छ। तर केही मूलुकमा अपवादका रूपमा कार्यपालिकालाई पनि व्यवस्थापिकासहर एहन बनाउने अधिकार संविधानले दिएको हुन्छ। सरल भाषामा भन्दा, कार्यपालिकाले असाधारण अधिकार प्रयोग गरी संसदले पारित कानूनजस्तै प्रभावको कानून ल्याउन अध्यादेश हो। नेपालको संविधानको धारा ११४ ले राष्ट्रपतिलाई अध्यादेश जारी गर्ने अधिकार दिएको छ, तर यसका लागि तीन सर्त पूरा गर्नुपर्छ। पहिलो, संसद्का दुवै सदनको अधिवेशन चालु नरहेको अवस्थामा; दोस्रो, तत्काल कारवाही गर्नुपर्ने आवश्यक परिस्थितिहरू भएमा; र तेस्रो, मन्त्रपरिषद्को सिफारिस हुनुपर्ने। यसरी जारी भएको अध्यादेश सदनको अधिवेशन प्रारम्भ भएको ६० दिनभित्र अनुमोदन नगरे स्वतः निष्क्रिय हुन्छ। असाधारण परिस्थितिमा संसद् डाकी छलफल गरेर कानून बनाउँदा हिलो हुने भएकाले तत्काल कानून बनाउनका निमित्त अध्यादेश परिस्थितिज अघिकार हो। तर संविधानले परिकल्पना गरेको परिस्थिति र अधिकारमा सायदै अध्यादेश जारी भएको छ। संसद् अधिवेशन कुनै नसकेको 'तत्काल' परिस्थिति उत्पन्न भएको पनि हुन। जुनसुकै राजनीतिक धारको दलको सरकार भए पनि, विधायिका प्रक्रियालाई पन्छाएर अध्यादेश जारी गर्नु नियमित कार्य

गरेका थिए। पोकर साहिबले बेलायती औपनिवेशिक सरकारको उदाहरण लिँदै नागरिकलाई व्यक्तितगत स्वतन्त्रताबाट वञ्चित गर्न सरकारले सो अधिकार दुरुपयोग गर्ने खतरा औल्याएका थिए। एचबी कामध्व र एच्चान केजूरुले शक्ति सन्तुलनको सिद्धान्तलाई अध्यादेशले असन्तुलित गर्ने चिन्ता प्रकट गरेका थिए। संविधान मस्यौदा समितिका अध्यक्ष भीमराव अम्बेडकरले अध्यादेश सीमित परिवेशमा प्रयोग हुने भएकाले संविधानमा राख्दा असर नपर्ने भनेका थिए। भारतको प्रथम लोकसभामा सभामुख जीबी मावलकरले अपरिहार्य अवस्थामा वाहेक अध्यादेश जारी गर्ने प्रवृत्ति निर्माण भयो भने संसद्को चुनौती छल्ल प्रयोग हुन्छ र संसदलाई 'रवर-स्ट्याम्प' बनाइने बताएका थिए। नभन्दै स्वतन्त्रताको आन्दोलनतका अध्यादेशलाई 'लाईएको अपमान' भनेका जवाहरलाल नेहरूले आफ्नो प्रधानमन्त्रीकालमा १०२ अध्यादेश जारी गरेका थिए। अफ इन्डिया गान्धीको पालामा अध्यादेशको चरम दुरुपयोग भएको थियो। पार्टीभित्रको चुनौती पन्छाउन अध्यादेशमार्फत एकपक्षीय निर्णय गरेर उनले भारतका १४ बैकलाई राष्ट्रियकरण गरेकी थिइन्। यसले भारतीय कंग्रेस कार्यकर्ता तथा जनतामाफ्न उनको प्रभाव बलियो भएको थियो। उनले अध्यादेश नै जारी गरी आपत्काल पनि घोषणा गरेकी थिइन्। यस्तो दुरुपयोगलाई रोक्न भारतका अदालतहरू अहिले

लोकतान्त्रिक व्यवस्था शैशव कालमै रहेको नेपालजस्तो राष्ट्रलाई परिपक्व लोकतन्त्रमा परिणत गर्न अध्यादेश जारी गर्ने अधिकारलाई पूर्ण रूपमा खारेज वा सीमित गर्नुको विकल्प छैन।

तमिस्रएका छन्। कुमारविरुद्ध विहार राज्यको सन् २०१५ को मुद्दामा अध्यादेशलाई सदनमा प्रस्तुत नगर्नु संविधानको गम्भीर उल्लंघन र शक्तिको चरम दुरुपयोग भनिएको छ। र सदनलाई पन्छाएर पुनः अध्यादेश जारी गर्नु संविधानप्रतिको धोकाघडी र लोकतान्त्रिक विधिलाई भत्काउनु हो भनी फैसला भएको छ। पाकिस्तानको अवस्था पनि थोभन्दा भिन्न छैन। पाकिस्तानमा निरंकुश शासकहरूले बारम्बार लोकतन्त्रमा अतिक्रमण गरेका छन्। सन् १९७३ मा संविधान जारी भएपछि १७०० भन्दा बढी अध्यादेश जारी गरिएका छन्। जनरल जियाउल हक र जनरल परवेज मुसुरफको नेतृत्वको लगभग ११ वर्ष चलेको पुनः सैन्य शासनका दौरान ६८० अध्यादेश जारी गरिए, जुन औसतमा ६३ प्रतिवर्ष हो। पाकिस्तानमा अध्यादेश सैन्य शासन कायम राख्न सहज संवैधानिक औजार भएको थियो। त्यसैले सन् २०१० मा संविधान संशोधन गरेर अध्यादेशको १०० दिन समस्यसीमालाई छुल्ल अध्यादेशलाई पुनः जारी गर्ने परिपाटीमाथि रोक लगाइएको थियो। अमुक राजनीतिक उद्देश्यप्राप्तिका लागि संसदलाई छल्ले औजार हो- अध्यादेश। यो अधिकारबाट आर्त्तिक कतिपय देशमा यसबारे पुनः विचार भइरहेको छ, जुन अनुभव नेपाललाई पनि काम लान सक्छ।

आगडिको बाटो

अध्यादेशलाई संवैधानिक वैधता प्रदान गरिएकाले लोकतान्त्रिक व्यवस्था भन्नु कमजोर बन्दै गएको छ। नेपालजस्तो लोकतान्त्रिक व्यवस्था शैशव कालमै रहेको राष्ट्रलाई परिपक्व लोकतन्त्रमा परिणत गर्न अध्यादेश जारी गर्नु अधिकारलाई पूर्ण रूपमा खारेज वा सीमित गर्नुको विकल्प छैन। यस परिस्थितिमा नेपालको आवश्यकता, राजनीतिक यथार्थ तथा विश्वव्यापी र क्षेत्रीय अभ्यासमा आधारित भएर अध्यादेश बनाउने अधिकारमा

बृहत् परिमार्जन हुनुपर्छ। पहिलो, केही विषयमा मात्र अध्यादेश जारी गर्न मिल्ने प्रावधान थप्ने। संसद् बैठक बस्न नसके र तत्काल आवश्यक पर्ने भनी जुनै विषयमा पनि अध्यादेश जारी गर्ने प्रवृत्ति रोक्नुपर्छ। दोस्रो संविधानको धारा ११४ मा प्रावधान थपी अध्यादेशको क्षेत्राधिकार सीमित गर्न आवश्यक देखिन्छ। आपत्कालीन राष्ट्रिय सुरक्षा चाहिएका बेला, प्राकृतिक प्रकोप तथा स्वास्थ्य महामारीका बेला मात्र अध्यादेश जारी हुनुपर्छ। तेस्रो, अध्यादेश पुनः जारी गर्न निषेध गर्ने। संसद् बैठक बस्नु केही दिनअघि अध्यादेश जारी गर्ने वा जारी गर्नुअघि संसद् अधिवेशन अन्त गर्ने अभ्यास छ। त्यसैले अध्यादेश पुनः जारी गर्न निषेध गर्ने प्रावधान थप्नुपर्छ। तेस्रो, संसदीय अध्यादेश जाँचबुझ समिति गठन गर्ने। अध्यादेशले संसद्को अधिकारमाथि हस्तक्षेप गर्ने हुँदा संसदले आफ्नो वनोटका आधारमा अध्यादेश जाँचबुझ समिति गठन गर्नुपर्छ। यसले सरकारले तत्काल आवश्यक ठाने पनि संसद् बोलाउन नसकिने महसूस गरेको परिस्थितिमा उक्त अध्यादेशको जाँच गरी सिफारिसका आधारमा मात्र राष्ट्रपतिले जारी गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्छ।

चौथो, प्रत्येक अध्यादेशमा संसदले अनिवार्य राय व्यक्त गर्नुपर्ने। संसदलाई छल्ला जारी गरिएको अध्यादेश जनआवाज र संसदको विरोधपछि फिर्ता, खारेज वा स्वतः समाप्त हुन दिने गरिन्छ। यो अन्धीमा राजनीतिक अर्भीष्ट गर्ने पूरि भइसकेको हुन्छ। तसर्थ, जारी गरेको अध्यादेश संसद् बैठक प्रारम्भ भएको मितिले ६० दिनभित्र पस गरी निर्णय हुने अनिवार्य गर्नुपर्छ। त्यस्तै, कुनै अध्यादेश खारेज भए वा फिर्ता लिए वा स्वतः समाप्त भए पनि संसदले सोउपत्र अनिवार्य राय व्यक्त गर्नुपर्ने व्यवस्था गर्नुपर्छ। अभिलेख राख्नका लागि मात्र भए पनि यसो गरिनुपर्छ। पाँचौं, संविधानको मर्ममा आधारित अध्यादेशको न्यायिक व्याख्या गर्ने। दीर्घकालीन असर पार्ने संवेदनशील विषयमा तत्काल केही नै आवश्यक परेको भनी अध्यादेश जारी गरी क्षणिक राजनीतिक लाभलाई वैधानिक बनाउने परिपाटी विकसित भएको छ। त्यसैले शक्ति पृथकीकरणको सिद्धान्त तथा संविधानका प्रावधानको प्रभावकारिता कायम्र्थनका लागि न्यायपालिकाले अध्यादेशको दुरुपयोगलाई निरस्त्याहित गर्नुपर्छ। अचेल निर्वाचित सरकारहरूले नै वैधानिक विधि प्रयोग गरी लोकतन्त्रलाई कमजोर पार्ने गरेका छन्। अधिनायकवादी आवेग पूर्ति गर्न अध्यादेशको दुरुपयोग हुने खतरालाई कम आकलन गर्न सकिन्छ।

चीनमा २ करोड बेरोजगार

वेइजिङ (एजेन्सी)- हाल चीनमा १९ देखि २४ वर्ष उमेर समूहका करिब २ करोड मानिस कामविहीन रहेका चीनको आधिकारिक तथ्यांकमा आधारित सीएनएनको अध्ययनले देखाएको छ।

आधिकारिक तथ्यांकअनुसार चीनमा सहरी युवाको संख्या १० करोड ७० लाख रहेको छ। पछिल्लो अध्ययनमा भने ग्रामीण क्षेत्रका बेरोजगारीको संख्या समावेश नगरिएको जनाइएको छ। द हङकङ पोस्टका अनुसार चीनमा युवा बेरोजगारी दर यो वर्ष नयाँ उचाइमा पुगेको छ। सन् २०२२ को मार्चमा १५.३ प्रतिशत बेरोजगार दर रहेकोमा अप्रिलमा

चिसोले ३८ को मृत्यु

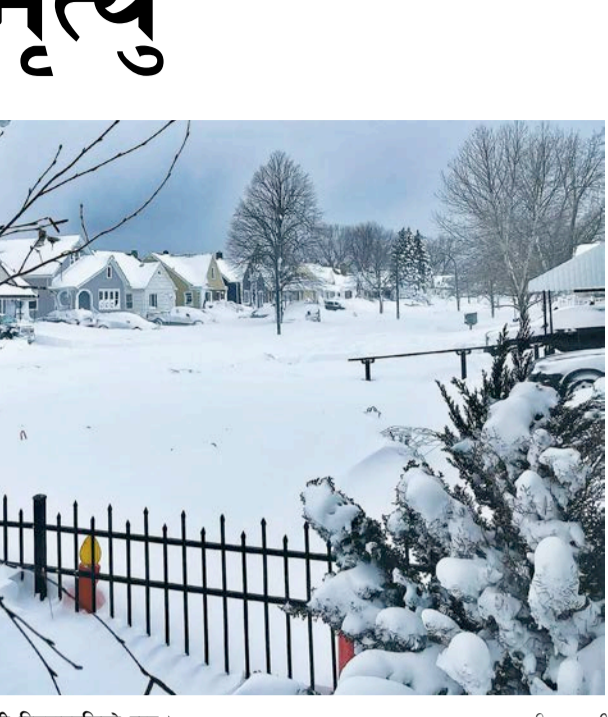
वासिङटन/टोरन्टो (एजेन्सी)- उत्तर अमेरिकाका अधिकांश क्षेत्रमा फैलिएको चिसो सिरेटोका कारण कम्तीमा ३८ जनाको ज्यान गएको छ।

उत्तरी आर्कटिक क्षेत्रबाट आएको चिसोका कारण अमेरिकाका मात्रै ३४ जनाको ज्यान गएको हो। अधिकांश मृत्यु न्युयोर्क राज्यको बफेलो सहर सबभन्दा बढी प्रभावित भएको जनाएका छन्। त्यस्तै, क्यानडाको ब्रिटिस कोलम्बिया प्रान्तको मेरिट सहरमा हिउँ जमेको सडकमा एउटा वस चिपिएर गएको दुर्घटनामा ४ जनाको ज्यान गएको छ।

हिमआंधीका कारण अमेरिका र क्यानडाका दर्जनौं सहरमा जनजीवन

निकै प्रभावित भएको छ। अधिकारीहरूले कपितय सहरमा हजारौं मानिसहरू बिजुलीविना घरमै फसिरहेका अनुमान गरेका छन्। चिसो हुरीका कारण दर्जनौं स्थानमा बिजुली अवरुद्ध भएको जनाइएको छ। तीमध्य कपितय स्थानमा बिजुली पुनर्स्थापित भइसकेको बीबीसीले जनाएको छ।

समाचार संस्था एपीले करिब २ लाख मानिस अझै पनि बिजुलीविना बाँचिरहेका जनाएको छ। केही दिनअघि त्यस्तो संख्या केही दिन अगाडि १७ लाखभन्दा बढी थियो। मौसम पूर्वानुमानकर्ताहरूले केही दिनसम्म अवस्था सुधार नहुने भन्दै

अमेरिकी राज्य न्युयोर्कको बफेलोमा भारी हिमपातपछिको दृश्य।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्म मिति: २०२३ वैशाख ०९

स्वर्गारोहण मिति: २०७९ पुष १

स्व. वीर बहादुर विश्वकर्मा

नेपाल आयल निगम स्वतन्त्र कर्मचारी युनियनका केन्द्रीय उपाध्यक्ष, राष्ट्रिय दलित कर्मचारी समाजका केन्द्रीय सदस्य, उर्जाशील, कुशल संगठक एवं निगमका कर्मचारी मित्र विशाल वि.क.का पुत्रिय पिता श्री वीर बहादुर विश्वकर्माको ५६ वर्षको उमेरमा मिति २०७९ पुष १ गते भएको असामयिक निधनले नेपाल आयल निगम स्वतन्त्र कर्मचारी युनियन परिवार अत्यन्त मर्माहत एवं स्तब्ध भएका छन्। आज १३ औं दिनको पुण्यतिथिमा दिवंगत आत्माको चिरशान्ति तथा वैकुण्ठवासको कामना गर्दै भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं।

साथै शोककूल परिवारजन एवं वन्धु-बान्धवमा पुनं गएको शोकलाई शान्तिका बदल सक्ने श्रमता ईश्वरले प्रदान गरुन् भन्दै हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं।

विकास वसन्ती, अग्रज एवं

नेपाल आयल निगम स्वतन्त्र कर्मचारी युनियन
केन्द्रीय समिति परिवार, टेकु काठमाडौं।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्म: बि.सं. २०००-०३-०६

स्वर्गारोहण: बि.सं. २०७९-०८-२९

स्व. गौतम मान सिंह बनिया

हात्मा प्रातः स्मरणीय स्व. गौतम मान सिंह बनियाको असामयिक स्वर्गारोहणले हामी अत्यन्त स्तब्ध एवं आविष्टित भएका छौं। आज १३ औं दिनको पुण्य तिथिमा दिवंगत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं। शोकको यस घडिमा हामी प्रति समवेदना एवं सहानुभूति प्रकट गर्नुहुने सम्पूर्ण इष्टमित्र, आफन्तजन, तथा शुभेच्छुकहरू प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछौं।

श्रीमती कमला बनिया

छोरा/बुहारी: बिजेश मान सिंह बनिया/रक्षा बेध बनिया
शैलेस मान सिंह बनिया/डार्लिन बनिया

छोरी/जाई: सोनी तुलाधर/निर्मल ज्योति तुलाधर

नाति/नातीनीहरू: अविजना बनिया, संबुद्धि तुलाधर, सपुष्प ज्योति तुलाधर, धरिजा बनिया, अभिक मान सिंह बनिया

समस्त बनिया परिवार तथा

एसोसिएटेड इन्टरप्राइजेज
पुतलीसडक, काठमाडौं

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्म: २००१/०३/०७

जन्म: २०७९/०९/०९

स्व. नैनकुमारी केसी

मेरी प्यारी श्रीमती श्री नैनकुमारी केसीको असामयिक स्वर्गारोहण भएको घटनाले हामी स्तब्ध एवं मर्माहत भएका छौं। यस दुःखद घटनामा दिवङ्गत आत्माप्रति श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्नु, हामीलाई धैर्यधारण गर्ने शक्ति प्राप्त गर्न सागरसम्म जानुहुने तथा किरिया स्थलमा उपस्थित हुनुहुने साथै विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट समवेदना व्यक्त गर्नुहुने कुलकुटुम्ब, इष्टमित्र, आफन्तजन एवं विभिन्न संघ संस्थाहरूमा आबद्ध महाबुभावहट प्रति आज १३ औं पुण्यतिथिको दिनमा हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछौं।

श्रीमान कृष्ण शरण केसी
ज्वाई/छोरी रामशरण/गीता केसी
छोरा/बुहारीहरू गणग/निर्मला केसी
नाति/नातीनी प्रभाश, स्वलक
गणग/बिनु गीता केसी
सुरेश/रुपा केसी
सुरेश/अनिता केसी
शुभ, सुवानी, साबमी

समस्त केसी परिवार

भनाइ छ। न्युयोर्कको पश्चिममा पर्ने एरी काउन्टीमा मात्रै १२ जनाले ज्यान गुमाइसकेका उनले जनाइन्। तीमध्ये केहीको गाडीभित्रै मृत्यु भएको थियो।

त्यसैगरी भर्मन्ट, ओहायो, मिसोरी, विस्कन्सिन, कान्सस र कोलोराडोमा पनि चिसोका कारण मानिसहरूले ज्यान गुमाएका छन्। अमेरिकी राज्य मोन्टानाको तापक्रम माइनस ४५ डिग्री सेल्सियसमा झरेको छ।

न्यु इंग्ल्यान्ड, न्युयोर्क र न्युजर्सीमा तटीय वाढी आएको छ। प्यासिफिक नर्थवेस्टका केही हिमनन्दाको सिपाटल र पोर्टल्यान्डमा हिउँ जमेका सडकमा आइस-स्केट गरेका देखिएको बीबीसीले उल्लेख गरेको छ। सामान्यतः हलुका चिसो महसुस हुने दक्षिणी राज्यहरू लुजियाना, अलाबामा, फ्लोरिडा र जर्जियामा पनि चिसो निकै बढ्न सक्ने चेतावनी दिइएको छ।

त्यस्तै, क्यानडाका ओन्टारियो र क्युबेक प्रान्त सबैभन्दा बढी प्रभावित भएका छन्। क्युबेकमा हाल १ लाख २० हजार घरमा बिजुली अवरुद्ध रहेको र त्यो मर्मत गर्न अझै केही दिन लाग्ने अधिकारीहरूले जनाएका छन्।

अमेरिकी र क्यानडाका गरी हालसम्म २० करोडभन्दा बढी प्रभावित भइसकेको जनाइएको छ। वायुमण्डलीय चाप घटेपछि दुई देशको सीमा क्षेत्रका ठूला तालमा बरफसहित तुफानको अवस्था उत्पन्न भएको बीबीसीले उल्लेख गरेको छ।

भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली

जन्म: १९६५/११/०६

स्वर्गारोहण: २०७९/०८/२५

स्व. प्रा.डा. सुरेन्द्रराज शर्मा काफ्ले

हात्मा प्रातः स्मरणीय श्रीमान/पिता/हजुरबुबा प्रा.डा. सुरेन्द्रराज शर्मा काफ्ले (नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा-प्रतिष्ठान (NAST) का पूर्व उपकुलपति, भौतिकशास्त्री तथा काठमाडौं विश्वविद्यालयका संस्थापक सदस्य) को असामयिक स्वर्गारोहण भएकोमा उहाँप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं। यस दुःखद घडीमा हामीलाई सहानुभूति प्रकट गर्नुहुने सम्पूर्ण इष्टमित्र एवं शुभेच्छुकहरूमा हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछौं।

श्रीमती: कल्याणी काफ्ले

छोरी/ज्वाई: ई. सुरक्षा काफ्ले पाण्डे/ई. अरुण राज पाण्डे
ई. सुभेक्षा काफ्ले कोइराला/ई. दिपेश कोइराला दृष्या कोइराला एवं सम्पूर्ण काफ्ले परिवार

नाति/नातीनी: अर्किन राज पाण्डे

वर्गीकृत विज्ञापन

घर जग्गा

जडीबुटी नरैफाटमा २० फिट ब्याटामा ०-४-३-० जग्गा विक्रीमा ९८५१०५४.२९८

बुढानीलकण्ठमा ०-४-०-० जग्गा विक्रीमा, 9803198714

भक्तपुर भादमैतीनीजक ०-६-०-० व्यावसायिक जग्गा 9849449673, 9841287677

ईमाडोल बोभोपोखरीमा सुविधासम्पन्न ०-४-०-२ जग्गा 9818048583, 9841287677

कर्मासियल घरजग्गा किलिपरेमा वेचनपरेमा ९८५१११२८५८

तीनकुने गैरगाडामा ०-४-२-० 9851027364, 9851315556

ललितपुरको जन्सके एरियामा घरजग्गा खोप्रादेविक, गनुपरेमा, ९८५११८८५८२

छाउनी हिल्डलनकि एकसङ्ग ०-१३-०-० जग्गा विक्रीमा, 9860678200

महाराजगञ्ज शम्भुलालाहोलेट पछाडी १-रोपनी जग्गाविक्रीमा 9841219621, 9841313321

LRI -नायाहाराडो पुरानो नैकापमा ०-२-२-० ९८५११४९८९१

ललितपुर गोवावरी दशमा टोकाजग्गा विक्रीमा 9841180938, 9861952299

सवारी साधन

Toyota Hilux 2014, 59,50,000/- 9851024678

सम्पत्क

सस्तोमा धितोफक्का Cash Deposited 9851277564

बैंकमा CashDeposit धितोफक्का लोनतिर्न ९८५१०५४.२९८

धितोफक्का क्यासिडिपोजिट धितोराखी भण्ड 9851227495

Cash Deposit Without Collateral, 9841756349

सस्तोमा CashDeposit धितोफक्का शंयरलगत 9851006688

विद्यार्थीकोलागि क्यासिडिपोजिट धितोफक्का ९८०८०२०५४६

अतिसस्तोमा धितोफक्का CashDeposit Documentation 9851067787

विद्यार्थीकोलागि सस्तोमा Cash Deposit 9765435999

२१.३०वर्ष सम्मका युवाहरूलाई रोजगार, 9769772923

विनाधितोमा व्यापारीलाई पसलमा लुनद 9845855033

वाहियो

कर्मचारी कागहनं महिलाहरू चाहियो 9851323952, 9821142700

साधारण सेवार्गिट तुजनेन्ट 19000 9818310258

गोगाङ अफिसलाई कर्मचारी 17,500/- 9851323953,

फाइवरमाला इलखेलीकाकुशन, काठमाडौंमा महिलापुरण कामदारहरू १८५००-२५०००/- (क.लि.छ.) ०१-४५८७८५८, ९८०११९६३० शुल्क२०००/-

कर्मचारी आवश्यकता 22,000/-माछापछरी 9840902588

असुरजुडर व्यटिसिन थेरापिस्ट तु.चाहियो ९८५३३०९६३

भक्तपुर पोल्डीफार्ममा कामदार आवश्यकता, दमतीलाई प्रायमकता 9851169728

सेल्सम्यान चाहियो 18,500/-चाबिहल 9847300700

लगनखेल म:म सेन्टरमा कामदारको आवश्यकता तलब १५,०००/-बानिबस्ने ९८०१८४९९२, ९८०३३०७५४

मर्मा

असुरजुडर कक, हेल्पर, वेदु, 9823822986

UPVC तथा आलुमिनियम कम्पनीकोलागि मार्केटिङ स्टार्ट चाहियो ९८५१३३०४६१

सेयुर्गिटगाइड, गिफ्ट आइटमका सामान उत्पादनगर्नमा महिलापुरषहरू २८,५००/- 9847776910

कर्मचारी चाहियो नयाँ बानेश्वर ९८६७०४५७०

पाट्टाइन कामगनं महिलाहरू ९८,५००/- 9861789568

वेदर/ डिस्वासर शंखमुल बानेश्वर ९८०५६५८३९९

सेज एण्ड एसोसिएटेड एजुकेशन कन्सल्टिन्सकोलागि डिईरक्टर कन्सुलर चाहियो 9845645421

रेष्टुरन्टकोलागि कक, हेल्पर, वेदर (बानिबस्ने सुविधा) 9803262515

Receptionists, Counselors, Instructors 9803023740, 014250841

सोसल मिडियामा, Microsoft excel चलाउन जाने +2pass अनुभवी लैडिज अफिस असिस्टन्ट १६०००/- न्युरोड, ९८५३३७४५७०(नाजकवस्नेलाई प्रायमकता)

Pure Life Trade काठमाडौंको लागि आवश्यकता भएकोले इच्छुकले सम्पर्क गर्नुहोना नद मार्केटिङ तलब १५०००- ३५०००/- ९८५०७२४६३२

गेट हाउसलाई रमव्याड गोशाला 9841690918

तालिम नगरेका सेयुर्गिटगाइडहरू १८-२६०००, 9810169738

मर्मत

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

छेमा LED.Tv, फ्रिज, Washing Machine, 01-4564254, 9841296192

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9851161163, 9851061331

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले 9843052042

मंगालजामखोले, 9841559659,

मर्मा

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

तालिम

हाउसइन्फिन्सियल बायरीड प्लमिङ मोवाइल 9851177341

उपचार

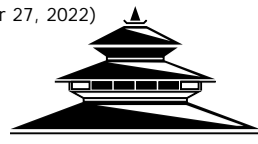
मेसिनबाट सेफ्टीटयाही इलमगाल जामखोले 9849442728

इलमगाल ट्याइलेट जामखोले सस्तोमा ९८००४३५९६

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

इलमगाल ट्याइलेट, मंगाल जामखोले 9841881901, 9841256050

इलमगाल ट्याइलेट मंगाल जामख

विदेशी मुद्रा	
अमेरिकी डलर	१३२.८८
युरो	१४९.०७
पाउन्ड स्टर्लिंग	१६०.२५
अस्ट्रेलियन डलर	८९.२७
क्यान्डा रियाल	३६.२८

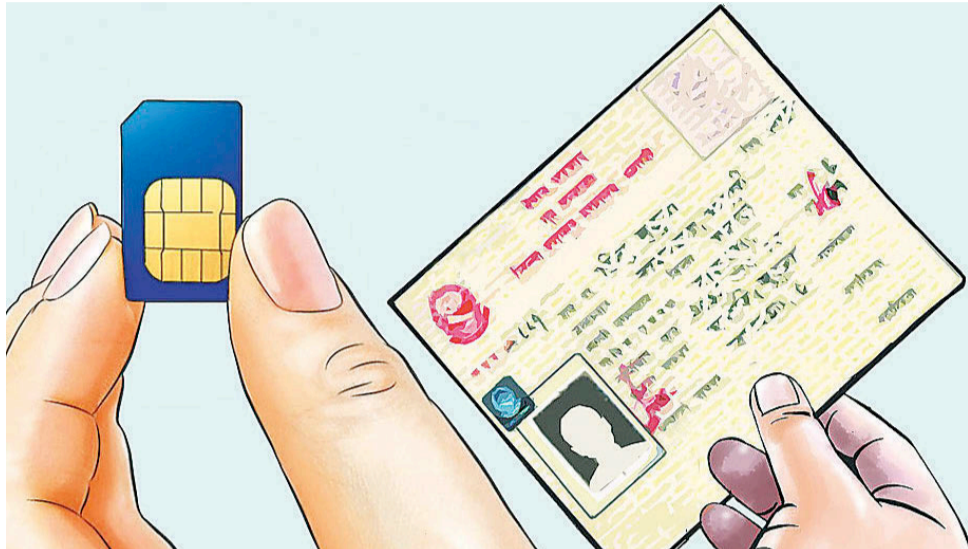
सुन	
२४ क्यारेट	११००.५००
२२ क्यारेट	९९०.०००

सिमकार्ड र परिचयपत्र दुरुपयोगको जोखिम बढ्दो

- विदेशमा भएका र दिवंगतका नाममा समेत सिमकार्ड निकालेर ठगी र सट्टेबाजी
- अर्केको नामको कागजातबाट बैंक खाता र कम्पनी खोल्नेसम्मको बदमासी

सजना बराल (काठमाडौं)

हालै सम्पन्न फिफा विश्वकपमा सट्टेबाजीमा संलग्न भएको आरोपमा महोत्तरीका २० वर्षीय आदर्श ठाकुरलाई प्रहरीले पक्राउ गर्यो। उनको कोठा खानतलासी गर्दा प्रहरीले एनसेल र स्मार्ट टेलिकमका ९४ थान सिमकार्ड र ७० जनाको नागरिकताको फोटोकपी फेला पार्यो। तिनै फोटोकपी हेर्दै इन्टरनेटबाट सम्बन्धित व्यक्तिको फोटो डाउनलोड गरी त्यसलाई प्रिन्ट गरेर सिमकार्ड निकाल्ने गरेको आदर्शले प्रहरीलाई बताएका छन्। उनले सामाजिक सञ्जाल र वेबसाइटहरूमा पोस्ट गरिएका विभिन्न व्यक्तिको नागरिकता र फोटो दुरुपयोग गरेर डिजिटल वालेटहरूमा २ सयभन्दा बढी खाता खोलेर कारोबार गर्ने गरेको पनि खुलेको छ। अनुसन्धानको क्रममा फेला पारिएका विभिन्न सेवा प्रदायकका ४ सय ८४ वटा डिजिटल वालेटको कारोबार रोक्का गरी थप अनुसन्धान गरिरहेको प्रहरीको भनाइ छ। आदर्शले ३ सय रूपैयाँ तिरेर विभिन्न व्यक्तिका नागरिकताको फोटोकपी किन्ने गरेको पनि बयानमा भनेका प्रहरीले जनाएको छ।

सिमकार्ड दुरुपयोग कम गर्न वितरण गर्ने संस्था, वितरक तथा नियामक दूरसञ्चार प्राधिकरणले कडाइ र कारवाही गर्नुपर्नेमा लापरवाही गरिरहेका छन्

— कृष्ण कोइराला, प्रवक्ता महानगरीय अपराध महाशाखा

सिमकार्ड दुरुपयोगको समस्या नेपालमा डरलाग्दो स्थितिमा छ, महानगरीय अपराध महाशाखाका प्रवक्ता एसपी कृष्ण कोइराला भन्छन्, 'कतिपयमा हुने गरेको छ भने कसैले सिम हरायो भनेकै भरमा चलि रहेको सिम बन्द गरेर एक जनाको नाममा रहेको सिमकार्ड अर्कै व्यक्तिलाई दिइएका उजुरीहरू पनि हामीकहाँ आउने गरेका छन्।' उनका अनुसार वैदेशिक रोजगारीमा गएका र कतिपय दिवंगत व्यक्तिको नाममा समेत जोकसैले सिमकार्ड निकालेर ठगी, सट्टेबाजीलगायत अनेक गतिविधिमा प्रयोग गर्न गरिएको पाइएको छ।

सिमकार्ड प्रयोग गरेर मोबाइल वालेट, सामाजिक सञ्जाल, इमेललगायत डिजिटल प्लेटफर्ममा खाता खोल्न र तिनको पासवर्ड परिवर्तन गर्न मिल्छ। मोबाइल नम्बरमा प्राप्त हुने ओटीपी प्रयोग गरी बैंकिंग कारोबार गर्न सकिन्छ। सरकारले नागरिकता डेटा र सरकारी कागजपत्र एकै ठाउँमा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले विकास गरिरहेको 'नागरिक एप' मा पनि मोबाइल नम्बरबाटै पहुँच बनाउन सकिन्छ। यसको अर्थ, कसैको नागरिकता, राहदानी, सवारीचालक अनुमतिपत्र, शैक्षणिक प्रमाणपत्र, मतदाता परिचयपत्रलगायत कागजातमा पहुँच बनाउन उसको नाममा रहेको सिमकार्ड फेला पार्ने पुग्ने भयो।

पछिल्लो समय सिमकार्डको यस्तै दुरुपयोग बढेको विषयमा प्रहरीले एकपछि अर्को घटना सार्वजनिक गरिरहेका छन्। यस्तोमा सरकारी स्वामित्वको नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड (नेपाल टेलिकम) ले आफ्नै नाममा मात्र रहेको सिमकार्ड प्रयोग गर्न सेवाग्राहीलाई आग्रह गरेको छ। कम्पनीले सिमकार्ड हराएको/विधिएको खण्डमा आफू स्वयं उपस्थित भई नयाँ सिमकार्ड लिन पनि भनेको छ। यसबारे कम्पनीको धारणा माग गर्दा निजी सेवा प्रदायक एनसेल आजिआटा भने सम्पर्कमा आएन।

'अर्को नाममा निकालिएको मोबाइल नम्बर प्रयोग गर्दा मोबाइल बैंकिंगको दुरुपयोग भई अनधिकृत व्यक्तिबाट रकम गुमाउनुपर्नेसम्मको अवस्था तथा सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोग भई अनेक कानुनी फ्रेमलामा समेत पर्ने सम्भावना रहन्छ,' नेपाल टेलिकमको सूचनामा भनिएको छ, 'ग्राहकहरूको सुरक्षामा विशेष ध्यान दिँदै सहजै सेवा उपलब्ध गराउन नयाँ सिमकार्ड लिन वा सिमकार्ड परिवर्तन गर्दा विभिन्न मापदण्डहरू कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।'

टेलिकमबाट नयाँ सिमकार्ड लिन आवेदन फारममा ग्राहकको नाम, ठेगाना, परिचयपत्र जारी भएको जिल्ला र मिति तथा आधिकारिक परिचयपत्र नम्बर र सम्पर्क नम्बर स्पष्ट रूपमा प्रविष्ट गर्नुपर्छ। स्वयं उपस्थित हुने ग्राहकलाई मात्र सिमकार्ड उपलब्ध गराउने र परिचयपत्रको प्रतिलिपिलाई सकल परिचयपत्रको विवरणमा रुजु गराएर मात्रै सिमकार्ड वितरण गर्न गरिएको टेलिकमको दाबी छ।

अर्को व्यक्तिको नाममा दर्ता रहेको सिमकार्ड लिन आउने ग्राहकले वास्तविक सिमकार्ड धनी उपस्थित हुन नसकेको कारणसहित ग्राहकको मञ्जुरीनामा र सकल परिचयपत्र लिएर जानुपर्ने भनिएको छ। कागजातहरू रुजु कार्य सकिएपछि मात्रै सिमकार्ड एक व्यक्तिको नामबाट अर्कोको

सिमकार्ड एक्टिभेट गराएबापत कर्मसन्तलगायत प्रोत्साहन दिने गरेका रहेछन्, 'रोयले भने, 'यसले गर्दा वितरकहरूले जतिसक्दो धेरै सिमकार्ड बेच्न जोकसैलाई उनीहरूको परिचय खुल्ने कागजातहरू राम्ररी रुजुसमेत नगरिकनै सिम दिने गरेको पाइयो। सिमकार्ड बाँड्दा पालना गर्नुपर्ने नियम/कानून र प्रक्रियाको वेवास्ता गरेको देखियो। हामी यसलाई नियमन गर्न खोज्दै छौं। यसमा कारवाहीसमेत हुन सक्छ।' सिमकार्डको व्यापारलाई बढावा दिँदा लापरवाहीसँगै दुरुपयोग पनि बढेकाले यसलाई न्यूनीकरण गर्न कारवाहीको प्रक्रिया पनि अघि बढाउने उनको भनाइ छ।

सरकारी वेबसाइटमा परिचय खुल्ने कागजात, दुरुपयोगको सम्भावना

सिमकार्ड मात्रै नभएर परिचयपत्र दुरुपयोगको जोखिम पनि डरलाग्दो अवस्थामा रहेको प्रहरी बताउँछ। सामाजिक सञ्जालका प्लेटफर्म र निजी तथा सरकारी निकायका वेबसाइटहरूमा समेत परसलन आईडीएन्टिफिकेसन इन्फरमेसन (कनै व्यक्तिको पहिचान खुलाउने विवरण) हरू सवैले देखे गरी पोस्ट गर्ने गरिएको पाइन्छ। कतिपयले 'नागरिकता, लाइसेन्स वा राहदानी भेटियो' भनेर तिनको फोटो खिची फेसबुक, ट्वीटर, इन्स्टाग्राम र टिकटकमा समेत पोस्ट गरिदिने गरेको देखिन्छ। सञ्चारमाध्यमले पनि 'विदेशी नागरिक पक्राउ' भन्दै उनीहरूको राहदानी छापिदिने गरेका उदाहरण छन्।

विदेशस्थित नेपाली दूतावासले 'तपाईंको राहदानी नवीकरण प्रक्रिया पूरा भयो, लिन आऊनुस्' भनेर राहदानीकै तस्विर वेबसाइटमा राखे गरेका छन्। निर्वाचन आयोगजस्ता निकायले पनि मतदाता परिचयपत्र, नागरिकता नम्बरलगायत अति संवेदनशील व्यक्तिगत जानकारीहरू सार्वजनिक पहुँचमा पुग्ने गरी अनलाइनमा राखिदिने गरेको पाइन्छ। यसले गर्दा ती व्यक्तिगत जानकारीहरू दुरुपयोग भई बैंकिंग खाता खोल्ने, सट्टेबाजीजस्ता आपराधिक घटनामा समेत प्रयोग हुन सक्ने जोखिम बढेको छ।

उदाहरणका लागि, वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी प्रयोजनको लागि वालाजुस्थित इगल आई कन्सल्टेन्सीमा बुझाइएका २ वटा नागरिकता प्रयोग गरेर कन्सल्टेन्सीकै कर्मचारीले नयाँ कम्पनी दर्ता गरेका थिए। कम्पनीबाट विदेश पठाइदिन्छ भनेर ठगी गर्ने घन्दामा लागेका उनीहरूलाई पनि प्रहरीले पक्राउ गरी हालै मुद्दा चलाएको थियो। 'कम्पनी कसको नाउँमा रहेछ भनेर खोज्दा कुनै एक जना पाण्डे थरको व्यक्तिको नाममा रहेको थाहा भयो,' एसपी कोइराला भन्छन्, 'उनको घर-ठेगाना खोज्दै जाँदा कञ्चनपुर पुगियो। आफ्नो नाममा कम्पनी खुलेको थाहा पाएर नागरिकतावाला आश्चर्यमा परेका थिए।'

आफ्ना व्यक्तिगत कागजात तथा विवरणहरू राम्रोसँग नवृत्तिकन अनलाइनमा पोस्ट गर्ने, लापरवाहीसाथ कसैलाई दिने-बुझाउनेलगायतका क्रियाकलापले आफूलाई नै अप्ठ्यारोमा पार्न सक्ने भएकाले यसमा हेरक व्यक्त सचेत रहनुपर्ने उनको सुझाव छ।

सय स्थानीय तहले मात्रै गरे भूमि वर्गीकरण

सीमा तामाङ (काठमाडौं)

भूमि व्यवस्था सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालयले गत साउन ३१ मा प्रेस नोट जारी गर्दै मंसिर २३ सम्म मुलुकभरका सबै स्थानीय तहलाई कृषि र गैरकृषि क्षेत्र (जग्गा) छुट्ट्याउन परिपत्र गरेको थियो। तर, काठमाडौं उपत्यकाकै महालक्ष्मी नगरपालिकाले समयमै उक्त वर्गीकरण गर्न सकेन। वडा तहबाटै कृषि र गैरकृषि क्षेत्र छुट्ट्याई सिफारिस गर्न नसक्दा स्थानीय भूउपयोग परिपदबाट काम हुन नसकेको नगर प्रमुख हरिगोविन्द श्रेष्ठ बताउँछन्। 'कृषि र गैरकृषि छुट्ट्याउने विषयमा बडामै समन्वय हुन सकेको छैन,' उनले भने, 'प्रायः स्थानीयवासीले गैरकृषि राख्ने चाहना देखाएकाले वडाले समेत सिफारिस गर्न सकेको छैन। वडाले नगरेपछि परिपदले पनि गरेको छैन।'

धादिङको नीलकण्ठ नगरपालिकाले पनि अझै कृषि र गैरकृषि क्षेत्र छुट्ट्याउन सकेको छैन। कृषि र गैरकृषि छुट्ट्याउने कार्यले पछिसम्म असर पर्ने भएकाले नगरवासी स्वयंलाई स्वघोषणा गर्न दिएको नगर प्रमुख भीमप्रसाद हुंगाना बताउँछन्। 'कृषि र गैरकृषि क्षेत्र वर्गीकरण गरेर हामी विवादमा पर्न चाहनौं,' उनले भने, 'सरकारले भू-उपयोग नियमावली ल्याउँदै हामीसँग छलफल गर्नुपर्छ। घर भएको ठाउँ आवासीय र त्यसकै छेउको जग्गा कृषि भन्न सक्दैनौं।'

पूर्ण रूपमा सहर बनिसकेको क्षेत्रमा सबै क्षेत्रलाई गैरकृषि घोषणा गर्न खासै समस्या देखिएको छैन। तर, नयाँ बजार बस्दै गरेका स्थानका हकमा भने भूमि वर्गीकरणमा समस्या देखिएको बताउँछन्, नेपाल नगरपालिका सघका अध्यक्षसमेत हुंगाना। 'गाउँपालिकालाई पनि बरु सजग होला तर बजार बस्दै गरेका क्षेत्रमा नगरपालिकाहरूलाई वर्गीकरणमा गाढो भएको छ,' उनले भने, 'महानगरले भने गैरकृषि घोषणा गरिसके।'

हालसम्म कृषि र गैरकृषि क्षेत्र मात्रै छुट्ट्याएकामा अब १० क्षेत्रमै वर्गीकरण गर्नुपर्ने

घरसँगै जोडिएको जग्गा कृषि र घर आवासीय क्षेत्रमा पर्ने भएकै कारण वर्गीकरण हुन सकेको छैन

— बाबुराम पोखरेल पूर्वमतपोत अधिकृत

पोखरास्थित हुप्सेकोट गाउँपालिकामा बल्ल प्राविधिक टोलीमार्फत अध्ययन, अनुसन्धान गरी जग्गा वर्गीकरणको प्रक्रिया अघि बढाइएको छ। 'नापी विभागासँग प्राविधिक सहयोग मागेर नै अहिले काम भइरहेको छ,' नेपाल गाउँपालिका महासंघकी अध्यक्षसमेत रहेकी हुप्सेकोट प्रमुख लक्ष्मी पाण्डेले भनिन्, 'भूमिहीन दलित, सुकुम्बासी लगायतलाई मध्यनजर गर्दै वैज्ञानिक भूमि वर्गीकरण गर्ने तयारीमा छौं।' सबै क्षेत्रको स्वतन्त्र अध्ययन सकेर

मात्रै कृषि र गैरकृषि क्षेत्रको वर्गीकरण गर्ने उनले सुनाइन्।

तर, स्थानीय तहले अब कृषि र गैरकृषि क्षेत्र मात्रै वर्गीकरण गर्न पाउने छैनन्। अब सबै स्थानीय तहले सरकारले तोकेका १० वटै क्षेत्रमा भूमिको वर्गीकरण गर्नुपर्ने नापी विभागको भनाइ छ। देशभरका ७५३ स्थानीय तहमध्ये हालसम्म कृषि र गैरकृषि मात्रै वर्गीकरण गर्ने सय वटा मात्रै छन्। अब १० वटै क्षेत्र वर्गीकरण गर्नुपर्ने भएकाले उनीहरूसमा चुनौती थपिएको छ।

स्थानीय भूउपयोग परिपदले भूमिको वर्गीकरण गरिसकेपछि त्यसको विवरण नापी विभागलाई विवरण पठाउनुपर्ने सरकारको परिपत्रमा थियो। तर, नपठाएपछि नापी विभाग आफैले सम्बन्धित कार्यालयमार्फत लिएको तथ्यांकअनुसार मंसिर मसान्तसम्म सय वटाले मात्र भूमिको वर्गीकरण गरेको पाइएको प्रवक्ता दामोदर ढकालले बताए। 'जसमध्ये उपत्यकाभित्रका स्थानीय तहले गैरकृषि क्षेत्रको वर्गीकरण गर्ने निर्णय गरे पनि उपत्यकाबाहिरका स्थानीय तहले कृषि क्षेत्रसमेत छुट्ट्याएका छन्,' उनले भने, 'हालसम्म जग्गा वर्गीकरण गर्ने र नगर्ने सबै स्थानीय तहमाकै वैज्ञानिक रूपमा जग्गा वर्गीकरण गर्नु चुनौतीपूर्ण छ।' **बाँकी पृष्ठ १०▶▶**

NIC ASIA Bank Ltd.
Registered Office: Trade Tower, Thapathali, Kathmandu
Contact No.: +977-01-51117778/79,
Fax No.: +977-01-51-5111180
Toll Free No.: 1660-01-77771
Feedback: Type FB and send SMS to 34488

INVITATION FOR SEALED BIDS

NIC ASIA Bank solicits sealed bids from interested Company/Firm/Registered Contractor/Consultant for water proofing and related works at Dhapasi, Kathmandu as specified in below table.

SN	Title of the Contract	Scope of Works	Cost of Bid Document	Bid Security Amount
1	Waterproofing and related works at Dhapasi, Kathmandu	Waterproofing and related works in existing two buildings at Dhapasi, Kathmandu	NPR 3,000.00	5% of bid amount (inclusive of VAT and all other applicable cost)

Interested and eligible Company/Firm meeting under mentioned minimum eligibility criteria can obtain bid documents from Bank's General Administration & Project Management Department at Registered Office, Thapathali upon payment of non-refundable document fee of NPR. 3,000.00 (In Words: Three Thousand Only).

- Eligibility Criteria:**
- Interested Bidder must have minimum Annual Turnover of NPR 2.00 Million in fiscal year 2077/078 or 2078/79.
  - Interested Bidder must have completed waterproofing and related works of any two Company/Firm.
  - Interested Bidder must have Minimum 2 Years of Company/Firm Registration.

- Documentation Requirement:**
- Company/Firm Registration Certificate – Duly Notarized
  - Valid copy of PAN/VAT certificate – Duly Notarized
  - Valid copies of Tax Paid receipt of fiscal year FY 2077/78 or FY 2078/79 – Duly Notarized
  - MOA and AOA – Duly Notarized.
  - Latest Share Register (Share Lagat) – Duly Notarized
  - Latest Director Register (Sanchalok Lagat) – Duly Notarized
  - Latest Company Update (Company Adhyawodhik) in case of firms Renewal from – (Department of Commerce/Industry) – Duly Notarized
  - Appreciation letter/ Reference letter issued by Company/Firm to back the claim of experience- Duly Notarized
  - Other document as prescribed in Bid Document

Sealed bids are to be submitted within close of business hour on 10th January 2023 in prescribed format. If the last date of submission falls on a public holiday, the next working day shall be considered as last day. Sealed bids should be addressed to General Administration and Project Management Department and must be submitted in person. Sealed Bids received after the deadline will not be accepted.

Financial/price bids of the Technically Qualified Bidder shall be opened in the presence of Bidders' representatives (who choose to attend) at the Registered office of Bank, Thapathali, Kathmandu. Financial bids opening date and time shall be informed to the bidders.

Contact Details:
NIC ASIA Bank Ltd.
Registered Office
General Administration & Project Management Department
Trade Tower, Thapathali, Kathmandu, Nepal
Tel No: 977-01-51117778/79
Email: gap@nicasiabank.com
Website: www.nicasiabank.com

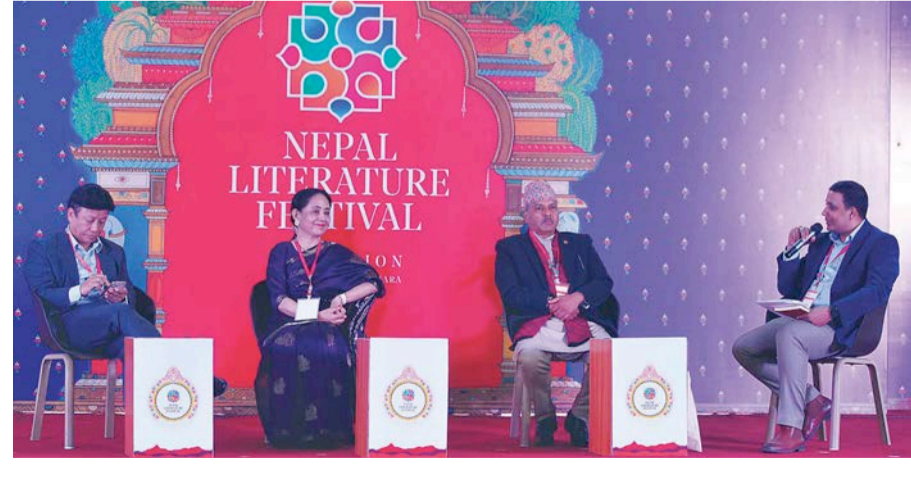
Contact Person:

SN	Name of Contact Person	Contact Number
1	Kamal Paudel	9847315721
2	Thakur Shrestha	9841095723

'परनिर्भरता आर्थिक वृद्धिदरको बाधक'

कान्तिपुर संवाददाता (पोखरा)

मुलुकको आर्थिक वृद्धिदरमा परनिर्भरता बाधक रहेको विज्ञहरूले औल्याएका छन्। पोखरामा दसौँ नेपाल लिटरेचर फेस्टिभलमा विज्ञहरूले अर्थतन्त्र बाहिरी क्षेत्रसँग सम्बन्धित भएकाले यसको संरचना लामो समय टिकाउन सकिने खालको नरहेको बताए। नेपाल राष्ट्र बैंकका गभर्नर महाप्रसाद अधिकारी, अर्थशास्त्रीद्वय विश्वास गौचन र वषा श्रेष्ठसँग कृष्ण आचार्यले सोमवार 'अर्थतन्त्रका सूचक र संकेत' शीर्षकमा बहस चलाए।

पोखरामा जारी दसौँ नेपाल लिटरेचर फेस्टिभलमा सोमवार राष्ट्र बैंक गभर्नर महाप्रसाद अधिकारी, अर्थशास्त्रीद्वय विश्वास गौचन र वषा श्रेष्ठसँग 'अर्थतन्त्रका सूचक र संकेत' सत्रमा बहस गर्दै कृष्ण आचार्य।

गभर्नर अधिकारीले कोभिड-१९ पछि विश्वको अर्थतन्त्रमा सुधार हुन लाग्दै गर्दा रिसिया-युकेनको युद्ध र अन्य प्रभावले पुनः थिलथिलो भएको बताए। विश्व अर्थतन्त्रमा मद्दास्फीति दर बढेर गए पनि आर्थिक वृद्धि गत वर्षभन्दा कम हुने र आउँदो वर्षमा घटेर २.७ प्रतिशतमा सीमित हुने उनले सुनाए। 'मद्दास्फीति बढेर जाने र आर्थिक वृद्धि घटेर जाने हो भने विश्वव्यापी रूपमा आर्थिक मन्दी हुने आकलन गर्न थालिएको छ,' उनले भने।

गत वर्ष मात्रै विदेशी मुद्राको सञ्चित खर्च २.३४ करोड डलर रहेको २ अर्ब ३४ करोड रूपैयाँ अर्को उनले तथ्यांक अघि सारे। 'खर्च धेरै भएकाले मुलुकलाई गाढो हुन्छ भनेर सरकार र राष्ट्र बैंकले विभिन्न किसिमका नीतिहरू ल्याएका थियो। ती नीतिहरू देशको

अर्थतन्त्रलाई सन्तुलनमा राख्न आवश्यक थियो। त्यसपछि विस्तारै सुधार हुँदै गयो। पछिल्लो महिना ९ अर्ब ६३ करोड रूपैयाँ बराबर विदेशी मुद्राको सञ्चित छ,' उनले भने। उक्त रकमले ८.४ महिनाको वस्तु आयात र सेवालाई धान्न सक्ने उनले दाबी गरे।

नेपाल खुला अर्थतन्त्र भएको देश भएकाले वाह्य असर प्रत्यक्ष रूपमा पर्ने अर्थशास्त्री गौचनले बताए। 'नेपालको अर्थतन्त्रको इतिहासमा सन् २०१५ देखि २०१८ को समयवाधि सबैभन्दा फलदायी र महत्त्वपूर्ण रहेको देखिन्छ। त्यो उच्च वृद्धिदरको अवस्थाबाट हामी अत्यन्त न्यून

आर्थिक वृद्धिदरको अवस्था आइपुगेका छौं,' उनले भने। नेपालको आर्थिक संरचना लामो समय टिकाउन नसकिने खालको भएको बताउँदै उनले थपे, 'हाम्रो अर्थतन्त्र बाहिरी क्षेत्रसँग अत्यन्तै सम्बन्धित भएकाले हामी आफैले लामो समयसम्म आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्न सक्दैनौं।' उनले विगत ३५ वर्षयता आयातमा निम्न र छिटो प्रतिफलका लागि जगामा लगानी गर्ने प्रवृत्ति पनि यसको बाधक रहेको टिप्पणी गरे।

अर्को वक्ता श्रेष्ठले नेपाली अर्थतन्त्रलाई भूकम्प, नाकाबन्दी त्यसपछि कोभिड-१९ ले नकारात्मक असर पारेको बताइन्। बैंकले सहूलियत दरमा साँजिले ऋण दिँदा अर्थतन्त्रमा कतिपय संकेत पैदा भएको पनि उनले औल्याइन्। 'पहिले बैंकहरूबाट लोन लिने कम थिए। अहिले बैंकहरू पनि सजिलो गरी पैसा लेऊ-लेऊ भन्ने अनि व्यापारीलाई पैसा दिने गरिरहेका छन्। समग्र व्यापारमा हिस्सको त जम्मा ३० प्रतिशत ग्रहण न हो, बाँकी बैंकको लोन हो। म बैंकिंग क्षेत्रबाट बाहिर निस्किसके तर यस्तो अन्याय व्यावहारिक छैन भन्ने लाग्छ,' उनले भनिन्।

रामेछाप विमानस्थल फेरि सुनसान

टीकाप्रसाद भट्ट (रामेछाप)

एक महिनाअघिसम्म दिनमै ४५ वटासम्म उडान-अवतरण हुने रामेछाप विमानस्थल अहिले सुनसान छ। सोलुखुम्बुको लुक्लामा पर्यटकीय उडानका लागि यही विमानस्थल प्रयोग गरिएकाले यात्रुको चाप थियो। जसअनुसार अवतार र नोभेम्बरमा दैनिक सरदर ४० उडान भएका थिए। तर, डिसेम्बर लागेयता एउटा तर, डिसेम्बर नभएको विमानस्थल कार्यालयले जनाएको छ।

निजी क्षेत्रका वायु कम्पनीहरू तारा, सीता र संमित एयरले रामेछापमा विमान राखेर पर्यटकलाई लुक्लासम्म पुऱ्याउने र ल्याउने गरेका थिए। लुक्ला जाने पर्यटकलाई वायु सेवा र ट्राभल कम्पनीहरूले काठमाडौँदेखि रामेछापसम्म सडक मार्गबाट ल्याउने-लैजाने गरेका थिए। काठमाडौँ-रामेछापको यात्रा ४ घण्टाको हो। रामेछाप

विमानस्थलमै विमान रात्रिकालीन पार्किङमा राखेर सेवा दिएका तीन वटै वायु सेवा कम्पनी डिसेम्बरयता रामेछाप फर्किएका छन्। 'लुक्लाका लागि पर्यटकीय सिजन सकियो, यहाँ आएका सबै विमान पनि फर्किए,'

पर्यटकीय सिजनमा लुक्लाका लागि दिनमै ४५ वटासम्म उडान, सिजन सकिएपछि स्थानीय लक्षित उडानमा वायु सेवा कम्पनीको आनाकानी

रामेछाप विमानस्थल प्रमुख सरिता पाण्डेले भनिनु, 'अब अर्को सिजन लागेपछि फेरि उडान हुन सक्छ।' काठमाडौँस्थित त्रिभुवन विमानस्थलमा उडानको चाप अत्यधिक हुँदा विमानलाई उडान-

अवतरणका लागि लामो समय प्रतीक्षामा बस्नुपर्ने भएको कारण पर्यटक लक्षित लुक्लातर्फको उडान गर्न रामेछाप विमानस्थल तोकिएको थियो। रामेछापबाट उडान गर्दा काठमाडौँको भन्दा उडान समय आधा नै कटौती हुने र उडान-अवतरणलाई प्रतीक्षा गर्नु नपर्ने हुँदा उल्लेख्य संख्यामा पर्यटक समयमै गन्तव्यमा पुग्न सक्ने नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको निष्कर्ष थियो।

सर्वसाधारणले भने रामेछाप विमानस्थलबाट काठमाडौँका लागि यात्रुवाहक उडानका लागि माग गर्दै आएका छन्। तर, यसपल्ट पनि वायु सेवा कम्पनीहरूले उडान तालिका राखेका छैनन्। सडक मार्गबाट ४ घण्टामै सहजै काठमाडौँ पुगिने भएकाले यात्रु नपाउने भन्दै वायु सेवा कम्पनी उडान राख्न पछिन्दै आएका आएका छन्। सातामा एउटा उडानका लागि पर्याप्त यात्रु पुग्ने स्थानीयको दावी छ।

अर्थ संक्षेप

१४ विधामा इन्फोडेभलपर्स आईसीटी अवार्ड प्रदान

काठमाडौँ (कास)- १४ विधामा इन्फोडेभलपर्स आईसीटी अवार्ड प्रदान गरिएको छ। लिभिङ थिय आईसीटीले हरेक वर्ष सूचना तथा सञ्चार प्रविधि क्षेत्रका व्यक्ति तथा संस्थालाई यो अवार्ड प्रदान गर्दै आएको छ। यसपल्ट पहिलो पटक दक्षिण एसियाली मुलुकलाई लक्षित गरेर समेटिएको साउथ एसिया स्टार्टअप आईसीटी अवार्ड भारत वैल्लोको टेक फोर विलियन कम्पनीले पाएको छ। यस वर्ष नेपाली डायस्पोरा आईसीटी अवार्ड वेद काफ्लेले र आन्टरप्रेनर अवार्ड मंगेशलाल श्रेष्ठले प्राप्त गरे। नेपाल टेलिकम पायोनियर आईसीटी अवार्ड विजयकुण्ड श्रेष्ठले, एनएल वमन आइकन आईसीटी अवार्ड शिला कन्काकार कार्कीले, डिजिटल गभर्नेन्स आईसीटी अवार्ड वैदेशिक रोजगार विभागले, डिजिटल सर्भिसेस आईसीटी अवार्ड फोनेप डिजिटलले पाएको छ। डिजिटल एजुकेशन आईसीटी अवार्ड (फब्लिक) ज्ञानोदय विद्यालय, डिजिटल एजुकेशन आईसीटी अवार्ड (प्राइभेट) ज्ञानोदय वाक्वाटिकाले जितेको छ। हुवावे स्टार्टअप आईसीटी अवार्ड मोनाल टेक, प्रडक्ट आईसीटी अवार्ड गल्ली म्यान्स, राईजिङ स्टार इन्भेन्सन आईसीटी अवार्ड मेरो कारोबार एप, च्याइस आईसीटी अवार्ड वीआईसी टेक्नोलोजी (टिग) लाई प्रदान गरिएको छ।

नेफाको १५ सदस्यीय कार्यसमित

काठमाडौँ (कास)- नेपाली कर्मो व्यवसायीहरूको संस्था नेपाल फ्रेट फरवाइस एसोसिएसन (नेफा) को २२ औं वार्षिक साधारणसभाले १५ सदस्यीय कार्यकारिणी समिति चयन गरेको छ। काठमाडौँमा सम्पन्न एसोसिएसनको साधारणसभाबाट अध्यक्षमा मनोज अधिकारी निर्वाचित भएका छन्। वरिष्ठ उपाध्यक्षमा राजेन्द्र संग्रौला, उपाध्यक्षमा नरेशकुमार अग्रवाल, महासचिवमा अशोकमान कपाली, कोषाध्यक्षमा हरिप्रसाद ढकाल, सचिवमा ईश्वरबहादुर गुरुङ, सहकोषाध्यक्षमा सुजनकुमार न्यौपाने चुनिएका छन्। सदस्यहरूमा प्रिनलमान सिंह प्रधान, सञ्जीव अर्याल, सीता अधिकारी, सहदेव बज्राार, मनीषमान श्रेष्ठ, गंगागर पुडासैनी र गंगाबहादुर राया निर्वाचित भएका नेताले जनाएको छ।

हमदर्दका उत्पादन नेपाली बजारमा

काठमाडौँ (कास)- भारतको हमदर्द ल्याबोरेटोरिजले आफ्ना उत्पादनहरू नेपाली बजारमा ल्याएको छ। हबल उत्पादनमा केन्द्रित यस कम्पनीले शनिवारबाट

आफ्ना ६ वटा उत्पादन सार्वजनिक गरेको हो। हमदर्दको नेपालका लागि आधिकारिक विक्रेता लाइफ केयर डिस्ट्रिब्युटर र प्लानेट हेल्थकेयर रहेका छन्। हमदर्दले रोगन वदाम सिरिन, कलोन्जी, ओनियन, रोगन अमला सद्दालगायत तेल बजारमा ल्याएको हो। गुलाबको पानी 'आर्क गुलाब' पनि सार्वजनिक गरिएको छ। अर्को उत्पादन लिक्विडवले छोली, नाक, टाउको र मांसपेशी दुखाइमा राहत दिने कम्पनीको दावी छ।

मर्मत गर्न मनकामना केबलकार बन्द

गोरखा (कास)- विद्युत् आपूर्तिमा आएको समस्याले प्यानलमा क्षति पुगेपछि मनकामना केबलकारको सेवा बन्द गरिएको छ। अइतवार साँफ विद्युत् आपूर्तिको अनियमितताले प्यानलमा क्षति पुगेको कम्पनीका स्टेशन म्यानेजर उज्ज्वल शेरचनले जानकारी दिए। प्यानलको क्षति मर्मतका लागि अस्ट्रियाबाट प्राविधिक टोली बोलाइएको उनको भनाइ छ। 'आइतवार बिजुली जाँदा फ्युज गएर प्यानलबोर्डमै समस्या भएपछि चलाउन सकिएन,' उनले भने, 'मेनलाइन आएर जोडिने ठाउँमा समस्या आएकोले मर्मतका लागि सामग्रीसहित निर्माण कम्पनीका प्राविधिक बोलाएका छौं।' अस्ट्रियाबाट प्राविधिक आएर मर्मत सम्पन्न गर्न कम्पनीमा एक साता लाग्ने अनुमान गरिएको छ। अर्को सूचना प्रकाशन नभएसम्म सेवा स्थगन गरिएको कम्पनीले जनाएको छ।

सिद्धार्थ बैंकको केन्द्रीय कार्यालय अब नक्सालमा

काठमाडौँ (कास)- सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडले २० औं वार्षिकोत्सवको अवसर पारेर नक्सालस्थित नवीननिर्मित केन्द्रीय कार्यालयको उद्घाटन गरेको छ। बैंकका संस्थापक अध्यक्ष चिरञ्जीवीलाल अग्रवाल र वर्तमान अध्यक्ष मनोजकुमार केडियाले संयुक्त रूपमा भवन उद्घाटन गरे। बैंकले अब केन्द्रीय कार्यालयको सबै सेवा यसै भवनमा प्रदान गर्ने पनि जनाएको छ। कार्यक्रममा बैंकमा १५ वर्ष वा सोभन्दा बढी समयदेखि योगदान गरेका कर्मचारीलाई सम्मान गरिएको थियो। बैंकका देशभर १९३ वटा शाखा (१४ एक्सटेंसन काउन्टरसहित), २१९ एटीएम र ११८ शाखारहित बैंकिङ सेवा सञ्चालनमा छन्।

मेगा बैंकको कामु प्रमुखमा पोखरेल

भाएका छन्। बैंक सञ्चालक समितिले पुस ९ देखि लागू हुने गरी पोखरेललाई कामु सीईओ नियुक्त गरेको जनाएको छ। २७ वर्षदेखि नेपालको बैंकिङ

सेवामा रहेका पोखरेल मेगा बैंकको परिकल्पनाकार र १४ जना संस्थापकमध्ये एक हुन्। सञ्चालनमा आउनुभन्दा अघि नै प्रस्तावित बैंकको दर्ता, लाइसेन्स लिने तथा बैंकका लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार पार्ने काममा उनले नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गरेका थिए। पोखरेल बैंकको सहायक महाप्रबन्धक, नायब महाप्रबन्धक, वरिष्ठ नायब महाप्रबन्धक हुँदै कामु सीईओ बनेका हुन्।

सय स्थानीय...

उनका अनुसार मन्त्रालयले तोकेको मांस र २३ सम्मको समयसीमाभित्र भूमिको वर्गीकरण नगरिए के हुन्छ भन्नेमा कानुनमा समेत स्पष्ट छैन। 'मांस र २३ सम्म स्थानीय तहलाई जग्गाको वर्गीकरण गर्ने २ वटा बाटो थियो। एउटा कृषि र गैरकृषि छुट्टा याउने, अर्को १० वटै क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्ने,' उनले भने, 'उक्त समयसीमा सकिएकाले अब १० वटै क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्नुपर्छ। कृषि र गैरकृषि मात्रै छुट्टयाउन पाइँदैन।' भू-उपयोग ऐन र नियमावलीमा समेत स्थानीय तहले कहिलेसम्म भूमिको वर्गीकरण गरिसक्नुपर्ने समय तोकिएको छैन। यद्यपि भूमि वर्गीकरण नयाँदा कित्ताकाट रोकिने भएकाले त्यसकै देवावस्थाकूप स्थानीय तहले छिट्टै वर्गीकरण गर्ने बुझाइ उनको छ।

अहिले घरजग्गा कारोबारमा उल्लेख्य कमी आएको छ। जसका कारण मुलुककै अर्थतन्त्रमा समेत प्रभाव परेको पूर्वमालापेत अधिकृत वाज्वराम पोखरेल बताउँछन्। भूमि वर्गीकरण नहुँदा कित्ताकाट गर्ने वेचबिखन र अंशवण्डा गर्न समस्या भइरहेकाले त्यसको प्रत्यक्ष असर सरकारी राजस्व सकलनमा समेत परेको उनको भनाइ छ। 'जग्गाका स-साना कित्ता बेचेर जीवन गुजारा गर्ने मान्छेलाई समस्या भएको छ। अंशवण्डासमेत हुन सकेको छैन,'

उनले भने, 'जग्गा वर्गीकरण नहुँदा हरेक व्यक्तिको जीवनलाई नै प्रभाव परेको छ।' स्थानीय तहले समयमै वर्गीकरण गर्न नसक्नुको कारण नियमावलीमै रहेका विवादस्पद व्यवस्था रहेको उनले दावी गरे। बसोबास, व्यावसायिक क्षेत्र वा अन्य उपयोग भएको क्षेत्रसँग जोडिएको भए पनि कित्ताको क्षेत्रफल ५ हजार वर्गमिटरभन्दा बढी भई खेती, खनजोत गरिएको वा वाँफो जग्गा कृषि क्षेत्रमा पर्ने नियमावलीमा छ। अर्कोतिर बसोबासका लागि आवश्यक आधारभूत भौतिक पूर्वाधार, सडक, विद्युत्, खानेपानी वा ढल निकासलगायतको व्यवस्था भएको क्षेत्रमा रहेको १ हजार वर्गमिटरभन्दा साना कित्ताको जग्गा आवासीय क्षेत्रमा पर्ने भनिएको छ।

'घरसंगै जोडिएको जग्गा कृषि क्षेत्रमा र घर आवासीय क्षेत्रमा पर्ने भएकै कारण वर्गीकरण हुन नसकेको हो,' उनले भने, 'घर र घरले चर्चेको खाली जग्गा एउटै होकी छुट्टै हो भनेर छुट्टयाउन नसक्दा स्थानीय तहले अहिलेसम्म वर्गीकरण अर्ध बढाउन नसकेका हुन्।' चालु बाटोको आधारमा वर्गीकरण गर्ने हो भने सबै स्थानीय तहलाई सहज हुने उनको भनाइ छ। 'वाटोदेखि यति मिटर टाढा कृषि र वाटोले छोएको यति मिटरसम्म आवासीय क्षेत्र भन्नेमा सहज हुन्छ,' उनले सुभावि दिए।

नेपाल स्टक एक्सचेन्ज

११ पुस २०७९ को कारोबार

कम्पनीको नाम	अघिल्लो दिनेको मूल्य	अन्तिम मूल्य	कारोबार संख्या	कुल कारोबार
बोटलर्स नेपाल (तराई)	१२२००	१३२८०	१६०	१३
राष्ट्रिय बीमा कम्पनी	१२२१७	१२४०१	२१०	१९
राष्ट्रिय बीमा कम्पनी प्रो. से	१८६०	१०२००	३५०	१९
हिमालयन हिस्टिलरी	३८१२	३९५०	२८३६६	८०३
महिला लघुवित्त	३८१०	३८५०	१५७	१९
सायल ट्रेडिङ कर्पोरसन	३५५०	३६५०	४८९	३३
उपकार लघुवित्त	३३३४	३४२५	६२३	३३
जान्या सामुदायिक लघुवित्त	३३५५	३३८२२	३५८५	१३७
नेरुको समूह लघुवित्त	३२५०	३२८२	५४०५	१७०
विशाल बजार कम्पनी	३०९०	३२४६	१०२	७
जिवन विकास लघुवित्त	२९००	२९५५	५९८८	२२१
सिवाइसी नेपाल लघुवित्त	२९४३	२९७२	११९७७	५७७
फरवाइड माइक्रोफाइनान्स	२२६१	२३१३	७०३२	१९२
नेशनल माइक्रोफाइनान्स	१८८८	१९३१	३३७०	७२
सिटीजन इनभेस्टमेन्ट ट्रस्ट	१८३५	१८८२	११३७	२०२
आविष्योलो लघुवित्त	१५३०	१५८२	१५७३३	३६३
जनउत्थान सामुदायिक लघुवित्त	१५५०	१५८२	२८०	१५
लाइफ इन्स्योरेन्स को	१४७४	१४७१०	१६३३२	१३०
स्वामिभान लघुवित्त	१४६२	१४८२	६५	१६
सिर्जनाशिल लघुवित्त	१२०५८	१२३३३	३४०	५७
सपोर्ट माइक्रोफाइनान्स	११९०	११९८७	४३६	११
सामुदायिक लघुवित्त	११७३१	११७६६	२४०	९
स्वावलम्बन लघुवित्त	११३०	११७१	५५७७	८४
समित लघुवित्त	१११९	११७७	३०७६	५७
साना किसान लघुवित्त	१११५	११७६	१३०५४	१५३
ग्लोबल आईएमई लघुवित्त	१११९	११३७५	३५१०	५०
छिमेक लघुवित्त	१०७८९	१११०	७८७४	२५९
मडुली लघुवित्त	१०२६	१०६६७	१२२	१०
गुडविल फाइनान्स फिनेचर २०८३	१०३०	१०५०	९२०	११
लक्ष्मी लघुवित्त	१०२५	१०४५	७८०	१२
मिथोल लघुवित्त	१००२	१०८९	२५५	१०
चन्द्रागिरी हिल्स	९९०	१०१०	३०७२	४८
छिप्रोस लघुवित्त	९६७	१००९५	७५७९	१०३
आरएमडिसी लघुवित्त	९५२१	९७५	७७९१	८२
स्क्रिप्ट आइएमई बैंक डिसेम्बर २०८०/८१	९८८	९७०	१००	१
मिभिरे माइक्रोफाइनान्स	९९९७	९५६	१०७१३	१२८
साधना लघुवित्त	९६१	९५४	१७७७	६१
एसविस्ड फिनेचर २०८२	९६१	९६१	९०	१
मानुषी लघुवित्त	९२०.३	९४१	३९५	२२
नविल डिसेम्बर २०८२	९२८.४	९३०	५०	१
आशा लघुवित्त	९००	९२४	२७००	५९
वेन नेपाल लघुवित्त	९०५	९१५	३४४	११
इन्फिनिटी लघुवित्त	८९८.५	९१३	५५४	२२
कालिका लघुवित्त	८७७	९११	१७५३	३६
नेपाल एसबिआई बैंक डिसेम्बर २०८३	८०२	९०३	२५	१
निर्धन उत्थान लघुवित्त	८०३	९०३	७३८	१०
नेपाल दूरसंचार कम्पनी	९५३	९००	२२५१७७	१६३६
सबैको लघुवित्त	८९०	९००	५५७	२०
केविल डिसेम्बर २०८६	९१६.६	८९६.६	२५	१
राष्ट्र उत्थान लघुवित्त	८५०	८८८	१६५८	५८
उच्चोत्ती सहायक लघुवित्त	८८९९	८८७	१७७	९
नेरुडो लघुवित्त	८४३	८८०	७८०३	९२
मनकामना स्पार्ट लघुवित्त	८३१.४	८७७	७७२	२५
नविल बैंक लि.	८१०	८३८	११००५७	११०१
गणपती लघुवित्त	८७५.२	८३३	७३३	२२
प्राइम डिसेम्बर २०८८	८२८.२	८३१.५	१००	४
विजय लघुवित्त	८००	८३१	६५८	५८
स्वरोजगार लघुवित्त	८०८	८३०	४००५	१८
गरिमा डिसेम्बर	१०३४७५	८०८.६	८५५	८५५
सिमिल लघुवित्त	७५५.८	८०२	१३०९	२०
किसान लघुवित्त	८००	८००	१४८	४
गुर्जस लघुवित्त	७४७	७९०	३४८	७
सिंहखट्ट इन्स्योरेन्स	७५८	७८९	१६५०५	७८
धौलागिरी लघुवित्त	७१६.४	७८५.८	९०	९
प्राइम डिसेम्बर २०८५	७६५	७८०.३	३०	१
संक्षिप्त डेवलपमेन्ट बैंक डिसेम्बर २०८७	७५६.३	७७५.६	७५	१
नयां सारथी लघुवित्त	७५७	७६४	१०६२	२४
मेरो माइक्रोफाइनान्स	७४३	७७८.२	३८८३	५५
स्क्रिप्ट आइएमई बैंक डिसेम्बर २०८०/८१	७४३	७४३	२५	१
समता घरेलु लघुवित्त	७१५	७४०	३०३	१२
एनआइसी एसिया लघुवित्त	७०३.१	७३४.४	३६३९	१२३
सूर्योदय वीपी लघुवित्त	७१०	७३०	६४०	३३
माउन्टेन इनजी	७०३.५	७२६	११७७	२१
आर्या वीतारी लघुवित्त	७०२	७२६	२१६८	४१
रुरु जलवित्त	७११.१	७२५	१४५८	३१
नेको इन्स्योरेन्स	७००	७२५	१७७०	७९
फस्ट माइक्रोफाइनान्स	७००	७२३.८	१६३७६	१६६
खपट लघुवित्त	६४०.८	७०४.८	५०	५
अभियान लघुवित्त	६६७.१	७०४	२७८८	७९
एनआइसी एसिया बैंक	६६५.२	७०४	१००५३०	१७०
नेपाल रिइन्स्योरेन्स कम्पनी	६६०.२	६६१	५०५८८	४२७
एनएमबी माइक्रोफाइनान्स	६४५	६६८	२९८९	४१
नेधेय लघुवित्त	६४०.१	६६७	९२५०	१६६
सिईडीबी हाइपोावर	६४०	६६०	६६२	१३५
नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स	६०५	६३७	१६४३८	४१६
ग्रामिण विकास लघुवित्त	५८१	५९८	२९७८	७२
इमर्जिङ नेपाल लि.	५६१	५८९	१६००	३५
प्रिभियर इन्स्योरेन्स	५२७	५५५	१३२८६	१५७
एसियन लाइफ इन्स्योरेन्स	५०५	५१५	१८२९९	२१०
गुर्जाङ फाइनान्स	४९०	५३२	५४०९३	३८३
आरएसडीसी लघुवित्त	५०९.१	५३३.९	२३६१	४८
सिम्म सिमेन्ट	४९०.६	५३०	९०७९२	८०९
नेशनल लाइफ इन्स्योरेन्स	४९७	५१६	१६३२६	२१२
सिद्धार्थ इन्स्योरेन्स	४८३.१	५१४	८२६६	७७
ओरेन्टल होटेल	४७८	४९५	५५२८	२९
एनएलजी इन्स्योरेन्स	४६८	४७१	६६५५	६४
रिडी पावर	४४४	४७७	१५५४२९	६७३
साहस उर्जा	४५५	४७०	११९०३	२७०
एमेस्टे बैंक लि.	४३५.९	४७९	२५७२	१६२
गुडविल फाइनान्स	४१९	४४५	१२०५८	८८
आईसीएफसी फाइनान्स	४०२	४३३	२८७६०	१३३
एनआरएन इनभोवेटिभक	३९०	४१४		

बाघको नयाँ बासस्थान बसन्ता र लालभाडी

कैलालीको बसन्ता र मोहना-लालभाडी जैविक मार्ग आसपास देखिन थाल्यो बाघ

■ मोहन बुडाएर (वनगर्ही)

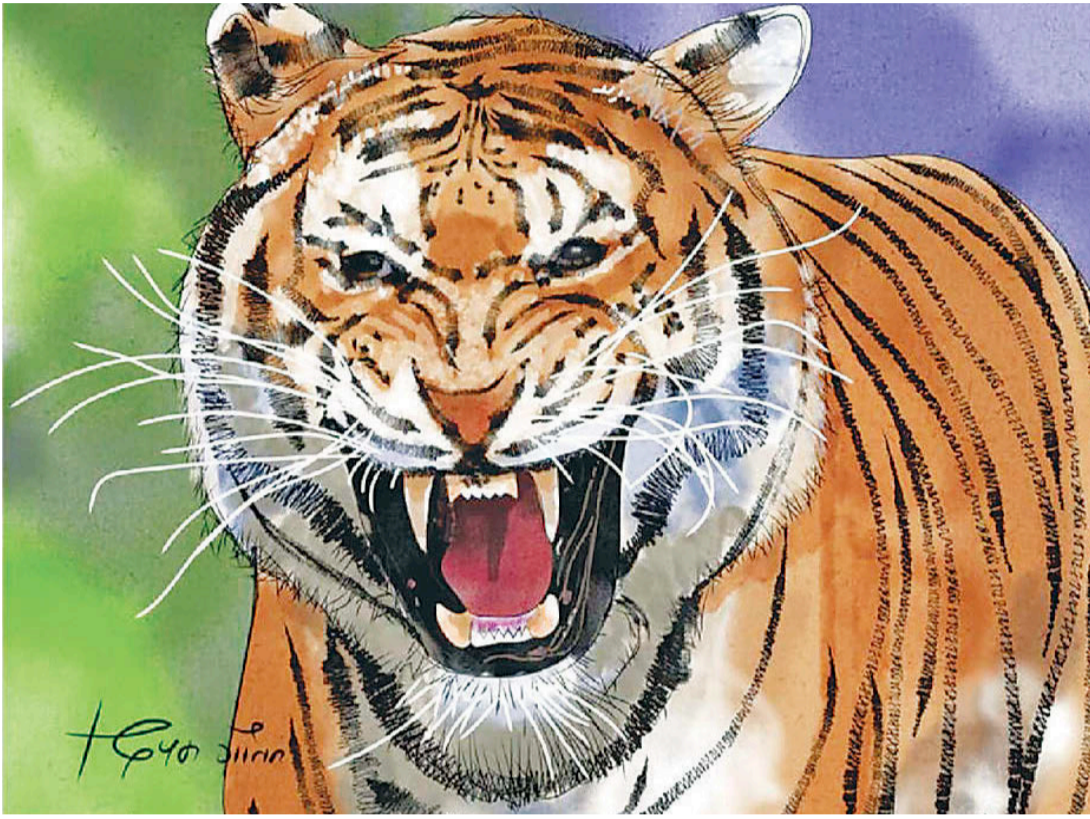
कैलालीको बसन्ता र मोहना-लालभाडी जैविक मार्ग आसपास वस्ती छेउछाउ बाघ देखिन थालेको छ। घाँसदाउराका लागि वनभित्र पस्नसमेत स्थानीय डराइरहेका छन्। राति खोर र गोठभित्रका बाघा, बंगुर र गाईगोरुसमेत खान लागेको स्थानीयले बताएका छन्।

मोहना-लालभाडी जैविक मार्गभित्र पर्ने गंगाजमुना सामुदायिक वनकी अध्यक्ष अर्स्तु चौधरीले दिउँसै बाघ देखिन थालेकाले स्थानीयलाई वनको छेउछाउ जान पनि डर लाग्ने गरेको बताइन्। रामजानकी वस्तीको अर्को वस्ती जाने मूल बाटो नै सामुदायिक वनको छेउ भएर जानुपर्छ।

वसन्ता जंगलछेउका कैलाली ५ र ७ वडाका बासिन्दाले पनि एक सातादेखि बाघ वस्तीनजिकै देखिन लागेको बताए। जंगल छेउको खेतमा जाने क्रममा बाघ देखिएको वडा नम्बर ७ का खेमराज चौधरीको भनाइ छ। 'बाघको घाँटीमा वेल्ड बाँधिएको थियो, व्यस्क थियो,' उनले भने, '५ नम्बर वडाका बासिन्दाले चार/पाँच दिनअघि यही बाघ देखेका रहेछन्।' स्थानीयलाई अहिले घाँस दाउराका लागि जंगलभित्र पस्नसमेत डर लाग्ने गरेको उनले बताए।

डिभिजन वन कार्यालय प्रमुख केशव पराजुलीले घाँटीमा वेल्ड बाँधिएको बाघ सीमावर्ती भारतको दुधुवा नेशनल पार्कबाट आएको र अहिले फर्किस्केको बताए। 'दक्षिणमा दुधुवा र उत्तरमा चुरेसम्म जोडिएको जैविक मार्गमा कहिलेकाहीँ बाहिरबाट पनि बाघ घुम्न आउँछ,' उनले भने, 'घुम्न आएको बाघ एक-दुई सातामा फर्केको देखिन्छ।' तर कैलालीको चुरेदेखि दुधुवासम्म २५ हजार हेक्टरमा फैलिएको वसन्ता जैविक मार्गमा बाघको नयाँ बासस्थान बनेको डिभिजन वन अधिकृत पराजुलीको भनाइ छ।

त्यस्तै बाघले घरपालुवा जनावर खाँदिने र कहिलेकाहीँ मानवीय क्षतिसमेत पुऱ्याउने गरेको घटनाले कैलालीको राष्ट्रिय तथा सामुदायिक वनभित्र नयाँ बासस्थान बनाएको हुन सक्ने उनले बताए। पूर्व-पश्चिम राजमार्गको मसुरिया क्षेत्रमा देखिएको बाघ भने स्थानीय नै उनको भनाइ छ। 'सुरुमा आहारा र नयाँ बासस्थानको खोजीमा कतैबाट यहाँ

आएको हुन सक्छ,' उनले भने, 'वर्ष दिनभन्दा लामो समयदेखि मसुरियालागायत आसपास क्षेत्रमा बारम्बार उही बाघ देखिएको खबरले स्थानीय बाघ नै हो भन्न सकिन्छ।'

मसुरिया, वसन्ता, गोदावरी र चुरेलागायत क्षेत्रमा एकै दिन बाघ देखिएका खबरले कैलालीको जंगलमा एकभन्दा बढी बाघ हुन सक्ने वन अधिकृत पराजुलीले बताए। 'नयाँ बासस्थान बनाएर वसेका बाघको संख्यामा पनि वृद्धि भएको पनि हुन सक्छ,' उनले भने, 'कैलालीको वनमा बाघको ट्यापिड गर्न आवश्यक देखिएको छ।' अहिलेसम्म यो क्षेत्रको वनमा स्थानीय बाघको क्यामरा ट्यापिड नगरेको उनले बताए। शुक्लाफाँटा वन्यजन्तु राष्ट्रिय निकुञ्जका प्रमुख किशोर मेहताले बर्दिया र शुक्लाफाँटा कम्प्लेक्सभित्रका बाघले नयाँ बासस्थान र आहाराको खोजीमा आफ्नो टेरोटेरी बढाउँदै लगेको बताए। बाघको बर्दिया र शुक्लाफाँटा कम्प्लेक्सको चार

किल्लाभित्रमा कैलालीको वसन्ता र मोहना-लालभाडी वन क्षेत्रसमेत पर्ने गरेको छ। 'कैलालीको चुरेदेखि वसन्ता वन क्षेत्र बर्दिया कम्प्लेक्समा पर्छ,' उनले भने, 'शुक्लाफाँटा कम्प्लेक्सको चार किल्लाका मोहना-लालभाडी, ब्रहमदेवदेखि डडेलधुराको भित्री मधेस जोगबुडासम्म पछ्छ।' शुक्लाफाँटा कम्प्लेक्सभित्र पर्ने ३६ वटा पाटे बाघ गणनामा देखिएको उनले बताए।

कैलालीको वसन्तालागायतको वन क्षेत्रमा पाटे बाघको स्थायी बासस्थानका विषयमा भने अध्ययन नै गर्नुपर्ने मेहता बताउँछन्। 'पाटेबाघको पैताला खोजेदेखि क्यामरा ट्यापिडसम्मका कुरा आउँछ,' उनले भने, 'त्यसपछि मात्रै कैलालीको वनमा पाटेबाघको बासस्थान रहे/नरहेको पत्ता लगाउन सकिन्छ।'

कैलालीको चुरेदेव नजिकका वस्तीमा बारम्बार देखिने पाटे बाघ नभएर चितुवा बर्दिया र शुक्लाफाँटा कम्प्लेक्सको चार

चितुवालाई पनि बाघ भन्छन्,' उनले भने, 'यसको अर्थ कैलालीको वसन्ता र चुरेदेवमा पाटेबाघ यदि जदिन भन्ने होइन। वच्चा जन्माउन माउ र वृद्धो भइसकेका बाघ सुरक्षित र आहारा पर्याप्त पाउने नयाँ बासस्थानको खोजी गर्छन्। 'यही सिलसिलामा पछिल्लो समय जैविक मार्गमा वनको विकास र घाँसपात खाने वन्यजन्तुको वृद्धि भएकाले बाघले नयाँ बासस्थानको रूपमा बाघको छनोटमा पर्न गएको हुन सक्छ,' उनले भने। कैलालीका वन अधिकृत पराजुलीले यसका लागि राष्ट्रिय तथा सामुदायिक वनमा देखिने बाघ वा चितुवाको गणना र अध्ययन पनि आवश्यक भएको बताए। 'चुरे वसन्ता वन क्षेत्रमा एक पटक बाघको 'सर्च' गर्नुपर्ने बेला आएको छ,' उनले भने, 'वढी बाघ भएमा संरक्षणको व्यवस्थापन पनि गर्नुपर्ने हुन्छ।' मसुरियामा बाघको आक्रमणबाट गत वर्ष दुई जनाको मृत्युसमेत भएको थियो।

दाहाललाई अमेरिका र पाकिस्तानको बधाई

काठमाडौं (कास)- नवनिर्वात प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाललाई अमेरिका र पाकिस्तानले सोमवार बधाई दिएका छन्। पाकिस्तानका प्रधानमन्त्री शेहबाज सरिफले ट्वीटमाफार्त र काठमाडौँस्थित अमेरिकी दूतावासले फेसबुक पेजमाफार्त दाहाललाई ४४ औँ प्रधानमन्त्री भएकामा बधाई दिएको हो। अमेरिकी राजदूत डिन थम्सन्ले पनि ट्वीटमाफार्त दाहाललाई बधाई दिएका छन्।

भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र काठमाडौँस्थित चिनिना दूतावासले दाहाललाई आदतबारे बधाई दिइसकेका थिए। वेइजिङबाट पनि सोमवार शुभकामना सन्देश आएको छ। पाकिस्तानका प्रधानमन्त्री सरिफले बधाई दिने क्रममा क्षेत्रीय साझेदारका रूपमा पाकिस्तान र नेपालले सुमधुर सम्बन्ध राख्ने आएको उल्लेख गरेका छन्। उनले पाकिस्तान र नेपालबीचको द्विपक्षीय र क्षेत्रीय सहकार्यलाई अग्रे मबजुत बनाउन दाहालसँग काम गर्ने अपेक्षा व्यक्त गरेका छन्। हालसम्म भारत र पाकिस्तानबाट प्रधानमन्त्रीकै तहमा बधाई आएको हो।

अमेरिकी दूतावासले बधाई दिने क्रममा टिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न र लोकतन्त्र तथा मानवअधिकारको सुदृढीकरण जस्ता द्विपक्षीय, क्षेत्रीय र विश्वव्यापी महत्त्वका मुद्दा प्रबर्द्ध गर्न

नेपाल सरकारसँगै उभिइरहने उल्लेख गरेको छ। दूतावासले नेपालको लोकतन्त्रप्रतिको प्रतिबद्धता अन्य मुलुकहरूका लागि उदाहरण रहेको पनि जनाएको छ। चिनिना विदेश मन्त्रालयकी प्रवक्ता माओ निडले सोमवार पत्रकार सम्मेलनमा दाहाललाई बधाई दिँदै नेपाल सरकारसँग द्विपक्षीय सम्बन्ध अभू प्रगाढ बनाउन चीन इच्छुक रहेको बताएकी छन्। नेपाल सरकार र जनताको संयुक्त प्रयास र विभिन्न दल र राजनीतिक शक्तिको परामर्श र समन्वयबाट नेपालमा स्थायित्व र आर्थिक तथा सामाजिक विकास हुने विश्वास चीनले लिएको पनि उनले उल्लेख गरेकी छन्। परम्परागत छिमेकी मित्र भएको नाताले चीनले नेपाल-चीन सम्बन्धलाई ठूलो महत्त्व दिएको उनको भनाइ छ। दुई देशबीचको मैत्रीपूर्ण आदानप्रदान र सहयोगलाई विभिन्न क्षेत्रमा विस्तारका लागि नेपालको नयाँ सरकारसँग काम गर्न इच्छुक रहेको प्रवक्ता माओले बताइन्। नेपालका लागि युरोपेली युनियनकी राजदूत नोना डेप्रेजलागायत विदेशी नियोगका अधिकारीहरूले पनि सामाजिक सञ्जालमाफार्त दाहाललाई बधाई दिएका छन्।

Time Extension Notice for the Supply of Tablets

In reference to the tender notice for the "Supply And Delivery Of Tablets" published in the "Kantipur Daily" on November 25, 2022, Nepal CRS Company has extended the time for the submission of tender bid for a period of 7 days which is until 12:00 pm of January 2, 2023; Monday. The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives who choose to attend at 14:00 HRS; January 2, 2023 at the office of CRS, Tokharoad, Gongabu, Kathmandu.

All other terms and conditions of the tender will remain the same. The Bidders who have already submitted their Bids are not required to resubmit the Bids again.

Please visit www.crs.org.np for further details.

HELVETAS NEPAL

कर्मचारी आवश्यकता सम्बन्धी सूचना वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका श्रमिकहरूको पुनर्कोश्रण (रेमी) परियोजना, पहिलो चरण

वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका श्रमिकहरूको पुनर्कोश्रण (रेमी) परियोजना नेपाल सरकार र स्वीस सरकारको द्विपक्षीय समन्वित अन्तर्गत सञ्चालित छ । यो परियोजना श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालयहरू (प्रदेश एक र मधेस प्रदेश) र स्थानीय सरकारहरूले कार्यान्वयन गरिरहेका छन् । यस परियोजना स्वीस सरकार विकास सहयोग एसडीसीको आर्थिक सहयोग र हेल्मेटास नेपालको प्राविधिक सहयोगमा सञ्चालित छ । यसै सम्बन्धमा हेल्मेटास नेपालले तयसिल अनुसार पढको लागि योग्यता पुगेका इच्छुक नेपाली नागरिकहरूबाट आवेदन आह्वान गर्दछ ।

पदः सवारी चालक (१ जना)
कार्य उद्देश्यः कर्मचारी (यात्रु), सवारी साधन र अन्य सामग्रीहरूको सुरक्षाको सम्पूर्ण जिम्मेवारी लिई तालिका अनुसार सवारी साधन चलाउने, सवारी साधनको हेरचाह र मर्मत गर्न कार्यमा जिम्मेवार रहने, फिट्टा जोडा र यात्राको अवधिमा कर्मचारीहरूलाई सक्दो सहयोग पुऱ्याउने तथा आवश्यकता अनुसार कार्यालयको अन्य कार्यमा सहयोग गर्ने ।
आवश्यक न्यूनतम शिक्षा, अनुभव तथा दक्षताः कान्तीमा १० कक्षा उत्तीर्ण भएको, कान्तीमा ३ वर्ष विभिन्न पहाडी तथा तराई क्षेत्रहरूमा समेत सवारी साधन चलाएको अनुभव भएको, हल्का सवारी साधन (चार पाङ्ग्रे) चालक प्रमाण-पत्र प्राप्त, डाक्टरद्वारा आँखा जाँच गरी सवारी साधन चलाउन योग्य भएको प्रमाण-पत्र प्राप्त, जातिव तथा लैङ्गिक विषय प्रति संवेदनशील र भिन्न सांस्कृतिक पहिचान भएको समूहमा सजिलै काम गर्न सक्ने, नेपाली र साधारण अंग्रेजी लेख्न र बोल्न सक्ने ।
कार्यस्थानः रेमी परियोजनाको प्रादेशिक/फिट्टा कार्यालय विरटनगर (१ जना) र जलकपुर (१ जना)
पदः कार्यालय सहायक (१ जना)
कार्य उद्देश्यः कार्यालय व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने, कार्यालयको कागजात तथा सरसामानहरू आदान-प्रदान गर्ने, आवश्यकता अनुसार रिजिट, फोटोकपी, बाईन्डीङ आदि गर्ने ।
आवश्यक न्यूनतम शिक्षा, अनुभव तथा दक्षताः कान्तीमा एस.एल.सी./एस.इ.उत्तीर्ण भएको, कार्यालय सहायकको रूपमा कान्तीमा १ वर्ष कार्य अनुभव भएको, दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन चालक (अनिवार्य) तथा हल्का सवारी साधन (चार पाङ्ग्रे) चालक प्रमाण-पत्र प्राप्त गरेकोलाई प्राथमिकता, जातिव तथा लैङ्गिक विषय प्रति संवेदनशील र भिन्न सांस्कृतिक पहिचान भएको समूहमा सजिलै काम गर्न सक्ने, नेपाली र साधारण अंग्रेजी लेख्न र बोल्न सक्ने ।
कार्यस्थानः रेमी परियोजनाको परियोजना सहयोग इकाई, ललितपुर
सबै पढको लागि कार्य अवधि: ३ वर्ष (समय विस्तार हुन सक्ने)
तलब तथा सुविधा: हेल्मेटास नेपालको नियमानुसार
बुझाउनुपर्ने कागजातहरूः
सबै पढको लागि: १) निवेदन २) नागरिकताको फोटोकपी ३) व्यक्तित्व विवरण (बायोडाटा)
सवारी चालक पढको लागि थप कागजात: हल्का सवारी साधन (चार पाङ्ग्रे) चालक प्रमाण-पत्र प्राप्त ।
कार्यालय सहायक पढको लागि थप कागजात: दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन चालक प्रमाणपत्र, हल्का सवारी साधन (चार पाङ्ग्रे) चालक प्रमाण-पत्र (यदि भएमा)।
माथि उल्लेखित योग्यता तथा कार्य अनुभव भएका इच्छुक आवेदकहरूले रेमी/हेल्मेटास स्वीस इंटरकोअपरेसन नेपाल, धोविघाट, ललितपुर, पो.ब. नं. ६८८ वा ईमेल: remi.np@helvetas.org माफर्त आवेदन दिन सक्नेछन् । कार्य विवरणको पूर्ण जानकारी वेबसाइट <https://www.helvetas.org/en/nepal/who-we-are/jobs> माफर्त प्राप्त गर्न सकिन्छ । स्थानीय आवेदकहरू तथा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किंएकालाई विशेष प्राथम्यता दिइनेछ । प्रारम्भिक छनौटमा पर्न सफल आवेदकहरूलाई मात्र परीक्षा र अर्न्तवार्ताको लागि सम्पर्क गरिनेछ । टेलिफोनबाट कुनै पनि प्रकारको सोधपूछ गर्न अनुरोध छ । कुनै पनि आवेदन वा सम्पूर्ण आवेदन अस्वीकार गर्ने अधिकार हेल्मेटास नेपालमा सुरक्षित रहनेछ । हेल्मेटास नेपालले कर्मचारी विविधताको प्रबर्द्धन गर्दछ र विभेदित समूह (महिला, दलित, जनजाति, मधेसी/तराई र अन्य अल्पसंख्यक) का उम्मेदवारहरूप्रति सकारात्मक विभेद राख्दछ ।
आवेदन दिने अवलिन तिथि: २०७६ पौष २६ गते (१० जनवरी २०२३)

भागबन्दा 'प्याकेजमै' ...

एमालेबाट दामोदर भण्डारी, राजेन्द्र राई र ज्वालाकुमारी साह तथा जनमत पार्टीका उपाध्यक्ष अब्दुल खान पनि मन्त्रीमा नियुक्त भएका छन्। उनीहरूको मन्त्रालय तोकिएको छैन। सोमबार नियुक्त भएका मन्त्रीमध्ये पौडेल, श्रेष्ठ र साहवाहेक अन्य नयाँ अनुहार हुन्।

एमालेका तर्फबाट सरकारको नेतृत्व गरेका पौडेल अहिलेको सत्ता गठबन्धन निर्माण गर्न सुरुदेखि नै सक्रिय थिए। सत्ता समीकरण निर्माणमा चतुर खेलाडी मानिने पौडेल एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री भएका बेला दुवै पटक (०७२ र ०७७) अर्थमन्त्री बनेका थिए। ०५३ सालमा युवा, खेलकुद तथा संस्कृतिमन्त्री भएका पौडेल ०६५ सालमा दाहाल पहिलो पटक प्रधानमन्त्री बन्दा जलस्रोत र ०६७ सालमा फलनाथ खनाल नेतृत्वको मन्त्रपरिषद्मा रक्षामन्त्री थिए। पौडेल रूपन्देही-२ बाट निर्वाचित प्रतिनिधिसभा सदस्य हुन्।

अहिलेको सत्तासमीकरण निर्माणमा माओवादीका तर्फबाट निर्णायक भूमिका खेलेका श्रेष्ठ तेश्रो पटक मन्त्री बनेका हुन्। उनी पहिलो संविधानसभामा खनाल नेतृत्वको सरकारमा उपप्रधान तथा गृहमन्त्री भएका थिए। श्रेष्ठ ०६८ सालमा बाबुराम भट्टराई नेतृत्वको सरकारमा उपप्रधान तथा परराष्ट्रमन्त्री थिए। श्रेष्ठले यस पटक गृह वा अर्थ मन्त्रालय दिनु चाहेका थिए।

माओवादीबाट उपमहासचिव वर्षमान पुनले पनि अर्थ र गृहमा दावी गरेका थिए। तर सत्ता गठबन्धनको भागबन्डामा गृह र अर्थ माओवादीको भागमा परेन। सोही कारण पुन सरकारमा सहभागी भएका छैनन्।

श्रेष्ठले भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयको जिम्मेवारी पाए। पुन वरीयताका कारण सरकारमा सहभागी नहुने मनस्थितिमा पुगेको निकट स्रोतले जनाएको छ। श्रेष्ठ राष्ट्रिय सभा सदस्य हुन्।

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सभापति लामिछाने ६ महिनाअघि मात्रै दल गठन गरेर राजनीतिमा सक्रिय थिए। त्यसअघि उनी सञ्चारकर्मी थिए। लामिछाने पहिलो प्रयासमा नै सांसद र उपप्रधान तथा गृहमन्त्री भएका हुन्। स्वतन्त्र पार्टी स्थापना भएको ६ महिनामै २० सिट जितेर संसद्को चौथो दल भएर सरकारमा सहभागी भएको हो। नेपालको इतिहासमै यस्तो दल अर्को छैन। लामिछाने पहिलो पटकमै गृहमन्त्री बन्ने थोरै नेतामा पर्छन्। यसअर्थ शेरवहादुर देउवा, ओली, बामदेव गौतमले मात्रै यस्तो अवसर पाएका थिए। गौतम मात्रै उपप्रधानसहित गृहको जिम्मेवारीमा थिए। लामिछाने चितवन-२ बाट निर्वाचित प्रतिनिधिसभा सदस्य हुन्।

एमालेकी साह ०६८ मा बाबुराम भट्टराई नेतृत्वको सरकारमा भूमिसुधार राज्यमन्त्री थिइन्। तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ०७८ मा कृषिमन्त्री बनाएका बेला भने उनी सर्वोच्च अदालतको आदेशले पदमुक्त भएकी थिइन्।

साह बारा-३ बाट निर्वाचित प्रतिनिधिसभा सदस्य हुन्। एमालेबाट प्रतिनिधित्व गरेका भण्डारी र राई, जनमत पार्टीका खान पहिलो पटक मन्त्री बनेका हुन्। भण्डारी बैतडी र राई धनकुटाबाट निर्वाचित प्रतिनिधिसभा सदस्य हुन्। बर्दियाका खान समानुपातिक प्रणालीबाट प्रतिनिधिसभा सदस्य भएका हुन्।

आधारभूत सेवा सुधार्ने निर्णय

पुष्पकमल दाहाल नेतृत्व मन्त्रपरिषद्को सोमवार बसेको पहिलो बैठकले सरकारले नागरिकलाई प्रदान गरिँदै आएका आधारभूत सेवा प्रवाहलाई सुगम, सरल, कम खर्चिलो र फरकमूलक बनाउने गरी सुधारका काम तत्काल थाल्ने निर्णय गरेको छ। बैठकले विशेषतः राष्ट्रिय परिचयपत्र, विद्युतीय राहदानी, सवारी चालक अनुमतिपत्रलागायत सेवा प्रवाहलाई सुगम, सरल, कम खर्चिलो र फरकमूलक बनाउने निर्णय गरेको हो।

मन्त्रपरिषद् बैठकले विकास परियोजनाको सार्वजनिक खरिद निर्माण तथा सञ्चालनमा देखिएको हलाह, जिम्मेवारी पन्छाउने प्रवृत्ति, निर्माणकार्यको गुणस्तरहीनता हटाउने कार्यमा परियोजना प्रमुखलाई नै जिम्मेवार बनाउने र त्यसै आधारमा वृत्तिक विकास सुनिश्चित हुने गरी सार्वजनिक कानुनमा तत्काल सुधार निर्णय गरेको छ। विकाससम्बन्धी कामलाई तीव्रता दिन छुट्टै कानुन संसद्को आउँदो अधिवेशनबाट पारित गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने निर्णय पनि भएको छ।

मन्त्रपरिषद् सदस्यहरूले चालु आर्थिक वर्षमा बढेको १५ प्रतिशत तलब नलिने भएका छन्। कम्तीमा चालु आर्थिक वर्षभरि बृद्धि भएर आएको तलबभत्ता नलिने निर्णय भएको उपप्रधान तथा अर्थमन्त्री विष्णु पौडेलले जानकारी दिए। पहिलो बैठकपछि प्रधानमन्त्री दाहालले नेपालको अर्थतन्त्रको स्थिति जटिल र चुनौतीपूर्ण अवस्थामा भएकाले त्यसलाई सुधार गर्न प्रभावकारी कार्यामा अघि बढ्ने, सुशासनतिर गम्भीर रूपमा अघि बढ्ने निर्णय गरेको बताए।

HELVETAS NEPAL

INVITATION FOR BIDS

Date of first publication: 27 December 2022

1. Integrated Water Resources Management Programme, Helvetas Nepal, Birendranagar, Surkhet invites sealed Bid from the interested and competent suppliers/vendors for the **supply and delivery of various construction materials for drinking water supply and sanitation scheme as per following packages:**

Package-I	Various construction materials (HDPE Pipe, fabricated materials, rebar, plain wire, barbed wire, chicken wire mesh, GI Pipe fitting, Valves, and tools, etc.) for Lekbeshi, Surkhet
Package-II	Fabricated materials (Iron works) for Barekot, Jajarkot
Package-III	Various construction materials (HDPE Pipe, rebar, plain wire, barbed wire, chicken wire mesh, GI Pipe fitting, Valves, and tools, etc.) for Barekot, Jajarkot
2. The eligible bidders may obtain further information about the requirements and clarity on the bid document at office address, phone number or email mentioned below. We will respond to such a query during office hours (9AM to 5PM).
3. The bidders can download bidding documents from the Helvetas Nepal's website: www.helvetas.org/en/nepal/who-we-are/follow-us/public-announcements
4. **Date of pre-bid meeting (online):** 02 January 2023 at 2PM. Interested potential bidders can contact to water.np@helvetas.org on or before 12:30PM by 02 January 2023 to participate the meeting.
5. **Sealed bids must be submitted to the office address as follows:**
Helvetas Nepal, Birendranagar-7, Itram, Surkhet
6. The last date for submission of sealed bid is on **09 January 2023 latest by 12PM.**
7. The bids will be opened on **09 January 2023**, at 1PM in the presence of Bidder's representatives who choose to attend.
8. Bid security should be in a form of bank guarantee issued by "A" class commercial bank in favour of "Water Resources Management Programme (WARM-P) Helvetas Nepal", which is convertible into cash in Nepal without any condition (unconditional). The bid security amount is as follows:
  - a) Package-I : NRs 250,000 (in words: two hundred fifty thousand only)
  - b) Package-II : NRs. 25,000 (in words: twenty-five thousand only)
  - c) Package-III : NRs. 150,000 (in words: one hundred fifty thousand only)
9. The purchaser reserves the right to accept or reject any bid partially or fully without assigning any reasons whatsoever.

Helvetas Nepal
Birendranagar-7, Itram, Surkhet
Phone no: 083-521092, 083-521093 Email: water.np@helvetas.org

VACANCY ANNOUNCEMENT

The Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) is a leading Development partner in Nepal supporting the Government of Nepal to bring reform in the Technical and Vocational Education and Training (TVET) sector through its projects namely, Nepal Vocational Qualifications System (NVQS) and Enhanced Skills for Sustainable and Rewarding Employment (ENSSURE). On behalf of the Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC), Swisscontact Nepal through NVQS and HELVETAS Nepal through ENSSURE project provide Technical Assistance to the Government of Nepal.

SDC offers traineeship opportunities for fresh graduates to support the Government of Nepal in developing the required capacities in the TVET sector in an inclusive way. The Traineeship provides a platform where youths can develop abilities that are required to take up employment opportunities in the TVET sector, including at provincial and local governments. In this regard, NVQS-P/Swisscontact Nepal and ENSSURE/HELVETAS Nepal, on the behalf of SDC, invites applications from interested fresh graduates for the following traineeship positions:

Position	: Trainee Technical and Vocational Education and Training (TVET) Officer (8 numbers)
Location	: Project Support Unit, Bhaktapur - 2 Provincial Project Support Unit Province 1, Biratnagar - 2 Provincial Project Support Unit, Bagmati Province, Hetauda - 2 Provincial Project Support Unit, Lumbini Province, Butwal - 2
Duration	: One year
Required Education, Experience and Skills:	<ul style="list-style-type: none"> Bachelor's or Master's degree in Development Studies, Rural Development, Engineering, Management, or any relevant discipline. Fresh graduates (between 18 and 28 years of age) with no prior job experience. Good team player and effective communicator.

Application Procedures:
Interested candidates who meet the above requirements should submit - (a) a current CV with at least two referees, and (b) a Cover Letter to hr.info@swisscontact.org latest by 16 January 2023. The detailed terms of reference (ToR) can be obtained through our website. <http://www.swisscontact.org/en/countries/nepal/jobs>

Please mention the position applied and preferred location in the "**subject**" line of your email. Swisscontact Nepal and/or HELVETAS shall not entertain any phone inquiries or other such solicitations for this position. Only shortlisted candidates will be contacted for the selection process. Swisscontact Nepal and/or HELVETAS Nepal reserves the right to reject any or all applications.

Swisscontact Nepal and/or HELVETAS Nepal promote workforce diversity and apply positive discrimination to candidates from discriminated groups (Women, Dalit, Janajati, Madhesi/Terai, and other minority communities).

च्छी-रोल्पा जनरल अस्पताल प्रा. लि. चरिकोट छ्ठी-रोल्पा नर्सिङ कलेज कर्मचारी आवश्यकता		
आवश्यक कर्मचारी	आवश्यक संख्या	शैक्षिक योग्यता
वि.एन./वि.एस.सी नर्सिङ	४/२ जना	(च्छी)-रोल्पा नर्सिङ कलेजका लागि) SBA तालीम प्राप्तलाई विशेष मान्यता
वि.एम्.एल.टी	१ जना	
स्टाफ नर्स	३ जना	SBA तालीम प्राप्तलाई विशेष मान्यता
रेडियो ग्राफर	१ जना	
एनेस्थेसिया अस्पेस्टेन्ट	१ जना	
छनौटको किसिम : अन्तर्वार्ता		
तलब : संस्थाको नियमानुसार		
आवेदन दिने अन्तिम मिति २०७९/०९/३० गते सम्म		
ईमेल ठेगाना : tschorolpahospital063@gmail.com		
थप जानकारीको लागि ०४१४२१०५, ०४१४२१९६०, ९८२११५८-७२२		
नोट: प्राविधिक कर्मचारीले ईमेल माफर्त वा स्वयम् उपस्थित भई सम्बन्धित निकायबाट मान्यता प्राप्त लाइसेन्स, शैक्षिक योग्यताको कागजात सहित Bio-Data अनिवार्य पेश गर्नुपर्ने छ।		

राखेपको कदमविरुद्ध तेक्वान्दो संघ

पत्रकार सम्मेलनमा तेक्वान्दो संघका पदाधिकारी । तस्वीर : कान्तिपुर

कान्तिपुर संवाददाता (काठमाडौं)

नेपाल तेक्वान्दो संघले आफ्नो क्षेत्राधिकारबाट बाहिर गई राष्ट्रिय खेलकुद परिषद (राखेप) ले खेल संघहरूमाथि हस्तक्षेप गरेकोमा सबै खेलकमीले विरोध गर्नुपर्ने जनाएको छ । संघको नेतृत्वमा तेक्वान्दो खेलाडी र प्रशिक्षकले मंगलबार परिषदमा उक्त निर्णयको विरोध गर्ने कार्यक्रम राखेका छन् ।

वन्द गर्न माग राखेको छ । 'उद्देश्य र दर्ता प्रक्रिया नै फरक भएको दुई खेल संघलाई जबरजस्ती मिलाउन खोज्ने र दर्ता खारेजीसम्मको हर्कत गरिनु सामान्य विषय होइन,' महासचिव गुरुङले भने, 'दर्ता खारेजी, संघ गठन र पुनर्गठन राखेपको काम नै होइन । हामी नेपालको सबै कानून र नीति नियम मान्छौं । त्यसको सम्मान पनि गर्छौं । यो विघटन नेपालको खेलकुद ऐन विपरित छ ।'

संघले भनेको छ, 'परिषदको अवैधानिक कदमले तेक्वान्दोका खेलाडी, प्रशिक्षक खेल पदाधिकारी र खेलकमीको भविष्य अनिश्चित भएको छ, र यसले देशको खेलक्षेत्रमै अन्योल सिर्जना गरेको छ । परिषदले नियमन गर्ने नाममा खेल संघ र पदाधिकारी, खेलाडी, प्रशिक्षक र कर्मचारीलाई धाकधम्की दिने षडयन्त्रपूर्वक काम गरिरहेको छ ।'

आफ्नो खेल संघमाथि सरकारी हस्तक्षेपबारे विश्व तेक्वान्दो महासंघलाई पनि जानकारी गराइसकेको महासचिव गुरुङले बताएका छन् । उनका अनुसार महासंघले यस किसिमको सरकारी हस्तक्षेपलाई स्वीकारेन । मंसिर २४ गते निवर्तमान खेलकुदमन्त्री महेश्वरजंग गहतराजले मन्त्रीस्तरीय निर्णयमा तेक्वान्दोसहित तीन खेल संघको दर्ता खारेजी र पुनर्गठनको निर्णय गरेपछि विवाद उत्कर्षमा पुगेको हो ।

साउनमा राखेपको ११३औं बोर्ड बैठकले राखेपका उपाध्यक्ष शिव कोइरालाको संयोजकत्वमा खेल संघ विवाद समाधान समिति गठन गरेको थियो । त्यही समितिको प्रतिवेदनलाई मन्त्रीले सदर गरी निर्णय गरेको थियो । राखेपले मन्त्रीको निर्णय कार्यान्वयन भन्दै गत मंगलबार तेक्वान्दो, उसु र शारीरिक सुगठन संघ दर्ता खारेजी तथा पुनर्गठन गरेको थियो ।

अन्तरिम आदेश माग गरिए पनि प्रारम्भिक सुनुवाइमा अन्तरिम आदेश दिन अदालतले अस्वीकार गरेको छ । अन्तरिम आदेशका लागि दुवै पक्षलाई छलफलमा फिकाउने भएको छ । राखेपले पुस ५ मा नेपाल तेक्वान्दो संघ र राष्ट्रिय तेक्वान्दो संघको दर्ता खारेज गरी नेपाल तेक्वान्दो महासंघ गठन गरेको थियो । राखेपको प्रतिशोधपूर्ण व्यवहारको सामना गर्न आफूहरू तयार रहेको तेक्वान्दो संघका महासचिव दीपराज गुरुङले बताए । उनले संघको दर्ता खारेजी निर्णय तुरुन्त बदर गर्दै खेल संघमाथिको अतिक्रमण नीति तुरुन्त

जनकपुरको जित कायमै

दोस्रो खेलको निर्णय पनि अन्तिम ओभरमै, फारवेस्टसंग काठमाडौं नाइट्स ४ विकेटले पराजित

कान्तिपुर संवाददाता (काठमाडौं)

चाडविक वाटनले अन्तिम ओभरमा १६ रन प्रहार गरेपछि जनकपुर रोयल्सले नेपाल टी-२० लिगमा लगातार दोस्रो जित हात पारेको छ । जनकपुरले सोमबार कीर्तिपुरस्थित त्रिवि क्रिकेट मैदानमा विराटनगर सुपर किंग्सलाई ५ विकेटले पराजित गर्‍यो ।

जनकपुरलाई अन्तिम ओभरमा विजयनिर्मित १६ रन चाहिएको थियो । वेस्ट इन्डिजका भेट्टान विकेटकिपर/ब्याटर वाटनले आवश्यक सबै रन वटुलेर जनकपुरलाई विजयी बनाए । पाकिस्तानी बलर हुसैन तलातको ओभरमा उनले पहिलो बलमा चौका प्रहार गरे । दोस्रो बल डट भए पनि वाटनले तेस्रो बलमा छक्का प्रहार गरेका थिए । चौथो बल पनि डट भएपछि अन्तिम दुई बलमा जनकपुरलाई विजयका निमित्त ६ रन चाहियो । पाँचौ बलमा चौका प्रहार गरेपछि वाटनले खेलको अन्तिम बलमा २ रन जोड्दै म्याच विजयी इनिङ्स खेलेका थिए । उनी ५५ बलमा ६९ रन बनाई अर्जित रहे । त्यसक्रममा उनले ५ चौका र ४ छक्का प्रहार गरे । अर्का अर्जित ब्याटर मोहम्मद आदिल अलामले ६ बलमा १० रन बनाए ।

सागर पुन ५ तथा सन्दीप जोरा र राजेश पुलामी समान १ रनमा आउट भए । अर्का ब्याटिङमैन खेलाडी एवं कप्तान ट्रेभोन ग्रिफिथले २१ बलमा ३ चौका र १ छक्कासहित २५ रन बनाए । सराफुद्दिन असरफले २९ बलमा २३ रन बनाए । विराटनगरबाट तलात, नन्दन यादव र रिजत हकालले १-१ विकेट लिए ।

खेलका अर्का हिरो थिए ललित राजवंशी । देब्रेहाते यी

रन लिनेक्रममा फारवेस्ट युनाइटेडका विनोद भण्डारी र हसमतुल्लाह साहिदी ।

तस्वीर : हेमन्त श्रेष्ठ/कान्तिपुर

स्पिनरले ५ विकेट लिए । उनले ४ ओभरमा १ मेडन राख्दै ८ रनमात्र खर्चे । त्यस्तै केसरिक विलियम्स र आदिलले २-२ तथा सोमपाल कामीले १ विकेट लिए । यसअघि टस जितेको विराटनगरबाट सिकन्दर राजाले ३८, रोहित पौडेलले ३२, तलातले २८, अर्जुन साउदले १८ र विवेक यादवले १० रन बनाएका थिए ।

अर्को खेलको छिनोफानो पनि अन्तिम ओभरमै भयो, त्यसमा फारवेस्ट युनाइटेडले काठमाडौं नाइट्सको चुनौती ४ विकेटले पन्छाएको थियो । करण केसीले अन्तिम ओभरको पहिलो बलमा चौका प्रहार गरेपछि फारवेस्टले ९९ रनको लक्ष्य १ सय २ बनाउँदै पूरा गरेको थियो । करण ७ बलमा ८ रन बनाई अर्जित रहे । तर खेलका नायक अफगानी खेलाडी हसमतुल्लाह साहिदी थिए । प्लेयर अफ द म्याच उनले ४९ बल खेल्दै ३ चौका र २ छक्कामा अर्जित ५० रन बनाए । देव खनाल १७ र भीम साकी ११ रनमा आउट भएका थिए । हरिशंकर शाह र वसन्त काकिले खाता खोल्न सकेनन् भने विनोद भण्डारी ४ र उमैर अली १ रनमा आउट भए । नाइट्सका अनिल खरेलले ४ ओभरमा १ मेडन राख्दै १० रन खर्चेर २ तथा अजमतुल्लाह ओमारजाई, रायन बर्ले, वासिर अहमद र अविनाश बोहराले १-१ विकेट लिए ।

यसअघि टस हारेर ब्याटिङ गर्न आएको नाइट्सले निर्धारित २० ओभरमा ९ विकेट गुमाई ९८ रनमात्र बनाउन सकेको थियो । एलेक्स ब्लेक ४५ रनमा अर्जित रहे । उनले ३७ बल खेल्दै ५ चौका र १ छक्का प्रहार गरे । सन्तोष कार्की १२ र कप्तान ज्ञानेन्द्र मल्ल १३ रनमा आउट भए । फारवेस्टका अलीले ३, भुवन कार्की र साहिदीले २-२ तथा शेर मल्लले १ विकेट लिए ।

MBA

Master of Business Administration

- Finance
- Marketing
- Human Resource Management
- General Management
- Management Science & Systems

DON'T SETTLE FOR JUST A DEGREE. BECOME A REAL MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

#becomeMBA

START YOUR JOURNEY TOWARDS THE APEX NOW.

Inviting applications for: >>>

MBA MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

The Apex MBA prepares learners to become leaders. You will expand your vision, knowledge and networks through experiential learning facilitated by the best of professors and practitioners. You will learn a new way of looking at the world, business, and yourself, as you become the Master of Business Administration.

MBA MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION Evening (EVENING SHIFT)

MBA Evening at Apex is designed to let you work while studying and prepare you for life-long leadership. Students enrolled in this program receive placement or career growth opportunities during their course of study. By the time you graduate, you'll have an exceptional network of fellow Apexians and corporates, which will last a lifetime.

Note: Pokhara University provides scholarships at Apex to the needy and deserving students.

01-4467922 | 01-4478841 | 9801299922 | 9851079266

www.apexcollege.edu.np

apexcollegeofficial

1261 Devkota Sadak, Mid Baneshwor, Kathmandu, Nepal

छनोटमा सुष्मा विजयी

काठमाडौं (कास)- थाइल्यान्डको बैककमा हुने एसबीसी यू-२२ पुरुष तथा महिला बक्सिङ प्रतियोगिताअन्तर्गत राष्ट्रव्यापी खुला छनोटको महिला ४८ केजी तौलमा सुष्मा तामाङ छनोट भइन् । उनले फाइनलमा जेनेक्सकी तेजीमाया गुरुङलाई अंकका आधारमा पराजित गरिन् ।

महिला ५७ केजीमा बक्समाण्डुका हेमा राईले फापाका सुस्मिता राईलाई अंकका आधारमा पराजित गर्दै छनोट चरण पार गरिन् ।

पुरुष ४८ केजी तौल समूहको फाइनलमा एचटुओका लालप्रसाद उप्रेतीले बक्समाण्डुका लक्ष्मण राईलाई स्प्लिट डिभिजनका आधारमा हराएर छनोट पक्का गरे । ५७ केजीमा केवाईबीसीका निर्मल सुवेदी नक्सालका आयुष्मान चटौतलाई एबीडीको आधारमा पराजित गर्दै सेमिफाइनल पुगेका छन् । अन्य छनोटका खेल मंगलबार हुनेछ ।

यलम्बर कप माघमा

काठमाडौं (कास)- नखिपोट युथ क्लब ब्याडमिन्टन सर्कलको आयोजनामा तेस्रो यलम्बर कप तथा प्रथम राष्ट्रव्यापी यलम्बर भेट्टान्स च्याम्पियनसिप ब्याडमिन्टन प्रतियोगिता माघमा हुने भएको छ । माघ १ देखि ५ सम्म क्लबकै नखिपोटस्थित ब्याडमिन्टन कोर्टमा हुने प्रतियोगितामा ६ इभेन्टमा प्रतिस्पर्धा हुनेछ । मेन्स ओपन (शीर्ष २० वरीयतावाहेक) डबल्स विजेताले ५० हजार, दोस्रोले २५ हजार र तेस्रो हुनेले २० हजार पुरस्कार पाउनेछन् । सुपर भेट्टान्स (५५ वर्षमाथि) विजेताले ३० हजार, दोस्रोले २० हजार र तेस्रोले

२० हजार पाउनेछन् । भेट्टान्स डबल्स र मिडियम भेट्टान्स विजेताले ३५ हजार, दोस्रोले २० हजार र तेस्रोले २० हजार पाउनेछन् । महिला एकल विजेताले २५ हजार, दोस्रोले १५ हजार र तेस्रोले १० हजार प्राप्त गर्दा पुरुष एकल (२० वरीयतावाहेक) विजेताले ३० हजार, उपविजेताले २० र तेस्रोले २० हजार पाउने आयोजकले जनाएको छ । प्रतियोगितामा करिब ४ सय खेलाडीको सहभागिता रहने सर्कलका अध्यक्ष जयराम राईले बताए । आर्थिक संयोजक दिनेश राईका अनुसार प्रतियोगिताको अनुमानित बजेट कुल १९ लाख १० हजार रहेको छ ।

टोटेनहमको बराबरी

लन्डन (एएफपी)- इंग्ल्यान्ड कप्तान ह्यारी केनको प्रभावशाली प्रदर्शन मदतमा टोटेनहमले इंग्लिस प्रिमियर लिगमा सोमबार ब्रेन्टफोर्डलाई २-२ को बराबरीमा रोकेको छ । विश्वकप विश्रामपछि फेरि सुरु भएको लिगमा टोटेनहमले दुई गोलले पछ्याइ रहेको स्थितिबाट बराबरी निकालेको हो । भिटाली जनेट र आइभन टोनीले ब्रेन्टफोर्डका लागि गोल गरेपछि एन्टोनियो कोन्टेको टिम विर्सनलायक हारतर्फ अग्रसर देखिएको थियो । तर कम्प्युनिटी स्टाइडियममा भएको खेलमा

केनले टोटेनहमका लागि पहिलो गोल गरे । विश्वकपमा फ्रान्सविरुद्ध पेनाल्टीमा गोल गर्न चुकेयता केनको यो पहिलो गोल हो । एमिले होजवर्गले बराबरी गोल गरेका थिए । ब्रेन्टफोर्डले सन् १९४८ यता टोटेनहमलाई हराउन सकेको छैन । टोटेनहम यो नतिजापछि चौथो स्थानमा रह्यो । टोनीलाई पाँचौ स्थानमा रहेको म्यानचेस्टर युनाइटेडमाथि ४ अंकको अग्रता प्राप्त छ । ब्रेन्टफोर्ड भने २० अंकमा नवौ स्थानमा छ ।

वीरगन्जमा बल्ल धान खरिद

शंकर आचार्य (पर्सो)

वीरगन्जस्थित खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड शाखाले सोमवारदेखि धान खरिद सुरु गरेको छ। आइतवार विहानैदेखि पर्सो र बाराका किसानले शाखाको मूल गेट अगाडि धान लोड गरेका ट्याक्टर च्याप्न राखेका थिए।

धान लोड गरिएका ट्याक्टरले शाखा परिसर भरिएर बाहिर पावर हाउस चोकसम्मै करिब १ किमि लामो लाम लागेको छ। कम्पनी वीरगन्ज शाखाले यस वर्ष सोना मन्सूली धान १० हजार र जिरा मसिनो धान २ हजार क्विन्टल गरी १२ हजार क्विन्टल खरिदको कोटा पाएको छ। गत वर्ष

कटुवालले प्रत्येक किसानको न्यूनतम २५ देखि अधिकतम ६० क्विन्टलसम्म धान खरिद गर्ने नीति रहेको बताए। त्यसका लागि किसानले आफ्नो नागरिकता प्रमाणपत्रको नक्कल, स्थानीय पालिकाको कृषि शाखाको सिफारिस र जग्गाको लालपुर्जाको नक्कल समेत अनिवार्य रूपमा ल्याउनुपर्ने छ। विचौलियाले दुरुपयोग नगरुन भन्दै उद्देश्यले किसान यी कागजातको साथै धान खरिद गर्दा किसान प्रतिनिधिवाहलाई पनि सहभागी गराई आवश्यक समन्वय गरिएको उनले बताए। २५ क्विन्टलसम्म धान ल्याउने किसानको लागि छुट्टै कोटाको व्यवस्था पनि गरिएको उनले जानकारी दिए। हाल किसानले ल्याएको धानको अनुपात र प्राप्त खरिद कोटाको अनुपात हेर्दा आठवटो २० दिनमा कोटा बराबरको खरिद भइसके सम्भावना रहेको कटुवालले बताए।

बढी मूल्य पाउँदा किसान उत्साहित

शाखाले १७ हजार क्विन्टल सोना मन्सूली धान खरिद गरेको थियो। यस वर्ष सोना मन्सूली धान प्रति क्विन्टल ३ हजार १ सय २८ रुपैयाँ र जिरा मसिनो धान प्रति क्विन्टल ३ हजार २ सय ५० रुपैयाँमा शाखाले खरिद गरिरहेको छ। शाखा प्रमुख विकास

दबावपछि हुलाकी सडकको काम सुरु

साइट क्लियर गराउन प्रहरी परिचालन, माघदेखि कालोपत्र थालिने

ओमप्रकाश ठाकुर (सर्लाही)

हुलाकी सडकअन्तर्गत विभिन्न स्थानमा आन्दोलन र दबावपछि स्थानीय प्रशासनले काम गराउन पहल थालेको छ। प्रशासनले साइट क्लियर गराउन प्रहरी परिचालन तथा ठेकेदारलाई समेत दबाव बढाएको हो।

समयमा हुलाकी सडकको काम सम्पन्न हुन नसकेपछि स्थानीयको आन्दोलनका कारण प्रशासनमाथि दबाव परेको थियो। गत साता मात्र प्रशासनले सर्वेक्षणीय बैठक डाकेर अतिक्रमण खाली गराउने तथा ठेकेदारलाई समयमै काम गर्न लगाउने निर्णय गराएको थियो। हुलाकी सडक बनाउन कसैले बाधा अवरोध गर्न नपाउने भनेर निर्णयमा उल्लेख छ। बाधा उत्पन्न गरेमा कार्वाही हुने समेत जनाइएको छ।

हुलाकी सडकको मापदण्डभित्र पर्ने घर तथा अन्य संरचना भत्काउन स्थानीयलाई पटक-पटक सूचना प्रकाशन गर्दा पनि वेवास्ता भएपछि बल प्रयोग गरेर भए पनि खाली गराउन थालिएको जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जनाएको छ। हुलाकी सडकमा अतिक्रमण खाली गर्ने जिम्मा पालिकालाई दिइएको थियो। तर पालिकाले नसकेको स्थानमा प्रहरी लगाएर भए पनि साइट क्लियरको काम भइरहेको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी हरिप्रसाद अधिकारीले बताए।

हुलाकी सडकअन्तर्गत पर्सो गाउँपालिकामा सर्वाधिक विवाद रहेको थियो। पालिका तथा वडाले सडक खाली गर्नेका लागि पटक-पटक सूचना निकाले पनि स्थानीयले अटेरी गरेर बसेको बेलामा प्रहरी लगाएर खाली गराउनुपर्नेको गाउँपालिकाले जनाएको छ।

पर्सो गाउँपालिका-६ का वडाध्यक्ष गणेश साहले शनिवार र आइतबार दुई दिनमा सडकको साइट क्लियर गरिएको जानकारी दिए। धेरै पटक सूचना निकाल्यो, तर स्थानीय अटेरी गरेर बसे, वडाध्यक्ष साहले भने, 'जिल्लाको निर्णयअनुसार हामीलाई पनि दबाव पुर्या, फलस्वरूप प्रहरीको सहयोगमा साइट क्लियर भएको छ।' हुलाकी सडकको साइट क्लियरका लागि

सर्लाहीको पर्सोमा हुलाकी सडकको साइट क्लियर गरिँदै।

चित्र : ओमप्रकाश कान्तिपुर

जिल्लाबाट समेत थप मद्दत टोली पठाउनुपर्ने गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ। सहायक प्रिजंठ अधिकारीले पर्सो र सदरमुकाम मलंगवाको टावर चोक आसपासको क्षेत्रमा प्रहरी परिचालन गर्नुपर्नेको जानकारी दिए। 'अहिलेसम्म जिल्लाको पर्सो र मलंगवाको टावर चोकमा मात्र प्रहरी परिचालन गर्नुपर्नेको छ, अन्य स्थानको हुलाकी सडकमा ठेकेदारले काम गरिरहेको अनुमान हुलाकी सडक आयोगनाले गरिरहेको छ,' उनले भने, 'अब कहीं कतै कसैको बहानावाजी चल्ने छैन, निर्णयअनुसार हामी कठोर बन्नुपर्नेको छ।' राणाकालीन समयमा निर्माण भएको हुलाकी सडकले कोचुली फेर्न नसक्दा यस क्षेत्रका स्थानीय हरिद्वारा धूलो र वर्षामा हिलोले सास्ती खेप्न बाध्य छन्। जिल्लाको पूर्वमा संग्रामपुरदेखि

पश्चिम बलरासम्मको हुलाकी सडकको अधिकांश भाग अहिले पनि कालोपत्रको पखाइमा छ। छिमेकी जिल्ला पूर्वमा महोत्तरी तथा पश्चिममा रौतहटस्थित हुलाकी सडक कालोपत्र भइसकदा पनि सर्लाहीमा पर्ने भन्डो ४२ किलोमिटर हुलाकी सडकमध्ये अधिकांश भागको अवस्था भने दयनीय नै छ।

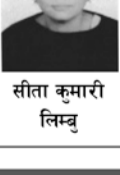
२०७३ सालमा पाँच वर्षभित्र हुलाकी सडक कालोपत्र गर्न भनेर तीन प्याकेजमा ठेक्का लागेको थियो। जसअनुसार हिम्टुड एन्ड ठोकर/हीरा एन्ड नमिता जेभीले १५ किलोमिटर, हिम्टुड एन्ड ठोकर/साह निर्माण सेवाले पनि १५ किलोमिटर र दिवा निर्माण सेवाले १२ किलोमिटर कालोपत्रको ठेक्का पाएको हो। तीनवटै प्याकेजको ५५ करोडमा ठेक्का पाएको ठेकेदारको समय सीमा समाप्त भइसकदा पनि सडकको अधिकांश भाग अहिले

पनि जीर्ण नै छ। ०७८ मंसिरमा ६-६ महिनाको दुई पटकको म्याद सकेपछि यो तेस्रो पटकका लागि म्याद थप गरेर काम अघि बढिँदाको हुलाकी सडक आयोजनाले जनाएको छ। हुलाकी सडक आयोजना प्रमुख कृष्णकुमार महतोले आगामी चैत्रभित्र सर्लाहीको हुलाकी सडक कालोपत्र हुने जानकारी दिए। उनले अहिले साइट क्लियर गरेर सडकको बेस बनाई माघ १५ देखि कालोपत्र गर्ने बताए। 'अहिले साइट क्लियरको काम अघि बढिँदाको छ, ठेकेदारलाई पनि हामी निगरानी गरिरहेका छौं,' आयोजना प्रमुख महतोले भने, 'चिसो भएकाले अहिले कालोपत्र गर्न मिल्दैन, त्यसैले साइट क्लियर र बेस बनाउने काम अघि बढाएका छौं, माघदेखि थालेर चैत्रभित्र कालोपत्र गर्न योजना छ।'

M.A.W. **एम.ए.डब्ल्यू. इन्भेस्टमेन्ट प्रा.लि.**
(M.A.W. Investment Pvt. Ltd.)
(नेपाल राष्ट्र बैकबाट हायर पर्चेज कर्जा प्रदान गर्न इजाजतपत्र प्राप्त संस्था)

एम.ए.डब्ल्यू. इन्भेस्टमेन्ट प्रा.लि. त्रिपुरेश्वरको कर्जा रकम चुक्ता भूक्तान गर्न आउने बारे तपसिलमा उल्लेखित ऋणीहरूलाई ३५ दिने सार्दार्जिक सूचना साथै कालोसुचिमा समावेश गरिने बारे (प्रथम प्रकाशित मिति २०७९/०९/१२ गते मंगलबार कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक)

नेपाल राष्ट्र बैकबाट हायर पर्चेज कर्जा प्रदान गर्न इजाजतपत्र प्राप्त यस एम.ए.डब्ल्यू. इन्भेस्टमेन्ट प्रा.लि. बाट हायर पर्चेज कर्जा शिर्षक अन्तर्गत स्वारी साधन खरिद गर्नको लागि कर्जा उपयोग गर्नु हुने तपसिलमा उल्लेखित तपार्इ ऋणीहरूलाई सो उपयोग गर्नुभएको कर्जाको साँवा, ब्याज तथा दे देस्तुर समेत यस कम्पनीसँग गरेको शर्त कवुलियत वमोजिम समय समयमा तिर्नु बुझाउन पर्नेमा सो नतिरी नबुझाई अनियमित गर्नुभएको हुँदा कर्जा रकम चुक्ता भूक्तान गर्ने सम्वन्धमा पटक पटक मौखिक तथा लिखित रूपमा तर-ताकत तथा सार्वजनिक सूचना मार्फत जानकारी गर्दा समेत सोको वेवास्ता आलस्य गरी यस कम्पनीलाई तिर्नु बुझाउन पर्ने रकम नबुझाई कर्जा सम्वन्धी यस कम्पनी समक्ष उपस्थित भई लेखाई दिनुभएको कर्जा तमसुक शर्त कवुलियतको शर्त बन्दैजह उल्लेखन गर्नुभएकोले कर्जा रकम चुक्ता गर्नको लागि यो ३५ (त्रैसिन) दिन सूचना प्रकाशित गरिएको छ। अतः यो सूचना प्रकाशित भएको मितिदेखि ३५ दिनभित्र यस कम्पनीमा सम्पर्क राखी कम्पनीबाट लिइएको कर्जाको साँवा, ब्याज र अन्य देस्तुर चुक्ता भूक्तान गरेमा नेपाल राष्ट्र बैक ऐन, २०७८, नेपाल राष्ट्र बैकको नियम तथा विनियमहरू, कम्पनीको नियम तथा प्रचलित कानून वमोजिम यस कम्पनीसँग भए गरेको लिखत अनुसार ऋणी एवं ब्याक्तिगत जमानिकर्ता समेतलाई कानूनी कारवाही गरी कम्पनीको लेना रकम धितोमा रहेको चल/अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री गरी असुल उपर गरिने छ। तसर्थ विचित्र अनुशासन कायम गरी तोकिएको म्याद भित्र कर्जा रकम चुक्ता भूक्तान गर्नुहुन पुग्नः ऋणी, धितो लेखी दिने र ब्याक्तिगत जमानिकर्ताहरूलाई साथै कालोसुचिमा समावेश समेत यसै सूचनाबाट जानकारी लिनुहुन सुचित गरिन्छ।

तपसिल			
क्र.सं.	ऋणी तथा जमानतकर्ताहरू	धितो सुरक्षणको विवरण	ऋणी तथा जमानतकर्ताहरूको फोटो
१.	<p>ऋणीको नाम, घर र ठेगाना : नाम : मुस्कान कन्स्ट्रक्सन रजिस्टर्ड ठेगाना : सुनसरी जिल्ला इनरवा न.पा. वडा नं. ०१ दर्ता नं. : १३००६/०७३/०७४ दर्ता मिति : २०७४/०३/२७ प्यान नं. : ६०६२४२७५६</p> <p>जमानतकर्ताको नाम, घर र ठेगाना: नाम : रिता देवी साह वर्ष : ४१</p> <p>श्रीमानको नाम : गोविन्द प्रसाद साह हलुवाइ ससुराको नाम : लक्ष्मी साह हलुवाइ साविक ठेगाना : सुनसरी जिल्ला श्रीपुर जव्दी वडा नं. ६ ठेगाना : सुनसरी जिल्ला इनरवा न.पा. वडा नं. ०४ ना.प्र.नं. : ०६२०४७/४२६४ जारी मिति: २०६३/१२/१२</p> <p>ब. नाम : गोविन्द प्रसाद साह हलुवाइ ब्रावुको नाम : लक्ष्मी साह हलुवाइ बाजेको नाम : गनेसि साह साविक ठेगाना : सुनसरी जिल्ला श्रीपुर वडा नं. ०६ हालको ठेगाना : सुनसरी जिल्ला इनरवा न.पा. वडा नं. ०४ ना.प्र.नं. : २११२५/२३१२५ जारी मिति: २०५१/०१/२७</p>	<p>स्वारी दर्ता नं. : को.१.क २८४५ स्वारी मोडल. : 3DX Super Backhoe Loader इन्जिन नं. : H00160092 च्यासिस नं. : HARD3DXSUH02580172 रंग: पहेंलो बनेको साल: २०१७</p>	 रिता देवी साह
२.	<p>ऋणीको नाम, घर र ठेगाना : नाम : सेसेफुड कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि. रजिस्टर्ड ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा-६ दर्ता नं. : २६६२०२/०७८/०७९ दर्ता मिति : २०७८/०७/१५ प्यान नं. : ६१००३९१५५</p> <p>जमानतकर्ताको नाम, घर र ठेगाना: नाम : आशिष राई वर्ष : ३६</p> <p>ब्रावुको नाम : द्रौण राई बाजेको नाम : हर्क मान राई स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा -०६ ना.प्र.नं. : १५९ जारी मिति : २०५९/११/२२</p> <p>ब. नाम : शिवाञ्जली राई श्रीमानको नाम : आशिष राई ससुराको नाम : द्रौण राई स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा -०६ ना.प्र.नं. : ०७३०१४/५६ जारी मिति : २०६३/११/२६</p> <p>ग. नाम : जिवन लिम्बु ब्रावुको नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु बाजेको नाम : गंगा बहादुर लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा. -०६ ना.प्र.नं. : ३९५ जारी मिति : २०६०/०८/२५</p> <p>घ. नाम : लिला माया लिम्बु श्रीमानको नाम : जिवन लिम्बु ससुराको नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा -०६ ना.प्र.नं. : ०७३०१४/१०२ जारी मिति : २०७०/०९/०६</p> <p>ङ. नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु ब्रावुको नाम : गंगा बहादुर लिम्बु बाजेको नाम : मनोज ध्वज लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा. -०६ ना.प्र.नं. : ७९२४ जारी मिति : २०६९/११/२०</p> <p>च. नाम : सीता कुमारी लिम्बु श्रीमानको नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु ससुराको नाम : गंगा बहादुर लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा. -०६ ना.प्र.नं. : २२३०६ जारी मिति : २०४७/०९/०८</p>	<p>स्वारी दर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६८ नं. को JCB NXT 221 Tracked Excavator मेसिन नं. : PUNJD22APM2900358 इन्जिन नं. : 84937288 बनेको साल: 2021 स्वारी रङ : पहेंलो</p> <p>स्वारी दर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को JCB NXT 221 Tracked Excavator मेसिन नं. : PUNJD22APM2900361 इन्जिन नं. : 84937513 बनेको साल: 2021 स्वारी रङ : पहेंलो</p> <p>(जमानतकर्ता सीता कुमारी लिम्बुको नाउँमा रहेको सुनसरी जिल्ला, घोषा न.पा.०२ मा अवस्थित कि. नं. ५८४ र ५८९ को ज.क्ष.वि. ०-०-१७-० को अतिरिक्त जग्गा समेत)</p>	 आशिष राई
			 शिवाञ्जली राई
			 जिवन लिम्बु
			 लिला माया लिम्बु
			 सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु
			 सीता कुमारी लिम्बु

कर्पोरेट कार्यालय, त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं, नेपाल. फोन नं. ०१-५३३३०८८, ५३३४८८८
पुनश्च : यसै सूचनालाई आधार मानी कम्पनीलाई तिर्नु बुझाउनु पर्ने कर्जा किस्ता रकम वक्यौता रहेका ग्राहक महानुभावहरूले यथा समयमानै चुक्ता भूक्तान गर्नु हुन अनुरोध गर्दछौं। अन्यथा उपरोक्तानुसार सूचना प्रकाशित गरिने व्यहोरा सम्वन्धित पक्षलाई जानकारी गराइन्छ।

छोरी शिक्षा-बिमाबारे सचेतना प्रदेश सांसदको शपथ शुक्रवार

महोत्तरी (कास)- महोत्तरीका दलित तथा विपन्न बस्तीमा छोरी शिक्षा बिमाबारे सचेतना कार्यक्रम भएको छ। मधेश प्रदेश सरकारले सुरु गरेको 'वेटी पढाइ वेटी बचाउ अभियान' अन्तर्गत महोत्तरी र धनुषासहित प्रदेशका आठ वटै जिल्लाका सिमान्तकृत बस्तीहरूमा 'छोरी शिक्षा बीमा बारे सचेतना कार्यक्रम' सुरु गरिएको प्रदेश शिक्षा विकास निदेशनालयका निदेशक चूडामाणि फुयालले बताए।

सामाजिक विकास मन्त्रालय, यूरोपियन युनियन र युनिसेफको साझेदारीमा 'पहिलो चरण' अन्तर्गत प्रदेशका आठ वटै जिल्लामा सचेतना कार्यक्रम गरिएको फुयालले बताए।

शिक्षामा अझै पनि छोरीको पहुँच कम भएकाले सानो उमेरमै परिवारले विहे गरिदिने र छोरीहरूले शारीरिक तथा मानसिक समस्याहरू फेल्टुपरेकाले सरकारले यो कार्यक्रम ल्याएको उनको भनाइ छ। 'यो अभियानले छोरीहरूको शिक्षामा पहुँच बढाउँदै उनीहरूलाई आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर बन्न मद्दत पुऱ्याउँछ,' निदेशक फुयालले भने, 'बालविवाह रोक पनि यो अभियानको भूमिका रहने विश्वास छ।' कार्यक्रममा सहभागीलाई छोरी शिक्षा कार्यक्रमबाट लाभ लिन कसरी फारम भर्ने, फारम भर्दा चाहिने कागजात र फारम भरन समस्या भएको खण्डमा बडा कार्यालयले सहयोग गर्नेबारे बताइएको कार्यक्रमकी

सहभागी दिनादेवीले बताइन्। छोरी शिक्षा कार्यक्रमअन्तर्गत बिमा गर्ने बालिकाको खातामा बिमा गर्नासाथ ३७ हजार ५ सय ५७ जम्मा हुने २० वर्षउमेर पुगेपछि विधित बालिकाले ३ लाख रुपैया पाउनेछन्। विमांक रकम पाउनका लागि भने विधित बालिकाले एसईई पास गरेको र २० वर्षसम्म विहे नगरेको हुनुपर्ने सर्त पूरा गरेको हुनुपर्ने सामाजिक विकास मन्त्रालयले जनाएको छ। युनिसेफ नेपालकी सामाजिक नीति अधिकृत चिजा भण्डारीले 'छोरी शिक्षा विमा/मुहूर्ती बचत कार्यक्रम' मार्फत पोषण, स्वास्थ्य शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाइ जस्ता अरु धेरै क्षेत्रका योजना सँगै लैजान सकिने सम्भावना रहेको बताइन्।

धनुषा (कास)- मधेश प्रदेशका सांसदहरूलाई शुक्रवार पद तथा गोपनीयताको शपथ गराउने तयारी गरिएको छ। सोमबार प्रदेश सभा संसद सचिवालयले बोलाएको संबदलीय बैठकमा पुस १५ शुक्रवार २ बजे प्रदेश सांसदहरूलाई शपथ गराउने निर्णय गरिएको हो।

प्रदेश सांसदहरूलाई प्रदेशसभाका ज्येष्ठ सदस्य ७ वर्षीय गोविन्द न्यौपानेले शपथ गराउने प्रदेशसभा संसद सचिवालयका सचिव रोजित यादवले बताए। सप्तरी-४ (१) बाट निर्वाचित प्रदेशसभाका ज्येष्ठ सदस्य न्यौपानेले शपथ गराउने प्रदेशसभा संसद सचिवालयका सचिव नरेशचन्द्र विकेलमा बारा-२ (१) बाट निर्वाचित स्वतन्त्र प्रदेश सांसद ७० वर्षीय शारदाशंकर प्रसाद कलवारबाट शपथ गराउन सकिने सचिव यादवले बताए। प्रदेशमा १ सय ७ प्रदेश सांसद छन्। यहाँ एमालेका २३, कांससका २२, जसपाका १६, जनमतका १३, लोसपा ९, माओवादीका ८, नेकपा (एस) ७, नेपाल संघीय समाजवादी पार्टीका १, नेत्रप्रसाका १ र नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका १ र स्वतन्त्र ६ जना सांसद छन्।

काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण
इचंगुनारायण (रानीवन) जग्गा एकीकरण आयोजना (दोस्रो)
अनामनगर, काठमाडौं।

विकसित घरेरी विक्रीको शिलबन्दी बोलपत्र आह्वान सम्बन्धि सूचना
प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०७८/०९/१२ गते
सम्पर्क नं.०१४८८१०८८

काठमाडौं उपत्यकाको चक्रपथ, वनस्थली चोक देखि करिब १.७ कि.मी. पश्चिम तर्फ रानीवनको काखमा रहेको रमणीय,स्वच्छ वातावरण सहितको पूर्वाधारयुक्त देहाय वमोजिमका विकसित घरेरी प्लटहरु गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट बढावढमा विक्री गरिने भएको हुँदा इच्छुक नेपाली नागरीकहरूले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३० (तिस्र) दिन भित्र कार्यालय समय भित्र आयोजना साईट कार्यालय इचंगुनारायणबाट ३,०००।-तिन हजार/फिर्ता नहुने गरी) रकम सिद्धार्थ बैंक, ईचंगुनारायण शाखा स्थित खाता नं. ०१९९५२६५९३३ मा जम्मा गरेको सककल बैंक भौचर भएको बोलपत्र फारम खरिद गरी आफुले खरिद गर्न चाहेको प्लटको जम्मा मूल्य अंक र अक्षर दुवैमा प्रष्ट उल्लेख गरी कबोल अंकको १० प्रतिशतले हुन आउने धरौटी रकम राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, सिंहदरवार शाखा स्थित खाता नं. ११३०००३३९६०१ मा रकम जम्मा गरेको सककल बैंक भौचर संलग्न राखी नागरीकताको प्रतिलिपि सहित ३१ औं दिनको १२ बजे भित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रहरु काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणको कार्यालय, अनामनगरमा पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

टेण्डर मार्फत बिक्री गरिने जग्गाको विवरण

सि. नं.	प्लट नं.	ब्लक नं.	नयाँ कि.नं.	सिट नं.	क्षेत्रफल (व.मी.)	मोडडा (मिटर)	बाटो (मिटर)	तर्फ	बिक्री मूल्य		
									प्रति आना न्यूनतम दर	जम्मा न्यूनतम मूल्य	
१	१४	F	४	१०२-०९८२-१५	१७७.००	१०.८०	६	उत्तर	३२०००००।००	१,७८,१३,५६२।००	
२	२५	R	१६४	१०२-०९८२-१४	१३८.००	७.४५	८	पूर्व	३६०००००।००	१,५६,२४,६०७।००	
३	२८८	AD	२ र ५७	१०२-०९८२-२०	१०२-०९८२-१९	१६०.००	८.२०	६	पश्चिम	३२०००००।००	१,६१,०२,६५५।००
४	८	D	४३	१०२-०९८२-१५	१३९.००	६.४५	६	पश्चिम	३२०००००।००	१,३९,८९,१६१।००	
५	१०२	A	३	१०२-०९८२-१०	९१.००	७.२०	६	उत्तर	३२०००००।००	९१,५८,३८५।००	
६	२६	D	१९६	१०२-०९८२-१५	११०.००	६.००	६	पश्चिम	३२०००००।००	१,१०,७०,५७५।००	
७	५७	W	२४९	१०२-०९८२-१३	१०२.००	७.८०	४	उत्तर	२८०००००।००	८९,८२,२६२।००	

क. म्यादभित्र दर्ता हुनआएका बोलपत्रहरु सोही दिन दिनको २ बजे काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणको कार्यालय, अनामनगरमा बोलपत्रदाता वा प्रतिनिधिहरुको रोहबरमा खोलिनेछ। बोलपत्रदाताहरुको प्रतिनिधि अनुपस्थित रहेमा पनि बोलपत्र खोल्ने कार्यमा बाधा पर्ने छैन।
ख. रित नपुगेका बोलपत्रहरु उपर कुनै कार्यवाही हुने छैन।
ग. विस्तृत जानकारी बोलपत्र फारमबाट प्राप्त गर्न सकिने छ।
घ. बोलपत्र स्विकृत गर्ने वा नगर्ने अन्तिम अधिकार आयोजनामा सुरक्षित रहने छ।
ङ. यो सूचना र बोलपत्र फारममा उल्लेख भएका कुराहरु सोही वमोजिम र अन्य कुराको हकमा प्रचलित कानून वमोजिम हुनेछ।

आयोजना प्रमुख

नून-चामल माग्दै हस्ताक्षर संकलन अभियान

कान्तिपुर संवाददाता (जम्मा)

पातारासी क्षेत्रका स्थानीयले नून र चामलको डिपो गाउँपालिका केन्द्रमै राखिनुपर्ने माग गरेका छन्। लामो समयदेखि माग गर्दासमेत नून र चामलको डिपो पाउन नसकेको भन्दै घरदैलोमा पुगेर यहाँ हस्ताक्षर संकलन अभियान चलेको छ। ५ केजी नून र २५ केजी चामलका लागि सदरमुकाम खलंगा आउनुपर्ने भन्दाकट हटाउन डिपो स्थापना गर्नुपर्ने माग राखेर हस्ताक्षर अभियान चलाइएको स्थानीय भक्तबहादुर बुढाले बताए।

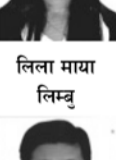

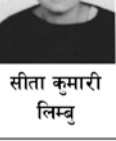
भद्रहरेको छ। यसका लागि अहिलेसम्म १ हजार ५ सय ७५ जनाले हस्ताक्षर गरिसकेका छन्। 'गाउँगाउँमा सिंहदरवार भनिएको छ, तर वास्तविकतामा जनताको आधारभूत आवश्यकता पनि गाउँका केन्द्रमा पाइँदैन, सरकार घरदैलोमा आएको अनुभूति कसरी गर्ने ?,' उनले भने, 'सामान्य नुनदेखि सुनसम्म पालिका केन्द्रमै पाइनुपर्छ भन्ने हाम्रो मान्यता हो। त्यही मान्यता पूरा गर्न दबाव दिन यो अभियान थालिएको छ।' स्थानीयले संकलन गरेको हस्ताक्षर स्थानीय सरकार, प्रदेश सरकार, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र साट ट्रेडिङ कर्पोरेसनको केन्द्रीय कार्यालय र खाद्य तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडमा पठाइनेछ। पातारासीमा ७ वडा छन्। चामलका लागि यहाँका वासिन्दालाई सदरमुकाम खलंगा धाउनुको विकल्प नभएको स्थानीय श्याम नेपालीले बताए। उनका अनुसार पातारासी-३ हुरीमहरीबाट सदरमुकाम खलंगा आउजाउ गर्न दुई दिन लाग्छ। 'त्यसैमाथि कच्ची सडकमा नियमित सवारी चल्दैन,' उनले भने, 'हामीलाई त नून-चामलकै लागि वर्षौंदेखि सास्ती भइरहेको छ।' नेपाल साट ट्रेडिङ कर्पोरेसनको शाखा कार्यालय जुम्लाका प्रमुख खगेन्द्र मल्लले पातारासीका जनताको माग जायज भएको बताए। तर केन्द्रीय कार्यालयबाट स्वीकृत नहुँदा डिपो स्थापना गर्न मुस्किल भएको उनको गुनासो छ।

M.A.W. एम.ए.डब्ल्यू. इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि.
(M.A.W. Investment Pvt. Ltd.)
(नेपाल राष्ट्र बैकबाट हायर पर्चेज कर्जा प्रदान गर्न इजाजतपत्र प्राप्त संस्था)

एम.ए.डब्ल्यू. इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. त्रिपुरेश्वरको कर्जा रकम चुक्ता भूक्तान गर्न आउने बारे तपसिलमा उल्लेखित ऋणीहरूलाई ३५ दिने सार्वजनिक सूचना साथै कालोसुचिमा समावेश गरिने बारे (प्रथम प्रकाशित मिति २०७९/०९/१२ गते मंगलबार कान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक)

नेपाल राष्ट्र बैकबाट हायर पर्चेज कर्जा प्रदान गर्न इजाजतपत्र प्राप्त यस एम.ए.डब्ल्यू. इन्भेष्टमेन्ट प्रा.लि. बाट हायर पर्चेज कर्जा शिर्षक अन्तर्गत सवारी साधन खरिद गर्नको लागि कर्जा उपयोग गर्नु हुने तपसिलमा उल्लेखित तपाईं ऋणीहरूलाई सो उपयोग गर्नुभएको कर्जाको साँवा, ब्याज तथा दे दस्तुर समेत यस कम्पनीसँग गरेको शर्त कबुलियत बमोजिम समय समयमा तिर्न बुझाउन पर्नेमा सो नतिगी नबुझाई अनियमित गर्नुभएको हुँदा कर्जा रकम चुक्ता भूक्तान गर्न सम्बन्धमा पटक पटक मौखिक तथा लिखित रूपमा तर-ताकेता तथा सार्वजनिक सूचना मार्फत जानकारी गर्दा समेत सोको बेवास्ता आलटाल गरी यस कम्पनीलाई तिर्न बुझाउन पर्ने रकम नबुझाई कर्जा सम्बन्धी यस कम्पनी समक्ष उपस्थित भई लेखाई दिनुभएको कर्जा तामसुक शर्त कबुलियतको शर्त बन्दैजह रु उल्लंघन गर्नुभएकोले कर्जा रकम चुक्ता गर्नको लागि यो ३५ (पँतिस) दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ। अतः यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्र यस कम्पनीमा सम्पर्क राखी कर्जाको शर्त कबुलियतको साँवा, ब्याज र अन्य दस्तुर चुक्ता भूक्तान गर्न अनुरोध गरिन्छ। सो म्यादाभित्र ऋणीले आफूले लिएको कर्जाको साँवा, ब्याज र अन्य दस्तुर चुक्ता भूक्तान गरेमा नेपाल राष्ट्र बैक ऐन, २०५८, नेपाल राष्ट्र बैकको नियम तथा विनियमहरू, कम्पनीको नियम तथा प्रचलित कानून बमोजिम यस कम्पनीसँग भए गरेको लिखत अनुसार ऋणी एवं व्यक्तित्व जमानिकर्ता समेतलाई कानूनी कारवाही गरी कम्पनीको लेना रकम धितोमा रहेको चल/अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री गरी अमुल उपर गरिने छ। तसर्थ विनियम अनुशासन कायम गरी तोकिएको म्याद भित्र कर्जा रकम चुक्ता भूक्तान गर्नुहुन पुगः ऋणी, धितो लेखी दिने र व्यक्तित्व जमानिकर्ताहरूलाई साथै कालोसुचिमा समावेश समेत यसै सूचनाबाट जानकारी लिनुहुन सुचित गरिन्छ।

तपसिल

क्र.सं.	ऋणी तथा जमानतकर्ताहरू	धितो सुरक्षणको विवरण	ऋणी तथा जमानतकर्ताहरूको फोटो
१.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना : नाम : मुस्कान कन्स्ट्रक्सन रजिष्टर्ड ठेगाना : सुनसरी जिल्ला इमरवा न.पा. वडा नं. ०१ दस्ता नं. : १३००६०/०७३/०७४ दस्ता मिति : २०७४/०३/२७ प्यान नं. : ६०६२४२/७५६	सवारी दर्ता नं. : को.१.क २८४५ सवारी मोडल. : 3DX Super Backhoe Loader इन्जिन नं. : H00160092 चासिस नं. : HARD3DXSUH02580172 रंग: पहेंलो बनेको साल: २०१७	 रिता देवी साह
क.	जमानतकर्ताको नाम, थर र ठेगाना: नाम : रिता देवी साह वर्ष : ४१ श्रीमानको नाम : गोविन्द प्रसाद साह हलुवाइ ससुराको नाम : लक्ष्मी साह हलुवाइ		 गोविन्द प्रसाद साह हलुवाइ
ख.	साविक ठेगाना : सुनसरी जिल्ला श्रीपुर जब्दी वडा नं. ६ ठेगाना : सुनसरी जिल्ला इमरवा न.पा. वडा नं. ०४ ना.प्र.नं. : ०६३०४७/४२६४ जारी मिति: २०६३/१२/१२ नाम : गोविन्द प्रसाद साह हलुवाइ वर्ष : ४६		
ग.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना : नाम : सेसेफुड कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि. रजिष्टर्ड ठेगाना : धनकुटा जिल्ला साँगुरीगढी गा.पा.-६ दस्ता नं. : २६६२०२/०७८/०७९ दस्ता मिति : २०७८/०४/१५ प्यान नं. : ६१००३९/१५५	सवारी दर्ता नं.: प्रदेश १-०२-००१ क ४३६८ नं. को JCB NXT 221 Tracked Excavator मेसिन नं.: PUNJD22APM2900358 इन्जिन नं.: 84937288 बनेको साल: 2021 सवारी रङ: पहेंलो	 आशिष राई
क.	जमानतकर्ताको नाम, थर र ठेगाना: नाम : आशिष राई वर्ष : ३६		 शिवाञ्जी राई
ख.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना: नाम : शिवाञ्जी राई वर्ष : ३५ श्रीमानको नाम : आशिष राई ससुराको नाम : द्रोण राई	सवारी दर्ता नं.: प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को JCB NXT 221 Tracked Excavator मेसिन नं.: PUNJD22APM2900361 इन्जिन नं.: 84937513 बनेको साल: 2021 सवारी रङ: पहेंलो	 आशिष राई
ग.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना: नाम : शिवाञ्जी राई वर्ष : ३५ श्रीमानको नाम : आशिष राई ससुराको नाम : द्रोण राई		 आशिष राई
घ.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना: नाम : शिवाञ्जी राई वर्ष : ३५ श्रीमानको नाम : आशिष राई ससुराको नाम : द्रोण राई		 आशिष राई
ङ.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना: नाम : शिवाञ्जी राई वर्ष : ३५ श्रीमानको नाम : आशिष राई ससुराको नाम : द्रोण राई		 आशिष राई

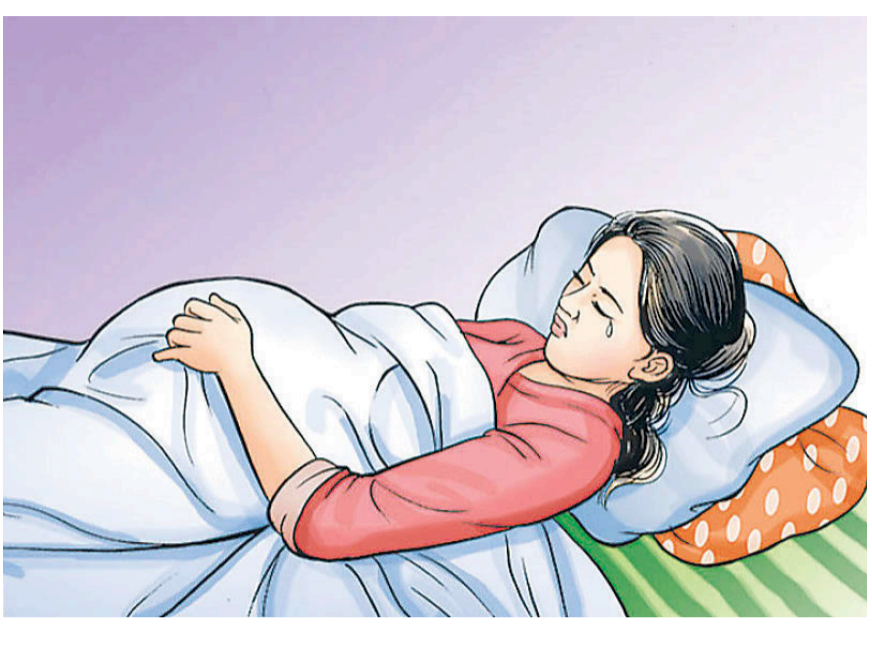
पुनश्च : यसै सूचनालाई आधार मानी कम्पनीलाई तिर्न बुझाउनु पर्ने कर्जा किस्ता रकम वक्यौता रहेका ग्राहक महानुभावहरूले यथा समयमै चुक्ता भूक्तान गर्नु हुन अनुरोध गर्दछौं। अन्यथा उपरोक्तानुसार सूचना प्रकाशित गरिने व्यहोरा सम्बन्धित पक्षलाई जानकारी गराइन्छ।

एम्बुलेन्स आएन, बाटोमै सुत्केरी

रुकुम पश्चिमका ६ पालिकाका २२ स्थानमा प्रसूति सेवा संस्था, व्यथा लागेकालाई पुर्‍याउन बाटोकै समस्या

गहेश केसी (रुकुम पश्चिम)

आठविसकोट नगरपालिका-११ की २९ वर्षीया रेश्मा बवालले गत शुक्रवार आफ्नो तेस्रो सन्तानलाई बाटोमै जन्म दिइन्। रेश्मालाई विहानैदेखि सुत्केरी व्यथाले च्याप थालेको थियो। उनका श्रीमान् राणेशले नगर अस्पतालको एम्बुलेन्सलाई खबर गरे। एम्बुलेन्स आउन समय लाग्ने भनियो र, छिमेकीको सहयोगमा दुई घण्टाको पैदल बाटोमा हुँदै बाक्रे सडकसम्म पुर्‍याए। राणेशले सडकमा पुर्‍याएपछि थप दुई घण्टा पखंदा पनि एम्बुलेन्स आएन। सुत्केरी व्यथाले च्याप थालेपछि स्टेचर खोजेर बोकेर अस्पतालतर्फ दौडाइयो। त्यसको १५ मिनेटपछि बाटोमै रेश्माको बच्चा जन्मियो। ११ नं वडाकै गतासैनास्थित सडकमै रेश्माले छोरालाई जन्म दिइन्। केही बेरपछि मात्रै एम्बुलेन्स पुर्‍यो। आमा र बच्चाका लागि नजिकै रहेको नगर अस्पतालमा पुर्‍याइयो। अहिले आमा र बच्चाको अवस्था सामान्य छ। त्यो दिन नगर अस्पतालको एम्बुलेन्स विरामी लिएर जिल्ला बाहिर गएको थियो। अरू गाडी पनि तत्काल उपलब्ध नभएका कारण रेश्माले बाटोमै प्रसूति हुनुपरेको नगर

अस्पताल प्रमुख धनञ्जय रिजालले बताए। यस बारेमा आफूलाई कुनै जानकारी नभएको र भएको भए कुनै न कुनै व्यवस्था भने गर्ने नगरप्रमुख रवि केसीले प्रतिक्रिया दिए। यो त एउटा प्रतिनिधि घटना मात्रै हो। यसअघि पनि साउन १७ गते आठविसकोट नगरपालिकाकै २२ वर्षीया पार्वती विकले एम्बुलेन्स नपाएपछि बोकेर चौरजहारी अस्पताल लैजाँदै गर्दा

बाटोमै प्रसूति भएकी थिइन्। त्यसको पाँच दिन नबित्दै साउन १७ गते त्रिवेणी गाउँपालिका-२ की करिश्मा पुनले पनि अस्पतालसम्म पुग्ने सडक नहुदाँ एम्बुलेन्स र गाडी आउन सकेन। उनलाई पनि बाटोमै सुत्केरी हुनुप्यो। रेश्मा, पार्वती र करिश्मा प्रतिनिधि पात्र हुन्, जसको यो दुःखद घटना बाहिर आयो। यसबाहेक रुकुम पश्चिमका

ग्रामीण भेगमा अहिले पनि धेरै गर्भवतीहरू जोखिम मोलेर प्रसूति हुन बाध्य भएको इन्सक रुकुम पश्चिम प्रतिनिधि मनीषा केसी बताउँछिन्। रेकर्ड र जानकारीमा आउन नसकेका धेरै यस्ता घटनाका कारण आमा र बच्चाको ज्यानसमेत गएको हुन सक्ने मनीषाको अनुमान छ। रुकुम पश्चिमका ६ वटै स्थानीय तहका विभिन्न २२ स्थानमा प्रसूति सुविधासहितका

स्वास्थ्य संस्था छन्। जिल्ला अस्पताल सल्लेमा विशेषज्ञ सेवासमेत उपलब्ध छ। जिल्ला अस्पतालका स्त्रीरोग विशेषज्ञ केवल विक्रम जीसीका अनुसार अस्पतालमै सुत्केरी हुन आउनेको दर बढ्दो क्रममा छ। तर करिब आधा जति महिला अहिले पनि प्रसूतिलाई सामान्य रूपमा लिने गरेका कारण आमा र बच्चाको ज्यान जोखिममा रहेको जीसी बताउँछिन्। उनी भन्छन्, 'गर्भवती भएपछि नियमित जाँचसमेत नगर्नाउने र एकैचोटि सुत्केरी व्यथाले च्यापेपछि मात्रै अस्पताल खोज्ने परम्पराका कारण पनि महिला स्वास्थ्य चुनौतीपूर्ण छ।' विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायले स्वास्थ्य क्षेत्रमा ठूलो लगानी गरिरहेको भए पनि यसको समुचित परिचालन हुन नसकेको जिल्ला अस्पताल सल्लेमा जनस्वास्थ्य अधिकृत कालीबहादुर ओलीको भनाइ छ। स्वास्थ्य क्षेत्रमा भइरहेको लगानीलाई एकद्वार प्रणालीमार्फत भित्र्याउने र यसको योजनाबद्ध तरिकाले परिचालन गर्न सके मात्रै यसप्रकारका जोखिममा कमी आउन सक्न ओली बताउँछन्। यसका लागि सरकारले नीतिगत सुधार गरेर कार्यान्वयनमा कडा गर्नुपर्ने उनले बताए।

कृषिमा परिचय बनाउँदै दम्पती

'अर्काको देशमा रातदिन पसिना चुहाएर जति कमाइ गरे पनि मनखुसी भएन, अहिले यही व्यवसायले सबै दिएको छ'

ज्योति कटवाल (सुर्खेत)

बराहताल गाउँपालिका-६ व्यरेनीका परशुराम बुढा र उनकी श्रीमती धर्मा बुढा विहान सवेरैदेखि सक्भ अवेरसम्म तरकारी व्यवसायमै सक्रिय रहन्छन्। घरखर्च चलाउन भन्दै १० वर्ष भारतमा मजदुरी गरेका बुढा ७ वर्षयता भने प्लास्टिकको टनेलमा तरकारी उत्पादन गरेर रमाइरहेका छन्। विहान ४ बजे उठेर बारीमा पस्छु' उनले भने, 'कहिलेकाहीँ भारतमा किन रोजगारीमा भौतारिरहेको छु जस्तो लाग्छ।' उनले ४ रोपनी जमिनमा तरकारी लगाएका छन्। थप ४ रोपनी जग्गामा कुबुरा, वंगुर र भैसीपालन पनि गरिरहेका छन्। एक वर्षयता बुढा दम्पतीले गाउँमा आफ्नै मासु पसल खोलेका छन्। पसल र तरकारी विक्रीबाट दैनिक ८ हजार रूपैयाँसम्मको व्यापार गरिरहेको बुढाले बताए। उनले दैनिक ४ सय रूपैयाँ प्रतिकिलोमा कम्तीमा १० किलो कुबुराको मासु गाउँमै खपत हुने बताए। तरकारीबाट ५/६ हजार र मासु पसलबाट ४/५ हजारको व्यापार भइरहेको छ,' उनले भने, 'अर्काको देशमा रातदिन पसिना चुहाएर जति कमाइ गरे पनि मनखुसी भएन, अहिले यही व्यवसायले मान, सम्मान, प्रतिष्ठा र आत्मसम्मान सबै

सुर्खेतको बराहताल-६ व्यरेनीका परशुराम बुढा र उनकी श्रीमती धर्मा तरकारी बारीमा काम गर्दै। तस्विर : ज्योति कान्तिपुर

दिएको छ।' उनीहरूले तरकारी व्यवसायमा गरेको प्रगति देखेर गाउँका अन्य युवा पनि तरकारी व्यवसायतर्फ आकर्षित भएको धर्माले बताइन्। अहिले उनको बारीमा आलु, काउली,

भेडुखुसाँपी, साग, धनियाँ, बन्दगोपीलागायत तरकारी उत्पादन भइरहेको छ। 'अहिले बजारमा एक सय रूपैयाँ किलो कुनै तरकारीको भाउ छैन,' उनले भनिन्, 'दैनिक कम्तीमा ४०

किलो तरकारी बेच्दा पनि ५ हजार रूपैयाँ कमाइ हुन्छ।' अहिले उनीहरूको तरकारी प्रदेश राजधानी वीरेन्द्रनगर, नेपालगन्जलागायत सहर जाने गरेको छ।

अहिले व्यरेनीका ४५ घरमा तरकारी खेती हुन्छ। बुढा दम्पती आफूहरूले ७ वर्षदेखि तरकारी व्यवसायमा काम गर्दागर्दा प्राविधिकको जस्तै अनुभव बटुलिसकेको बताउँछन्। 'अहिले त गाउँमा कसैको तरकारी बारीमा केही समस्या आए हामीले नै समस्या समाधान गरिदिन्छौं,' उनले भनिन्, 'कुन रोगाणुको प्रकोप भए के लक्षण देखिन्छ, र कुन विषादी प्रयोग गर्नेबारे हामीले नै अरू किसानलाई सल्लाह दिने गरेका छौं।' उनीहरूले यही व्यवसायबाटै सबै खर्च कटाएर २ लाख ५० हजार रूपैयाँ बचत गर्छन्। तरकारी व्यवसायबाटै उनीहरूका ३ छोराछोरीले सुर्खेतको बोर्डिङमा पढिरहेका छन्।

उनीहरूको तरकारी खेतीबाट प्रेरित भएकी संगीता बुढाले पनि २ वर्षयता व्यवसायिक तरकारी खेती गरिरहेकी छन्। उनले तरकारी बिक्री गरेर ३ महिनाको सिजन्मा १ लाख रूपैयाँसम्म कमाउने गरेको बताइन्। उनका अनुसार अहिले तरकारी खरिद गर्न व्यापारीहरू नै बारीमा आउने गरेका छन्।

काठमाडौँ उपत्यका विकास प्राधिकरण
इचङ्गुनारायण (रानीवन) जग्गा एकीकरण आयोजना (दोस्रो)
अनामनगर, काठमाडौँ।

विकसित घडेरी विक्रीको शिलबन्दी बोलपत्र आव्हान सम्बन्धि सूचना
प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०७८/०८/१२ गते
सम्पर्क नं.०१४८८१०८५

काठमाडौँ उपत्यकाको चक्रपथ, वनस्थली चोक देखि करिब १.७ कि.मी. पश्चिम तर्फ रानीवनको काखमा रहेको रमणीय,स्वच्छ वातावरण सहितको पूर्वाधारयुक्त देहाय बमोजिमका विकसित घडेरी प्लटहरू गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट बढावढमा विक्री गरिने भएको हुँदा इच्छुक नेपाली नागरिकहरूले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३० (तिस) दिन भित्र कार्यालय समय भित्र आयोजना साईट कार्यालय इचङ्गुनारायणबाट रु ३,०००/- (तिन हजार/फिर्ता नहुने गरी) रकम सिद्धार्थ बैक, इचङ्गुनारायण शाखा स्थित खाता नं. ०१९१५२६५९३३ मा जम्मा गरेको सकल बैक भौचर बुझाई बोलपत्र फारम खरिद गरी आफुले खरिद गर्न चाहेको प्लटको जम्मा मूल्य अंक र अक्षर दुवैमा प्रष्ट उल्लेख गरी कबोल अंकको १० प्रतिशतले हुन आउने धरौटी रकम राष्ट्रिय वाणिज्य बैक, सिंहदरवार शाखा स्थित खाता नं. ११३००३३९६०१ मा रकम जम्मा गरेको सकल बैक भौचर सलन राखी नागरीकताको प्रतिलिपि सहित ३१ औँ दिनको १२ बजे भित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रहरू काठमाडौँ उपत्यका विकास प्राधिकरणको कार्यालय, अनामनगरमा पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

सि. नं.	प्लट नं.	ब्लक नं.	नयाँ कि.नं.	सिट नं.	क्षेत्रफल (व.मी.)	मोहडा (मिटर)	बाटो (मिटर)	तर्फ	बिक्री मूल्य	
									प्रति आना न्युनतम दर	जम्मा न्युनतम मूल्य
१	१४	F	४	१०२-०९८-२१५ १०२-०९८-२१०	१७७.००	१०.८०	६	उत्तर	३२०००००१००	१,७८,१३,५६२।००
२	२५	R	१६४	१०२-०९८-२१४	१३८.००	७.४५	८	पूर्व	३६०००००१००	१,५६,२४,६०७।००
३	२८८	AD	२ र ५७	१०२-०९८-२२० १०२-०९८-२१९	१६०.००	८.२०	६	पश्चिम	३२०००००१००	१,६१,०२,६५५।००
४	८	D	४३	१०२-०९८-२१५	१३९.००	६.४५	६	पश्चिम	३२०००००१००	१,३९,८९,१८१।००
५	१०a	A	३	१०२-०९८-२१०	९१.००	७.२०	६	उत्तर	३२०००००१००	९१,५८,३८५।००
६	२६	D	१९६	१०२-०९८-२१५	११०.००	६.००	६	पश्चिम	३२०००००१००	१,१०,७०,५७५।००
७	५७	W	२४९	१०२-०९८-२१३	१०२.००	७.८०	४	उत्तर	२८०००००१००	८९,८२,२६२।००

क. म्यादाभित्र दर्ता हुनआएका बोलपत्रहरू सोही दिन दिनको २ बजे काठमाडौँ उपत्यका विकास प्राधिकरणको कार्यालय, अनामनगरमा बोलपत्रदाता वा प्रतिनिधिहरूको रोहवरमा खोलिनेछ। बोलपत्रदाताहरूको प्रतिनिधि अनुपस्थित रहेमा पनि बोलपत्र खोल्ने कार्यमा बाधा पर्ने छैन।
ख. रित नपुगेका बोलपत्रहरू उपर कुनै कार्यवाही हुने छैन।
ग. विस्तृत जानकारी बोलपत्र फारमबाट प्राप्त गर्न सकिने छ।
घ. बोलपत्र स्विकृत गर्ने वा नगर्ने अन्तिम अधिकार आयोजनामा सुरक्षित रहने छ।
ङ. यो सूचना र बोलपत्र फारममा उल्लेख भएका कुराहरू सोही बमोजिम र अन्य कुराको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

आयोजना प्रमुख

संक्रमण बढ्दै, छैन सावधानी

कञ्चनपुर (कास)- भारतमा कोरोना संक्रमण दिनप्रतिदिन बढ्दै जाँदा स्वास्थ्य मापदण्ड पालनामा कडाइ गरिएको छ । तर भारतबाट घर फर्किने नेपालीलाई भने नाकामा परीक्षणदेखि स्वास्थ्य मापदण्डमा कुनै सावधानी अपनाइएको छैन । यति मात्रै होइन, महान्दरनगरस्थित महाकाली प्रादेशिक अस्पतालको पीसीआर ल्याब पनि बन्द छ ।

अहिले भारतबाट दैनिक ३/४ सयको संख्यामा नेपाली आउजाउ गरिरहेका छन् । तर उनीहरूको सामान्य स्वास्थ्य परीक्षणसमेत गरिंदैन । ज्वरो आएका तथा कोरोनाको लक्षण देखिएकाहरूको मात्रै एन्टिजेन परीक्षण भइरहेको छ । 'अहिले भारतबाट घर फर्किनेमा लक्षण देखिएकाहरूको मात्रै परीक्षण भइरहेको छ,' जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय कञ्चनपुरका कोभिड फोकल पर्सन सिद्धराज भट्टले भने, 'संक्रमण नदेखाएकाले परीक्षण कम गरिएको हो ।' गड्ढाचौकीस्थित हेल्थ डेस्कका अनुसार करिब ४ महिनादेखि भारतबाट फर्किनेमा संक्रमण देखिएको छैन । सोमबार पनि ११५ जनाको एन्टिजेन परीक्षण गरिएको हेल्थ डेस्कका हेल्थ अिसिस्टेन्ट विशाल भट्टले बताए । उनका अनुसार दैनिक ३ सय वढी नेपाली नाकाबाट फर्किरहेका छन् ।

महाकाली प्रादेशिक अस्पतालमा रहेको पीसीआर ल्याब पनि बन्द छ । जनशक्ति अभाव र अन्य परीक्षणका लागि सामग्री अभावका कारण ल्याब बन्द रहेको अस्पतालका निर्मित मेडिकल सुपरिन्टेन्डेन्ट डा. अर्जुन भट्टले बताए । उनका अनुसार विगतमा कोरोना संक्रमणकै बेला राखिएका कर्मचारीको करार अवधि सकिएपछि अहिले ल्याबमा काम गर्ने कर्मचारी छैनन् ।

'अहिले जनशक्तिको पनि अभाव छ, अन्य आवश्यक सामग्री पनि छैन,' डा. भट्टले भने, 'संक्रमित पनि आएका छैनन् ।' उनले पीसीआर ल्याब सञ्चालन र कोरोना संक्रमितको उपचारका विषयमा प्रदेशमा छलफल भइरहेको बताए । अहिले संक्रमित आएमा एन्टिजेन परीक्षण गरिने उनले बताए । मेसु डा. भट्टले संक्रमित देखिएमा होम आइसोलेशनमा राखेर र गम्भीर संक्रमित भएमा अस्पतालमै राखेर उपचार गरिने बताए । आइतबार जिल्ला कोभिड संक्रमण व्यवस्थापन समितिको बैठक बसेर संक्रमण रोकथाम तथा उपचारका विषयमा छलफल भएको उनले बताए ।

पीसीआर परीक्षणसँगै उपचारका विषयमा प्रदेश र केन्द्रबाट पनि आवश्यक निर्णयसँगै निर्देशन आवश्यक हुने उनले बताए । महाकाली प्रादेशिक अस्पतालमा दोस्रो र तेस्रो लहरको कोरोना संक्रमणकै बेला अक्सिजन प्लान्टसमेत जडान गरिएको छ । आइसोलेशन कक्षसमेत निर्माण गरिएको छ । अस्पतालनजिकै करोडौं लगानी गरेर निर्माण गरिएको आइसोलेशन केन्द्र पनि अलपत्र छ । केन्द्र सञ्चालन अच्योलाकारण अलपत्र परेको हो ।

हिमाली बालबालिका हिउँदमा विद्यालय जान वञ्चित

बाजुराका ३ सयभन्दा बढी परिवारका करिब १ हजारले हिउँदमा घर छाड्ने गरेका छन्

■ मेनुका ढुङ्गा (अञ्चल)

बाजुराको उच्च हिमाली भेगमा धेरैजसो परिवार वसोसहे हिउँदका ४ महिना अञ्चल र डोटीलगायतका क्षेत्रमा भेडासहित विताउने गर्छन् । अञ्चलको साँफेबगर, सुतार, मार्कु र डोटीको केही ठाउँमा उनीहरू खुला जमिनमा त्रिपाल टाँगेर बस्ने गरेका छन् ।

बाजुराका उच्च हिमाली भेगमा हिउँदमा अत्यधिक चिसो हुने भएकाले चिसो छल्ल छोराछोरी र भेडाबाख्रासहित बेसी भन्नुपरेको उनीहरू बताउँछन् । बाजुराको बुढीनन्दा, वाडुमालिका नगरपालिका र हिमाली गाउँपालिकाका करिब ३ सय परिवार चिसो छल्ल घर छोडेर वसाई सडै औलतोर सन बाध्य छन् । उनीहरू हिउँदको ४ महिना घर मात्रै छोड्दैनन्, उनीहरूका बालबालिका विद्यालय पनि छोड्छन् ।

महिला तथा किशोरी महिनावारी भएको समयमा समस्या पर्छ । सुत्केरी भएको समयमा चिसो छल्ल पुगेको ठाउँमा त्रिपालमुनि बस्नु उनीहरूका लागि अर्को ठूलो बाधयता हो । 'हिउँदको सुरुवातसँगै चिसो बढ्न थालेपछि, मसिर दोस्रो सातातिर उच्च हिमाली भेगमा बसोबास गर्ने भोटो समुदाय चिसो छल्ल प्रत्येक वर्ष बेसीतिर वसाई सडै,' चिसो छल्ल साँफेबगर आइपुगेका बाजुरा पान्चुसैनका नन्दबहादुर थापा (भोटो) ले भने, 'यसरी हामी आउन थालेको दुई दशकभन्दा बढी भयो । अहिले ३० परिवारका १० जना जति हामी साँफेबगरमा छौं । यो बेला छोराछोरीको पढाइ छुट्टा,' आफुसँग भएका दुई सय भेडाबाख्राको साथमा अञ्चल आएको उनले बताए ।

बाजुरा पान्चुसैनकी मैना थापा (भोटो) उमेरले ४० वर्ष पुगिन् । उनले हिउँदका कैयौं महिना यस्तै पालमा आगे बालेर गुजारेकी छन् । उनले सुत्केरी र महिनावारी भएको समय त्रिपालमा विताएकी छन् । त्रिपाल टाँगेर बसेको सानो ठाउँमा महिनावारी हुँदा अलसै बस्नुपर्ने बाध्यता भएको उनी बताउँछिन् । 'अर्कोको ठाउँमा देवीदेवताको भ्रमा बस्नुपर्छ,' देउता रिसाछ्न् भन्छन् ।

बाजुराको हिमाली भेगबाट बालबालिकासहित आएर अञ्चलको साँफेबगरमा त्रिपाल टाँगेर बसेका भोटो समुदायका व्यक्ति । तस्विर : मेनुका/कान्तिपुर

पाँच दिनसम्म हामी पालमै अलसै बस्छौं,' उनले भनिन्, 'छाउ हुँदा ५ दिन सुत्केरी हुँदा २५ दिन गोठमा बस्नुपर्छ । हिउँदको सिजनमा चिसोले फने कष्टकर हुन्छ ।' आफ्नो यातथ्यको घरमा मष्टो देवतालाई पुज्ने गरेको उनले बताइन् । 'मष्टोलाई राम्रोसँग पुजेन, नियम पुऱ्याएन भने, बनमा बाघ, घरमा आग' लाग्छ भन्छन् । हामीलाई पनि डर लाग्छ, त्यसैले पनि एकदमै सजग हुन्छौं,' मैनाले भनिन्, 'गाउँमा त सानो गोठ थियो त्यसैमा बसिन्थ्यौं, हिउँद छल्ल औलतोर संरेपछि पालको बसामा सीमित लुगाकपडाहरूमा रात काटनुपर्छ, त्यसमा पनि छाउ हुँदा

आगोको सहारामा रात कटाउनुको पीडा भोगेलाई कति छ ? देखेले थाहा पाउन सक्दैनन् ।' पालमा रात काटनुको पीडा मात्र नभएर छोराको भविष्यको चिन्तासमेत बढेको पालमा बस्दै आएका गंगा थापा (भोटो) बताउँछिन् । 'तीन बच्चा छन् जेठो छोरा स्कूल जाने भइसकेको छ । गाउँमा एक कक्षाका पढ्ने हिमालको बसाईसराइसगै पढाइ पनि छुट्टयो,' दुखेसो पोख्दै उनले भनिन्, 'परिवारमा ६ जना छौं । म दिनभर घरको काममा व्यस्त हुन्छु, बुढा र सस्तु भेडा लिएर जंगल जान्छु ।' यसका लागि नगरपालिकाले बाजुराको बुढीनन्दा नगरपालिका-३ का

वडाअध्यक्ष नगरपालिकाका प्रवक्ता जंगवीर रोकायाका अनुसार बाजुराका ३ सय वढी घरपरिवारका १ हजारभन्दा बढीको संख्यामा हिउँदको समयमा बाजुरा छोड्ने गरेका छन् । उनीहरूसँग करिब १ सय ५० भन्दा बढी बालबालिका विद्यालय छोडेर जाने गरेका छन् । चिसो छल्ल गएका बालबालिकाको पढाइ विघ्नने गरेको छ । 'उनीहरूलाई नियमित विद्यालयमा लिन सक्नु हाम्रा लागि चुनौती भएको छ,' प्रवक्ता रोकायाले भने, 'चार महिनासम्म उनीहरू विद्यालय जान पाउँदैनन् । यसका लागि नगरपालिकाले योजना बनाइरहेको छ ।'

तरकारीमा व्यस्त थारू बस्ती

■ गवानी गट्ट (कञ्चनपुर)

कञ्चनपुरको बेलौरी नगरपालिका-३ पडाउका रामबहादुर चौधरीलाई यतिबेला भ्याइनभ्याइ छ । एकातिर तयार भएको काउली बिक्री गरिरहेका छन् । अर्कोतिर फेरि काउली रोप्दै छन् । बेमौसमी तरकारी उत्पादनका लागि प्लास्टिक टनेलभित्र काँको र केरला रोपेरहेका छन् । कातिकमा रोपेको टमाटर पनि पाक्न थालेको छ ।

चौधरीले आधा बिघा जमिनमा तरकारी खेती गरिरहेका छन् । त्यसैमा उनले काउली, बन्दा, मुला, टमाटर, भन्टादेखि बेमौसमी तरकारी

उत्पादनका लागि टनेल बनाएका छन् । उनले भदौदेखि हालसम्म तीन लटमा काउली उत्पादन गरेर बिक्री गरिसकेका छन् । काउलीबाट उनले ७० हजार आम्सानी गरेका छन् । 'अहिले चौथो लटको उत्पादन तयार भइरहेको छ,' चौधरीले भने, 'काउलीबाट मात्रै एक लाख वढीको उत्पादन गर्ने लक्ष्य छ ।' अहिले प्लास्टिक टनेलमा रोपेको काँका र केरला माघ फागुनमा उत्पादन दिन थाल्ने उनले बताए । काँका र केरलाबाट पनि एक लाख वढीको उत्पादन गर्ने लक्ष्य रहेको उनले बताए । अहिले उनले काउली थोकमा ५० रुपैयाँ प्रतिक्लोमा

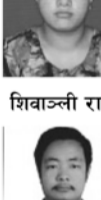

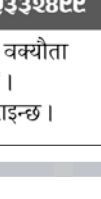
तरकारी खेती सुरु गरे पछि काम खोज्दै डुल्लुपर्ने बाध्यता हट्यो

बिक्री गरिरहेका छन् । टमाटर पनि बिक्रीका लागि तयार भएको छ । यसैगरी मुला पनि ४०/५० रुपैयाँ प्रतिक्लोमा बिक्री भइरहेको छ । मुला बिक्री गरेर फेरि काउली रोप्ने तयारी गरिरहेका छन् ।

उनीसहित ९० परिवार २०५८ मा तत्कालीन शुक्लाफाँटा बन्धुजन्तु आरक्ष विस्तारका क्रममा तारापुरको पडाउ क्षेत्रबाट विस्थापित भएका थिए । ती परिवारलाई बेलौरी नगरपालिका ३ मा आधा/आधा बिघा जमिन दिएर पुनःस्थापित गरिएको हो । पडाउबाट आएका कारण यहाँको पनि गाउँको त्यही नाम राखिएको हो ।

'सुरुमा धान र गहुँ खेतीमात्रै गर्थौं, ज्याला मजदुरी गरेर गुजारा चलाउँथ्यौं,' तरकारी खेतीमा लागेका जग्गुलाल चौधरीले भने, 'जब तरकारी खेती सुरु गर्नुको काम खोज्दै डुल्लुपर्ने बाध्यता हट्यो ।' उनका अनुसार यहाँ २०६५ देखि तरकारी खेतीको सुरुवात गरिएको हो । एकले अर्कोको सिको गर्दै अहिले गाउँ नै तरकारीको पकेट क्षेत्र बनेको छ ।

जग्गुलालको १५ जनाको परिवार तरकारी खेतीमा जुटेको छ । बालबालिकाको पढाइ खर्चदेखि घर खर्च सबै तरकारीबाटै चलेको छ । उनले पनि तीन महिनामा ७० हजार वढीको काउली बिक्री गरे । फेरि बिक्रीका लागि तयार गरेका छन् । शुक्लाफाँटा आरक्ष विस्तारका क्रममा सट्टाभर्ना पाएर यहाँ बसोबास गरेका ९० परिवारमध्ये ४० वढीले तरकारी खेती गरिरहेका छन् । हरेकका खेतमा दुई/तीनसम्म प्लास्टिक टनेल छन् । सबैका वारीमा काउली, बन्दा, टमाटरदेखि भन्टासम्म बिक्रीका लागि तयार भएको छ ।

क्र.सं.	ऋणी तथा जमानतकर्ताहरू	धितो सुरक्षणको विवरण	ऋणी तथा जमानतकर्ताहरूको फोटो
१.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना : नाम : मुस्कान कन्स्ट्रक्सन रजिष्टर्ड ठेगाना : सुनसरी जिल्ला इनरवा न.पां. वडा नं. ०१ वर्ता नं. : १३००६१०३१०७४ वर्ता मिति : २०७४/०३/२७ प्यान नं. : ६०६२४२७५६	सवारी वर्ता नं. : को.१.क २८४५ सवारी मोडल. : 3DX Super Backhoe Loader इन्जिन नं. : H00160092 चासिस नं. : HARD3DXSUH02580172 रंग: पहेलो बनेको साल: २०१७	 रिता देवी साह
क.	जमानतकर्ताको नाम, थर र ठेगाना: नाम : रिता देवी साह वर्ष : ४१ श्रीमानको नाम : गोविन्द प्रसाद साह हल्लुवाइ ससुराको नाम : लक्ष्मी साह हल्लुवाइ साविक ठेगाना : सुनसरी जिल्ला श्रीपुर जब्दी वडा नं. ६ ठेगाना : सुनसरी जिल्ला इनरवा न.पां. वडा नं. ०४ ना.प्र.नं.: ०६३०४७/४२६४ जारी मिति: २०६३/१२/१२ वर्ष : ४६ ब्राब्रुको नाम : लक्ष्मी साह हल्लुवाइ ब्राजेको नाम : गणेशिसा साह	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६८ नं. को JCB NXT 221 Tracked Excavator मैसिन नं.: PUNJD22APM2900358 इन्जिन नं.: 84937288 बनेको साल: 2021 सवारी रङ : पहेलो	 गोविन्द प्रसाद साह हल्लुवाइ
२.	ऋणीको नाम, थर र ठेगाना : नाम : सेपेफुड कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि. रजिष्टर्ड ठेगाना : धनकुटा जिल्ला सौगुरीगढी गा.पा-६ वर्ता नं. : २६६२०२/०७८/०७९ वर्ता मिति : २०७८/०४/१५ प्यान नं. : ६१००३९१५५	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को JCB NXT 221 Tracked Excavator मैसिन नं.: PUNJD22APM2900361 इन्जिन नं.: 84937513 बनेको साल: 2021 सवारी रङ : पहेलो	 आशिष राई
क.	जमानतकर्ताको नाम, थर र ठेगाना: नाम : आशिष राई वर्ष : ३६ ब्राब्रुको नाम : द्रोण राई ब्राजेको नाम : हर्क मान राई स्थायी ठेगाना: धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला सौगुरीगढी गा.पा.-०६ ना.प्र.नं.: १५९ जारी मिति : २०५९/११/२२	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को JCB NXT 221 Tracked Excavator मैसिन नं.: PUNJD22APM2900361 इन्जिन नं.: 84937513 बनेको साल: 2021 सवारी रङ : पहेलो	 शिवान्क्षी राई
ख.	नाम : शिवाञ्जली राई वर्ष : ३५ श्रीमानको नाम : आशिष राई ससुराको नाम : द्रोण राई स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला सौगुरीगढी गा.पा.-०६ ना.प्र.नं.: ०७३०१४/५६ जारी मिति : २०६३/११/२६	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को ज.क्ष.वि ०-०-१७-० को अतिरिक्त जग्गा समेत)	 जिवन लिम्बु
ग.	नाम : जिवन लिम्बु वर्ष : ३३ ब्राब्रुको नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु ब्राजेको नाम : गंगा बहादुर लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला सौगुरीगढी गा.पा.-०६ ना.प्र.नं.: ३९५ जारी मिति : २०६०/०४/२५	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को ज.क्ष.वि ०-०-१७-० को अतिरिक्त जग्गा समेत)	 लिलमा माया लिम्बु
घ.	नाम : लिला माया लिम्बु वर्ष : ३० श्रीमानको नाम : जिवन लिम्बु ससुराको नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला सौगुरीगढी गा.पा.-०६ ना.प्र.नं.: ०७३०१४/१०२ जारी मिति : २०७०/०२/०६	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को ज.क्ष.वि ०-०-१७-० को अतिरिक्त जग्गा समेत)	 सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु
ङ.	नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु वर्ष : ५७ ब्राब्रुको नाम : गंगा बहादुर लिम्बु ब्राजेको नाम : मनोज ध्वज लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला सौगुरीगढी गा.पा.-०६ ना.प्र.नं.: ७९२४ जारी मिति : २०३९/१०/२०	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को ज.क्ष.वि ०-०-१७-० को अतिरिक्त जग्गा समेत)	 सीता कुमारी लिम्बु
च.	नाम : सीता कुमारी लिम्बु वर्ष : ५८ श्रीमानको नाम : सुरेन्द्र बहादुर लिम्बु ससुराको नाम : गंगा बहादुर लिम्बु स्थायी ठेगाना : धनकुटा जिल्ला भेडेटार गाविस -०४ हालको ठेगाना : धनकुटा जिल्ला सौगुरीगढी गा.पा.-०६ ना.प्र.नं.: २२३०६ जारी मिति : २०४७/०९/१०	सवारी वर्ता नं. : प्रदेश १-०२-००१ क ४३६५ नं. को ज.क्ष.वि ०-०-१७-० को अतिरिक्त जग्गा समेत)	

कपोरेट कार्यालय, त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं, नेपाल, फोन नं. ०१-५३३३०८८, ५३३३०८९

पुनश्च : यसै सूचनालाई आधार मानी कम्पनीलाई तिम्र बुझाउनु पर्ने कर्जा किस्ता रकम वक्यौता रहेका ग्राहक महानुभावहरूले यथा समयमानै चुक्ता भूक्तान गर्नु हुन अनुरोध गर्दछौं । अन्यथा उपरोक्तानुसार सूचना प्रकाशित गरिने व्यहोरा सम्बन्धित पक्षलाई जानकारी गराइन्छ ।

काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरण

इचङ्गुनारायण (रानीवन) जग्गा एकीकरण आयोजना (दोस्रो)

अनामनगर, काठमाडौं ।

विकसित घडेरी बिक्रीको शिलबन्दी बोलपत्र आआन सम्बन्धि सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०७८/०९/१२ गते

सम्पर्क नं.०१४८८९०८५

काठमाडौं उपत्यकाको चक्रपथ, वनस्थली चोक देखि करिब १.७ कि.मी. पश्चिम तर्फ रानीवनको काखमा रहेको रमणीय,स्वच्छ वातावरण सहितको पूर्वाधारयुक्त देहाय बमोजिमका विकसित घडेरी प्लटहरू गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रको माध्यमबाट बढावटमा बिक्री गरिने भएको हुँदा इच्छुक नेपाली नागरीकहरूले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३० (तिस) दिन भित्र कार्यालय समय भित्र आयोजना साईट कार्यालय इचङ्गुनारायणबाट रु ३,०००/-(तीन हजार/फिर्ता नहुने गरी) रकम सिद्ध्यर्थ चैक, ईचङ्गुनारायण शाखा स्थित खाता नं. ०१९९५२६५९३३ मा जम्मा गरेको सक्कल बैंक भौचर बुझाइ बोलपत्र फारम खरिद गरी आफूले खरिद गर्न चाहनेको बोलको जम्मा मूल्य अंक र अक्षर दुवैमा प्रष्ट उल्लेख गरी कबोल अंकको १० प्रतिशतले हुन आउने धरौटी रकम राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, सिंहदरवार शाखा स्थित खाता नं. १९३०००३३९०९ मा रकम जम्मा गरेको सक्कल बैंक भौचर संलग्न राखी नागरीकताको प्रतिलिपि सहित ३१ अर्को दिनको १२ बजे भित्र गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रहरू काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणको कार्यालय, अनामनगरमा पेश गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

टेण्डर मार्फत बिक्री गरिने जग्गाको विवरण

सि. नं.	प्लट नं.	ब्लक नं.	नयाँ कि.नं.	सिट नं.	क्षेत्रफल (व.मी.)	मोहडा (मिटर)	बाटो (मिटर)	तर्फ	बिक्री मूल्य	
									प्रति आना न्यूनतम दर	जम्मा न्यूनतम मूल्य
१	१४	F	४	१०२-०९८२-१५ १०२-०९८२-१०	१७७.००	१०.८०	६	उत्तर	३२०००००१००	१,७८,९३,५६२।००
२	२५	R	१६४	१०२-०९८२-१४ १०२-०९८२-२०	१३८.००	७.४५	८	पूर्व	३६०००००१००	१,५६,२४,६०७।००
३	२८८	AD	२ र ५७	१०२-०९८२-१९ १०२-०९८२-१५	१६०.००	८.२०	६	पश्चिम	३२०००००१००	१,६९,०२,६५५।००
४	८	D	४३	१०२-०९८२-१५ १०२-०९८२-१०	१३९.००	६.४५	६	पश्चिम	३२०००००१००	१,३९,८९,९८९।००
५	१०अ	A	३	१०२-०९८२-१०	९९.००	७.२०	६	उत्तर	३२०००००१००	९९,५८,३८५।००
६	२६	D	१९६	१०२-०९८२-१५	११०.००	६.००	६	पश्चिम	३२०००००१००	१,१०,७०,५५५।००
७	५७	W	२४९	१०२-०९८२-१३	१०२.००	७.८०	४	उत्तर	२८०००००१००	८९,८२,२६२।००

क. म्यादाभित्र दर्ता हुनआएका बोलपत्रहरू सोही दिन दिनको २ बजे काठमाडौं उपत्यका विकास प्राधिकरणको कार्यालय, अनामनगरमा बोलपत्रदाता वा प्रतिनिधिहरूको रोहवरमा खोलिनेछ । बोलपत्रदाताहरूको प्रतिनिधि अनुपस्थित रहेमा पनि बोलपत्र खोल्ने कार्यमा बाधा पर्ने छैन ।

ख. रित नपुगेका बोलपत्रहरू उपर कुनै कार्यवाही हुने छैन ।

ग. विस्तृत जानकारी बोलपत्र फारमबाट प्राप्त गर्न सकिने छ ।

घ. बोलपत्र स्विकृत गर्ने वा नगर्ने अन्तिम अधिकार आयोजनामा सुरक्षित रहने छ ।

ङ. यो सूचना र बोलपत्र फारममा उल्लेख भएका कुराहरू सोही बमोजिम र अन्य कुराको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

आयोजना प्रमुख